

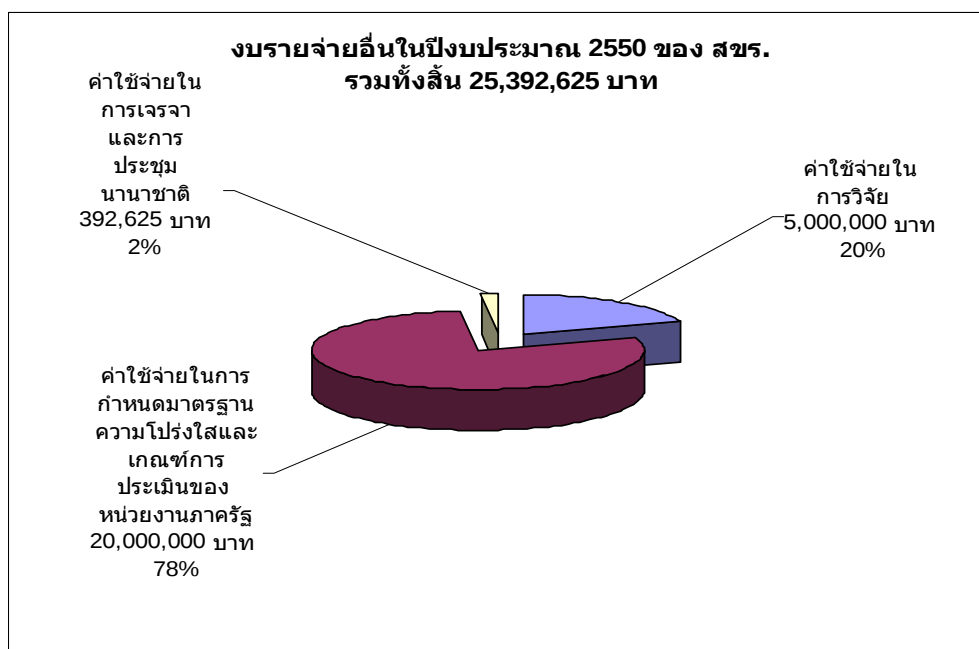
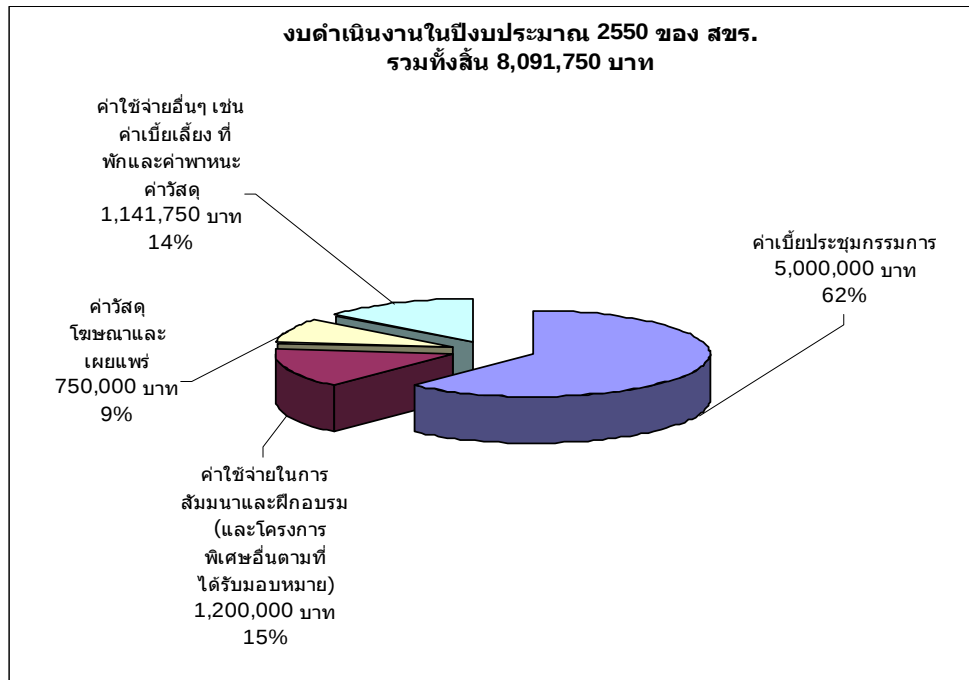
รายงานการปฏิบัติตาม
พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐
ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (กขร.) ได้จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบถึงผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ และเป้าหมายการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๘ ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ดังนี้

ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๐ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (สขร.) ได้รับการจัดสรรงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน จำแนกเป็นค่าใช้จ่ายด้านต่างๆ ที่สำคัญๆ ดังนี้

รายละเอียด	จำนวน (บาท)
งบประมาณที่ได้รับจัดสรร:	๓๓,๔๘๔,๓๖๕
งบดำเนินงาน:	๘,๐๕๑,๖๕๐
- ค่าเบี้ยประชุมกรรมการ	๕,๐๐๐,๐๐๐
- ค่าใช้จ่ายในการสัมมนาและฝึกอบรม (และโครงการพิเศษอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย)	๑,๒๐๐,๐๐๐
- ค่าวัสดุโฆษณาและเผยแพร่	๖๕๐,๐๐๐
- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง ที่พักและค่าพาหนะ ค่าซ่อมแซมครุภัณฑ์ วัสดุสำนักงาน เป็นต้น	๑,๑๕๑,๖๕๐
งบรายจ่ายอื่น	๒๕,๓๕๒,๖๖๕
- ค่าใช้จ่ายในการวิจัย	๕,๐๐๐,๐๐๐
- ค่าใช้จ่ายในการกำหนดมาตรฐานความโปร่งใสและเกณฑ์การประเมินของหน่วยงานภาครัฐ	๒๐,๐๐๐,๐๐๐
- ค่าใช้จ่ายในการเจรจาและการประชุมนานาชาติ	๓๕๒,๖๖๕

จากงบประมาณที่ได้รับอย่างค่อนข้างจำกัดดังกล่าวข้างต้น ทำให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ มีงบประมาณสำหรับใช้ในการดำเนินงานค่อนข้างจำกัดอย่างมาก ซึ่งเป็นปัญหาอุปสรรคสำคัญที่ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบนโยบายจากคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้มากนัก โครงการเชิงรุกเพื่อให้การปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพที่ได้กำหนดไว้ในแผนงานหลายโครงการไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้เพราะขาดงบประมาณ

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๐ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้ดำเนินการในการกิจที่สำคัญๆ ดังนี้

๑. ด้านการสอดส่องให้คำแนะนำและติดตามผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ ของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้ดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ การตรวจแนะนำการปฏิบัติงานของศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานต่างๆ ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวม ๒๗๓ ศูนย์ เพื่อเป็นการสอดส่องดูแล และประเมินผลการปฏิบัติงานของศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนเพื่อให้การแนะนำการปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่กฎหมายบัญญัติ โดยเป็นการตรวจแนะนำใน ๔ ประเด็น คือ การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร การจัดทำดัชนีข้อมูลข่าวสาร ความครบถ้วนของการจัดข้อมูลข่าวสารตามที่กำหนดในมาตรา ๕ ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และความพร้อมของเจ้าหน้าที่ในการให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนในการเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสารที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร

จากการตรวจแนะนำและประเมินผลดังกล่าว พบว่า หน่วยงานรัฐส่วนใหญ่ปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการดีขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา แต่ยังคงปฏิบัติได้ไม่ถูกต้องและครบถ้วน โดยเฉพาะเรื่องการจัดระบบข้อมูล และการจัดทำดัชนีข้อมูลข่าวสาร ซึ่งส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจว่าจะปฏิบัติอย่างไร ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ให้คำแนะนำและให้ข้อสังเกตที่ควรปรับปรุงแก้ไขแก่เจ้าหน้าที่ของศูนย์ข้อมูลข่าวสาร และผู้บริหารของหน่วยงานที่พบปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน รวมทั้งได้แจ้งผลการประเมินให้กับศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐที่ไปตรวจแนะนำ เพื่อให้ปรับปรุงแก้ไขต่อไปแล้ว

(รายละเอียดตามเอกสารภาคผนวก ๑)

๑.๒ การติดตามประเมินผลจากรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ

จากมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ และวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๖ ที่ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐ มีหน้าที่สรุปรายงานผลการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ส่งให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทราบ ตามแบบรายงานปีละหนึ่งครั้ง เพื่อรวบรวมรายงานต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการและคณะรัฐมนตรีต่อไป โดยหน่วยงานของรัฐสามารถรายงานผลการดำเนินงานตามแบบรายงานประจำปีผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ที่ www.oic.go.th หรือส่งเป็นเอกสารมายังสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นประจำทุกปี

ในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๕ มีหน่วยงานให้ข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน ๑,๘๖๖ หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๕๘ จากหน่วยงานทั้งหมดจำนวน ๕,๓๓๘ หน่วยงานที่อยู่ใต้บังคับของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ สรุปได้ดังนี้

๑.๒.๑ การปฏิบัติตามมาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๒๓ (๓) และมาตรา ๒๖

๑.๒.๑.๑ หน่วยงานของรัฐส่วนกลาง

หน่วยงานของรัฐส่วนกลางที่รายงานเข้ามามีทั้งสิ้น ๑๕๕ หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๕๑ ของหน่วยงานของรัฐส่วนกลางทั้งหมด ๓๘๘ หน่วยงาน แบ่งเป็นหน่วยงานที่สังกัดกระทรวง หน่วยงานที่เป็นรัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชน จำนวน รวม ๑๔๖ แห่ง ส่วนราชการไม่สังกัดกระทรวงฯ ๙ แห่ง ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ๒ แห่ง และหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ ๔ แห่ง

๑.๒.๑.๒ หน่วยงานรัฐส่วนภูมิภาค (จังหวัด)

หน่วยงานของรัฐส่วนภูมิภาค (จังหวัด) ที่รายงานเข้ามาจำนวน ๓๔ จังหวัด คิดเป็นร้อยละ ๔๕ ของจังหวัดทั้งหมด ๗๕ จังหวัด มีจังหวัดที่ไม่ได้รายงานเข้ามา ๔๑ จังหวัด

๑.๒.๑.๓ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศรายงานเข้ามาจำนวน ๑,๖๗๓ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๒๕ ของจำนวนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทที่มีอยู่ ๗,๘๕๕ แห่งทั่วประเทศ โดยแบ่งเป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัด ๒๕ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๖๖ ของจำนวนองค์การบริหารส่วนจังหวัดทั่วประเทศ ไม่ได้รายงานเข้ามา จำนวน ๔๖ แห่ง เทศบาล รายงานเข้ามาทั้งสิ้นรวม ๒๕๘ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๗๑ ของจำนวนเทศบาลทั้งหมด ๑,๐๕๘ องค์การบริหารส่วนตำบล รายงานเข้ามาทั้งสิ้น ๑,๓๔๔ แห่ง คิดเป็น ๒๐.๓๐ จากจำนวนองค์การบริหารส่วนตำบล ๖,๖๒๐ แห่งทั่วประเทศ ไม่ได้รายงานเข้ามามี ๕,๒๗๖ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๖๕ สำหรับองค์การปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ มีการรายงานเข้ามาครบทั้ง ๒ แห่ง ทั้งเมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร

จากผลการรายงานการติดตามประเมินผลของหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า มีความก้าวหน้าในการปฏิบัติดีขึ้นอย่างน่าพอใจกว่าปีที่ผ่านมา เช่น มีการจัดทำป้ายบอกทางไปยังสถานที่ตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารที่ชัดเจน มีการจัดอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่มากขึ้น เป็นต้น โดยปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้เกิดการพัฒนานั้น พบว่า มีสาเหตุหลักมาจากการที่ได้มีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๕ ให้ความเห็นชอบแนวทางการดำเนินการเพื่อกำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่ง ถือเป็นนโยบายสำคัญในปีงบประมาณ ๒๕๔๕ โดยกำหนดให้นำเรื่องการจัดระบบและการดำเนินงานเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และการสนับสนุนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหนึ่งในตัวชี้วัด (KPI) ประสิทธิภาพของหน่วยงานรัฐทุกแห่ง เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้นไป ส่งผลให้หน่วยงานของรัฐมีความตื่นตัวมากขึ้น และพยายามปรับปรุงการดำเนินงานตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการที่เป็นอยู่ให้เป็นไปตามตัวชี้วัดของ ก.พ.ร. ที่กำหนดไว้

๑.๒.๒ ผลสำรวจการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐตามมติคณะรัฐมนตรี ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๗ ในการนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประกวดราคา ประกาศสอบราคา และผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้าง ในรอบเดือนเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน

จากผลการสำรวจ ในช่วงระหว่างเดือนเมษายน ๒๕๕๐ จนถึงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๐ ของหน่วยงานรัฐในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวมทั้งสิ้น ๓๕๔ หน่วยงาน พบว่าหน่วยงานของรัฐทั่วไป ได้มีการดำเนินงานเฉพาะการนำประกาศประกวดราคา ประกาศสอบราคา รวมทั้งผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้าง ในแต่ละกรณีลงเผยแพร่ในเว็บไซต์ของหน่วยงานรัฐนั้นๆ และเว็บไซต์ศูนย์รวมข่าวประกวดราคาภาครัฐของ กระทรวงการคลังด้วย

สำหรับการจัดทำรายงานสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้าง ยังมีการดำเนินการไม่มากนัก โดยมีเพียง ๖๒ หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๕ ของหน่วยงานส่วนกลาง ที่ได้ดำเนินการแล้ว ในส่วนของจังหวัด มีจำนวนเพียง ๑๑ จังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๒๕ แห่ง (ซึ่งส่วนใหญ่ยังเผยแพร่ข้อมูลไม่ถูกต้องตามแบบ สขร. ๑ และข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน) สำหรับเทศบาลดำเนินการแล้ว ๑๕ แห่ง ไม่ได้ดำเนินการ ๘ แห่ง เทศบาลเมือง ดำเนินการแล้ว ๔๑ แห่ง ไม่ได้ดำเนินการ ๖๘ แห่ง อีก ๑๕ แห่งไม่สามารถเข้าตรวจสอบได้เนื่องจากไม่ปรากฏเว็บไซต์ หรือบางแห่งอยู่ระหว่างปรับปรุง (รายละเอียดตามเอกสารภาคผนวก ๒)

๑.๓ การนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติในเรื่องการสนับสนุนให้การบังคับใช้พระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ในปี ๒๕๕๐ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติ ในเรื่องต่างๆ ดังนี้

๑.๓.๑ การขยายผลการกำหนดให้การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของ ราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นเครื่องมือในการประเมินประสิทธิภาพของหน่วยงานส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ เป็นต้นไป โดยให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยรับไปดำเนินการ

๑.๓.๒ การกำหนดให้หน่วยงานรัฐต้องถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย งานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ โดยเคร่งครัด เพื่อเป็นมาตรการในการดูแลรักษาและป้องกันความเสียหาย และการสูญหาย ของเอกสารทางราชการ ที่จะกระทบต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ

๑.๓.๓ ให้กระทรวงศึกษาธิการ พิจารณาขอความร่วมมือจากสถาบันการศึกษา ให้ ความรู้เกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และความรู้ เกี่ยวกับสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง ความเป็นอยู่ส่วนตัว บรรจุเป็นวิชาหนึ่งในหลักสูตรของ สถาบันการศึกษา เพื่อป้องกันมิให้เกิดการละเมิดสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวและข้อมูลส่วนบุคคล

๑.๓.๔ ให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่ง สรุปผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูล ข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ไว้ในรายงานประจำปีของหน่วยงาน เพื่อให้หน่วยงานต่างๆ ได้ตระหนักถึงความสำคัญ ของการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มากยิ่งขึ้น

(รายละเอียดตามเอกสารภาคผนวก ๓)

๒. ด้านการจัดทำร่างปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย

ได้มีการดำเนินการเพื่อผลักดันให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายสามารถตอบสนองต่อสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น^๑ และการจัดทำร่างกฎหมายคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ซึ่งขณะนี้ยังอยู่ในระหว่างพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

(รายละเอียดตามเอกสารภาคผนวก ๔)

๓. ด้านการศึกษาวิจัย

๓.๑ ตลอดระยะเวลาเกือบ ๑๐ ปีที่ผ่านมา สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้จัดทำโครงการศึกษาวิจัยในเรื่องต่างๆ หลายโครงการ เพื่อนำผลของการศึกษาวิจัยในโครงการต่างๆ มาใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการดำเนินงานของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น โครงการศึกษาและจัดทำร่างกฎหมายที่ต้องออกตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ โครงการศึกษาวิจัยเรื่องการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่จัดเก็บในบัตรประจำตัวประชาชนแบบเอนกประสงค์ (Smart Card) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในประเทศไทยและต่างประเทศ และมาตรฐานสากลในเรื่องของการเก็บข้อมูลส่วนบุคคลในบัตรประจำตัวเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่จัดเก็บในบัตรประจำตัวประชาชนแบบเอนกประสงค์ (Smart Card) และเพื่อกำหนดแนวทาง หรือคู่มือการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในการจัดทำบัตรประจำตัวแบบ Smart Card เป็นต้น (รายละเอียดตามเอกสารภาคผนวก ๕)

๓.๒ โครงการศึกษาวิจัยในปีงบประมาณ ๒๕๕๐

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๐ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้จัดทำโครงการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานความโปร่งใสและตัวชี้วัด รวมทั้งรูปแบบในการประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ โดยได้ดำเนินการเป็น โครงการย่อยๆ จำนวน ๖ โครงการ โดยแบ่งเป็น ๓ กลุ่ม กลุ่มแรก เป็นโครงการสำรวจภาคสนาม ๔ โครงการ ในภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มที่สอง เป็นโครงการพัฒนาเพื่อจัดทำมาตรฐานความโปร่งใสและตัวชี้วัดความโปร่งใส ซึ่งเป็นการนำผลการศึกษาของโครงการสำรวจภาคสนามทั้ง ๔ โครงการดังกล่าวมาพัฒนาปรับปรุงให้เป็นมาตรฐานและตัวชี้วัดที่จะใช้ดำเนินการ

^๑ หมายเหตุ ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่...) พ.ศ. ได้ถูกนำเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่...) พ.ศ. ซึ่งมีรองศาสตราจารย์ ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์ เป็นประธาน และคณะกรรมการวิสามัญฯ ได้พิจารณาเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่...) พ.ศ. เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๐ แต่ไม่สามารถเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาได้ทัน จึงจะต้องรอไว้ว่าเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติหลังการเลือกตั้งต่อไป

ผลของการวิจัยในโครงการทั้ง ๖ โครงการดังกล่าวข้างต้น จะทำให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการมีเกณฑ์มาตรฐานความโปร่งใส ตัวชี้วัด และมีรูปแบบและวิธีการในการประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐที่ครอบคลุมการบริหารราชการส่วนกลาง การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และการบริหารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันเป็นการส่งเสริมการปฏิบัติงานภายใต้หลักธรรมาภิบาล รวมทั้งมีระบบและกลไกการเปิดเผย การให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน ตลอดจนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้และตรวจสอบการใช้อำนาจของหน่วยงานภาครัฐ และมีระบบสารสนเทศ/โปรแกรมมาตรฐานสำหรับการประเมินวัดระดับความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

(รายละเอียดตามเอกสารภาคผนวก ๖)

๓.๓ โครงการศึกษาวิจัยอื่นๆ

นอกจากโครงการตามข้อ ๓.๒ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการยังได้จัดทำโครงการศึกษาวิจัยเรื่องต่างๆ ที่เป็นการสนับสนุนสิทธิได้รู้และการมีส่วนร่วมของประชาชน ภายใต้โครงการต่างๆ อีก ๓ โครงการ คือ โครงการศึกษาวิจัย “เรื่องการประเมินผลการบังคับใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ : แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมและกลไกการตรวจสอบของประชาชนภายใต้สถานะแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม” โครงการศึกษาวิจัย “เรื่องการวิเคราะห์ และจัดทำรายงานประมวลผลการศึกษาวิจัยการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลระหว่างหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ” และโครงการศึกษาวิจัยและจัดทำรายงานประมวลผลข้อมูลการติดตามผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ของหน่วยงานของรัฐ” ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะแนวทางที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะได้นำมาใช้ในการกำหนดแนวทางบังคับใช้กฎหมายที่ถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

(รายละเอียดตามเอกสารภาคผนวก ๗)

๔. ด้านความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศ โดยการเข้าร่วมประชุมในเวทีสำคัญต่างๆ

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการมีนโยบายสนับสนุนการเข้าร่วมประชุมระหว่างประเทศอย่างสม่ำเสมอ โดยในปี ๒๕๕๐ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้เข้าร่วมประชุมในเวทีระหว่างประเทศ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลในเวทีสำคัญต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น การประชุมคณะทำงานพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ภายใต้กรอบเอเปค และการประชุม IFIP International Information Security Conference ๒๐๐๗ ซึ่งเป็นการประชุมประจำปี เป็นต้น เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาองค์ความรู้ของบุคลากร ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ในการที่จะได้เรียนรู้และรับทราบประสบการณ์ แนวคิดของผู้เชี่ยวชาญ ของแต่ละประเทศ ที่จะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนางานของสำนักงาน

(รายละเอียดตามเอกสารภาคผนวก ๘)

๕. ด้านการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้แก่หน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน องค์กรทางสังคม สื่อมวลชนและประชาชนทั่วไป และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อต่างๆ

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการมีนโยบายให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ดำเนินการจัดฝึกอบรม/สัมมนาให้ความรู้แก่หน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน องค์กรทางสังคม สื่อมวลชน และประชาชนทั่วไป โดยได้ดำเนินการจัดสัมมนาเพื่อสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ สำหรับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของรัฐในส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น มีผู้เข้าร่วมสัมมนาจำนวน ๑,๔๔๑ คน และจัดสัมมนาเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แก่สื่อมวลชน ผู้ดำเนินรายการท้องถิ่น หอกระจายข่าวและประชาชนทั่วไป มีผู้เข้าร่วมสัมมนา จำนวน ๑,๒๒๑ คน นอกจากนี้ ได้ผลิตและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่าง ๆ เช่น ในรายการสนทนาสดทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง ๑๑ ทางรายการวิทยุ ทางสถานี FM.๘๑.๐ MHz. สถานีวิทยุจุฬา และทางสถานี FM.๘๘.๐ MHz. จัดพิมพ์หนังสือจุลสาร จดหมายข่าว สขร. ส่งบทความลงพิมพ์ในจุลสารและวารสารของหน่วยงานอื่น การนำข่าว/กิจกรรมและบทความลงในเว็บไซต์หน่วยงานของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และกรมประชาสัมพันธ์ (กปส.)

(รายละเอียดตามเอกสารภาคผนวก ๙)

๖. ด้านการพิจารณาดำเนินการร้องเรียนของประชาชนที่มีต่อหน่วยงานต่างๆ ของรัฐในกรณีต่างๆ เช่น

กรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่จัดส่งข้อมูลข่าวสารไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา ๗ ไม่จัดข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามมาตรา ๘ รวมทั้งการไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้ตามที่ประชาชนได้มีคำขอตามมาตรา ๑๑ หรือเมื่อเห็นว่าตนไม่ได้รับความสะดวกโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร โดยมีหน่วยงานส่วนกลางถูกร้องเรียนสูงถึงร้อยละ ๔๘ รองลงมาเป็นหน่วยงานส่วนท้องถิ่นร้อยละ ๔๓ และหากแยกประเภทผู้ร้องเรียนพบว่า เป็นประชาชนทั่วไป ร้อยละ ๕๐.๖ รองลงมา คือ ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่รัฐ ร้อยละ ๒๕.๘ โดยเป็นการร้องเรียนเกี่ยวกับการขอข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง ร้อยละ ๕๐.๖ รองลงมา คือ ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐ ร้อยละ ๒๘.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินคดี ร้อยละ ๑๔.๒

นอกจากนี้ ก็ยังมีการดำเนินการกรณีการร้องเรียนให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓ เพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐแจ้งว่าไม่มี อีก ๑๘ เรื่อง ปรากฏว่าสามารถพบข้อมูลข่าวสาร ๒ เรื่อง อีก ๑๔ เรื่องไม่พบ (รายละเอียดตามเอกสารภาคผนวก ๑๐)

๓. การตอบข้อหาหรือการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

โดยเป็นการหาหรือทางโทรศัพท์ จำนวนประมาณ ๑,๕๐๐ ราย เป็นการหาหรือทางเว็บไซต์ จำนวน ๑๐๖ เรื่อง และเป็นหนังสือขอหาหรือจากหน่วยงานของรัฐ จำนวน ๑๘ เรื่อง ส่วนใหญ่เป็นการหาหรือเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล การนำเรื่องลงราชกิจจานุเบกษา เป็นต้น (รายละเอียดตามเอกสารภาคผนวก ๑๑)

๔. ด้านการดำเนินการเรื่องอุทธรณ์ กรณีหน่วยงานรัฐไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ไม่รับฟัง คำคัดค้านตามมาตรา ๑๓ และ การไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

ในปี ๒๕๕๐ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ได้พิจารณาเรื่องอุทธรณ์รวม ๑๕๓ เรื่อง โดยผู้ใช้สิทธิเป็นประชาชนทั่วไปร้อยละ ๕๘.๕ รองลงมาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ร้อยละ ๔๐ ที่เหลือเป็นสื่อมวลชนและนักการเมือง ร้อยละ ๑.๕ และหากพิจารณาตามประเภทของเรื่องที่อยู่อุทธรณ์พบว่าเป็นการขอข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย ร้อยละ ๒๒.๕ การตรวจสอบการใช้อำนาจและการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงาน ร้อยละ ๒๒.๕ และข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและงบประมาณร้อยละ ๑๒.๒ (รายละเอียดตามเอกสารภาคผนวก ๑๒)

๕. ด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของราชการ

๕.๑ การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ประชาชนทั่วไป ที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาระบบเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของสำนักงาน ให้สามารถเผยแพร่ข้อมูลที่แสดงความเคลื่อนไหวได้มากขึ้น และเน้นให้ผู้ใช้บริการได้รับทราบข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เช่น ข่าว/กิจกรรม สื่อสิ่งพิมพ์/สื่อโสตฯ เอกสารเผยแพร่งานวิจัย คำถามที่ถามบ่อย (FAQ) และกระดานถามตอบ (Web board) เป็นต้น โดยได้ดำเนินการปรับปรุงข้อมูลและตรวจสอบข้อมูลตลอดเวลา เพื่อความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน อีกทั้งยังมีการเพิ่มเติมหัวข้อต่างๆ ในหน้าเว็บไซต์ เช่น เรื่องเด่นรายเดือน ซึ่งเป็นการนำคำวินิจฉัยที่น่าสนใจมาเขียนเผยแพร่บนหน้าเว็บไซต์ การเชื่อมโยงข้อมูลไปยังศูนย์ข่าวของกรมประชาสัมพันธ์ เป็นต้น ปรากฏว่ามีผู้สนใจเข้ามาใช้บริการเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๔๙ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๕๐ จำนวน ๒๐,๘๔๘ ราย

๕.๒ การพัฒนาระบบสารสนเทศในการบริหารงานของสำนักงาน โดยการปรับปรุงระบบอุทธรณ์และวินิจฉัย ระบบร้องเรียน เป็นต้น เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงาน

(รายละเอียดตามเอกสารภาคผนวก ๑๓)

๑๐. ปัญหาและอุปสรรค

๑๐.๑ ปัญหาของหน่วยงานรัฐและประชาชน

จากการตรวจแนะนำ และจากการประชุมหารือกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของหน่วยงานต่างๆ สรุปประเด็นปัญหาต่างๆ ได้ ดังนี้

๑๐.๑.๑ การขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการของผู้บริหารหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ และการที่ผู้บริหารของหน่วยงานยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างแท้จริง

๑๐.๑.๒ ไม่มีการมอบหมายงานให้ผู้ใดผู้หนึ่งรับผิดชอบเฉพาะงานตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการโดยตรงเพียงด้านเดียว เพราะเจ้าหน้าที่แต่ละคนมีงานประจำที่ต้องรับผิดชอบเป็นจำนวนมาก จึงทำให้การปฏิบัติงานเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ไม่ได้ได้รับความสำคัญเท่าที่ควร และขาดความต่อเนื่องของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

๑๐.๑.๓ เจ้าหน้าที่ของรัฐมีทัศนคติเชิงลบต่อพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เนื่องจากเป็นกฎหมายใหม่ที่มีแนวความคิดสวนทางกับความเคยชินหรือทัศนคติของเจ้าหน้าที่ทั้งในระดับผู้บริหารหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ระดับผู้ปฏิบัติงาน โดยเห็นว่ากฎหมายฉบับนี้ก่อให้เกิดภาระในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น และมีความรู้สึกอึดอัดที่ต้องทำงานภายใต้การตรวจสอบโดยสาธารณะหรือประชาชน ทั้งๆ ที่การที่กฎหมายให้สิทธิประชาชนในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงาน โดยการเข้าถึงและตรวจสอบข้อมูลข่าวสารราชการนั้น จะทำให้ระบบราชการต้องมีการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาไปสู่ระบบบริหารราชการที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะโดยแท้

๑๐.๑.๔ การขาดความรู้ความเข้าใจของภาคประชาชน ที่มีต่อพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แม้กฎหมายจะมีเจตนาที่มุ่งหมายให้ประชาชนมีโอกาสในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ อันเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมือง สิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งคือการที่ประชาชนจะต้องได้รับรู้และเข้าใจถึงสิทธิที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย ตลอดจนเข้าใจวิธีการใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการเข้าตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการต่างๆ ของรัฐ การที่ประชาชนยังคงมีความรู้ความเข้าใจที่จำกัด จึงทำให้มีการไปใช้สิทธิเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารตามที่หน่วยงานของรัฐจัดเตรียมไว้ ณ สถานที่บริการ หรือศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานต่างๆ ก่อนข้างน้อย

๑๐.๒ ปัญหาของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการและสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

ในระยะ ๑๐ ปีที่ผ่านมา คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการและสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการประสบปัญหาในการดำเนินการในด้านต่างๆ อย่างมาก เนื่องจาก

๑๐.๒.๑ การขาดแคลนงบประมาณ ทำให้บทบาทการทำงานของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ในช่วงที่ผ่านมา ไม่สามารถผลักดันขับเคลื่อนการทำงานในเชิงนโยบายที่เป็นยุทธศาสตร์ได้อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากในแต่ละปีสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้รับจัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินงานน้อยมาก ไม่เพียงพอที่จะใช้ในการดำเนินการเชิงรุกต่างๆ ตามที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้กำหนดเป็นนโยบายไว้ได้ เช่น การจัดอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐ ที่ยังทำได้ต่ำเพียงร้อยละ ๒๐ ของหน่วยงานรัฐทั่วประเทศ รวมถึงการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ แก่เจ้าหน้าที่รัฐและประชาชน ก็ทำได้ไม่มากนัก เนื่องจากมีงบประมาณเพื่อการดำเนินการเพียงปีละประมาณ ๗๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท งบประมาณที่เจ้าหน้าที่รัฐยังไม่เข้าใจ หรือให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติตามกฎหมายน้อยอย่างเพียงพอก็เป็นการยากที่จะทำให้กฎหมายนี้ประสบความสำเร็จได้

๑๐.๒.๒ ปัญหาด้านการขาดการสนับสนุนจากฝ่ายนโยบายอย่างจริงจัง อีกทั้งยังมีปัจจัยทางการเมืองอีกหลายประการที่ทำให้ไม่ได้รับความสนใจจากฝ่ายรัฐบาลมากนักในระยะหลัง ทำให้การผลักดันแผนงาน โครงการต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ ไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย

๑๐.๒.๓ ปัญหาการออกแบบจัดโครงสร้างองค์กรของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการที่ไม่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานมาตั้งแต่ต้น ทำให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจำเป็นต้องแสวงหาความร่วมมือการทำงานกับหน่วยงานภายนอกให้มากขึ้น เพื่อช่วยลดข้อจำกัดของสำนักงาน แต่ก็ยังทำได้ไม่มากนัก จึงจำเป็นต้องผลักดันให้มีการยกฐานะสำนักงานให้เป็นหน่วยงานระดับกรม เพื่อให้สามารถของบประมาณและขยายอัตรากำลังให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานได้มากขึ้น

๑๐.๒.๔ ปัญหาการรายงานประจำปีของหน่วยงานรัฐที่ไม่สม่ำเสมอ และมีจำนวนไม่มากนัก ส่งผลให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการไม่มีฐานข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ในการติดตามความคืบหน้า

๑๑. แนวทางการแก้ไข้ปัญหา

๑๑.๑ มาตรการระยะสั้น

๑) คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะต้องผลักดันพระราชกฤษฎีกาและการออกกฎกระทรวงหรือระเบียบของคณะรัฐมนตรีที่ค้างค้างอยู่ให้ออกบังคับใช้โดยเร็ว รวมทั้งเป็นผู้รับผิดชอบในการติดตามประเมินผลตัวชี้วัดระดับความสำเร็จในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นตัวชี้วัดของหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะต้องดำเนินการ เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของ

๒) การนำเสนอต่อฝ่ายนโยบายเพื่อขอรับการสนับสนุนในการจัดสรรงบประมาณ เพื่อดำเนินการตามภารกิจ

๑๑.๒ มาตรการระยะปานกลาง

๑) เร่งประสานการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีกับสถาบันการศึกษาต่างๆ ในการจัดให้มีวิชาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ไว้เป็นวิชาหนึ่งในหลักสูตร การศึกษาในคณะนิติศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ และคณะวารสารศาสตร์

๒) สร้างเครือข่ายทั้งภาครัฐ และภาคประชาชน ให้เพียงพอและต่อเนื่องในการขอ ความสนับสนุนจากรัฐบาลในการจัดสรรงบประมาณ ดำเนินการโครงการ ให้แพร่หลายทั่วประเทศเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่ทุกฝ่ายได้อย่างทั่วถึง และสามารถใช้ประโยชน์จากกฎหมายได้อย่างถูกต้องเหมาะสมมากขึ้น

๑๑.๓ มาตรการระยะยาว

๑) การปรับปรุงยุทธศาสตร์การดำเนินงาน

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และสำนักงานคณะกรรมการข้อมูล ข่าวสารของราชการจะต้องปรับปรุงยุทธศาสตร์การทำงาน โดยคำนึงถึงการแก้ไขปัญหาต่างๆ เป็นอันดับแรก ตลอดจนการสร้างความตระหนักและส่งเสริมการให้หน่วยงานของรัฐให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานให้ถูกต้อง ครบถ้วน มีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ รวมทั้งการ แสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ และการผลักดันผ่านทางนโยบาย ของรัฐบาล นอกจากนี้ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของ ราชการ จะต้องมุ่งเน้นในการให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร ของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ผ่านช่องทางต่างๆ ทั้งเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และเอกสารเผยแพร่ที่จัดทำขึ้น ตลอดจนให้ความสำคัญและสนับสนุนในการผลักดันการทำงานต่างๆ ของ หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ให้ก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพ โดยการผลักดันให้กำหนดเป็นนโยบายสำคัญของ หน่วยงาน รวมทั้งการให้ความสำคัญกับการมีเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานและงบประมาณที่ พอเพียงตามศักยภาพของหน่วยงาน และมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของ ราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ประจำปีของหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ

๒) การกำหนดมาตรการกลไก หรือแนวทางในการพัฒนาการขับเคลื่อนการปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยหน่วยงานรัฐ เพื่อนำไปสู่การมีบริการข้อมูล ข่าวสารที่ดีแก่ประชาชนและนำไปสู่การพัฒนาธรรมาภิบาลในที่สุด

๓) การพัฒนาบทบาทของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และสำนักงาน คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการให้เป็นองค์กรติดตามและประเมินผลเกี่ยวกับความโปร่งใสของหน่วยงานรัฐ

๔) การพิจารณามาตรการอื่นๆ เช่น การพัฒนาหน่วยงานต้นแบบที่มีการบริหารจัดการงานตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่ดีและเป็นแบบอย่างได้ (Best Practice) และการประเมินเพื่อให้รางวัลหน่วยงานที่มีผลการปฏิบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด เป็นต้น เพื่อเป็นการกระตุ้นหรือจูงใจให้เจ้าหน้าที่รัฐและหน่วยงานรัฐให้ความสำคัญ และสนใจการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างจริงจังมากขึ้น

เป้าหมายการดำเนินงานของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๑ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ มีเป้าหมายที่จะดำเนินการในเรื่องต่างๆ ดังนี้

๑. เร่งส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในหลักการ สาระสำคัญ ประโยชน์และ แนวทางการใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

เนื่องจากในระยะ เกือบ ๑๐ ปีที่ผ่านมา สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการยังไม่สามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่หน่วยงานรัฐและประชาชนทั่วไปได้มากนัก เพราะได้รับงบประมาณเพื่อการดำเนินการไม่เพียงพอ การดำเนินการ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๑ ถึงปัจจุบันในส่วนของผู้บริหารที่รัฐ ดำเนินการได้ไม่ถึงร้อยละ ๒๐ ของหน่วยงานรัฐทั่วประเทศ สำหรับใน ภาคประชาชนดำเนินการได้เพียงประมาณ ๑,๒๐๐ ราย ซึ่งนับว่าน้อยมาก การดำเนินการในโครงการดังกล่าวจึงต้องดำเนินการต่อไปอย่างต่อเนื่อง โดยในปีงบประมาณ ๒๕๕๑ จะยังคงเน้นการดำเนินการในรูปแบบของการจัดอบรม สัมมนา การผลิตและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ โดยส่วนหนึ่งดำเนินการโดยใช้งบประมาณ อีกส่วนหนึ่งเป็นการขอความร่วมมือและความอนุเคราะห์จากหน่วยงาน และ สื่อต่างๆ นอกจากนี้ ยังจะดำเนินการโดยการสร้างวิทยากรเครือข่ายทั้งภาครัฐ และ ประชาชน เพื่อให้เผยแพร่ความรู้ ทำได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น

๒. การเพิ่มมาตรการในการออกตรวจแนะนำการปฏิบัติงานของศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ของหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ อย่างต่อเนื่องอีก ๑๘๐ ศูนย์เพื่อให้ครบทุกจังหวัด

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะมีการดำเนิน โครงการตรวจติดตามและให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐอย่างต่อเนื่องเพื่อให้หน่วยงานของรัฐมีความตื่นตัวและตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยเน้นการสร้างวิทยากรเครือข่ายด้านข้อมูลข่าวสารจากบุคลากรของหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ และภาคประชาชนที่สนใจ ให้สามารถถ่ายทอดและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ รวมทั้งจะดำเนินการพัฒนากฎหมายในส่วนของการปรับปรุง เพิ่มเติมประเภทข้อมูลตามมาตรา ๕ ที่เหมาะสมกับสถานการณ์เศรษฐกิจ การเมือง และสังคมในปัจจุบัน ให้มีความสำคัญกับการสร้างเครือข่ายภาคประชาชนในการใช้สิทธิตรวจสอบอำนาจรัฐ โดยสร้างความรู้ความเข้าใจในสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ประชาชนใช้สิทธิทางการเมืองได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะทำให้หน่วยงานเกิดความตื่นตัว และตระหนักในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเพื่อความโปร่งใสมากยิ่งขึ้น

๓. การจัดทำคู่มือการจัดทำดัชนี และการจัดระบบข้อมูลข่าวสาร ที่ต้องจัดเตรียมไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ด้วยตนเอง ตลอดจนการพัฒนาหน่วยงานเพื่อเป็นตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมของการปฏิบัติที่ดีและถูกต้อง (Best Practice Model)

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้เตรียมดำเนินการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการจัดทำดัชนีและการจัดระบบข้อมูลข่าวสารที่จัดเตรียมไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ด้วยตนเองให้มีความเหมาะสมกับข้อมูลของแต่ละหน่วยงาน โดยการจัดทำคู่มือ ตลอดจนการพัฒนาหน่วยงานเพื่อเป็นตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมของการปฏิบัติที่ดีและถูกต้อง (Best Practice Model) ซึ่งกำหนดจะจัดทำโครงการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสารเพื่อเป็นต้นแบบ (Model) สำหรับหน่วยงานของรัฐในรูปแบบต่างๆ ในช่วงปี ๒๕๕๒ – ๒๕๕๓

๔. การติดตามผลการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๕

เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีต่างๆ ที่ออกมาให้หน่วยงานถือปฏิบัตินั้น ไม่ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติอย่างชัดเจน จึงเห็นควรออกประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการในเรื่องต่างๆ เพิ่มเติม เพื่อช่วยให้การปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๕. การดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาระบบสารสนเทศ

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๑ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการตั้งเป้าหมายว่าจะดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขระบบการเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของสำนักงาน เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนมากยิ่งขึ้น เช่น สามารถตรวจสอบสถานะของเรื่องร้องเรียนและอุทธรณ์ผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานได้ จัดทำต้นแบบมาตรฐานเว็บไซต์ตามมาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๑๑ และประกวดเว็บไซต์ที่ได้มาตรฐานตามต้นแบบ ปรับปรุงข้อมูลให้ข้อมูลถูกต้องทันสมัย ปรับปรุงการเรียกดูข้อมูลให้สามารถเรียกดูได้ง่าย และไม่มีปัญหาในการแสดงผล เป็นต้น

๖. ด้านการศึกษาวิจัย

โครงการที่จะต้องดำเนินการต่อเนื่องจากปี ๒๕๕๐ จำนวน ๒ โครงการ หากได้รับการสนับสนุนงบประมาณ คือ

๖.๑. โครงการติดตามประเมินผลความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ กลุ่มครองและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานความโปร่งใสและสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

๖.๒ โครงการเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการข้อมูลมาตรฐานความโปร่งใสตามตัวชี้วัดที่กำหนด (ภายใต้โครงการประเมินผลตามมาตรฐานและเกณฑ์การชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ ที่ได้ดำเนินการในปี ๒๕๕๐)

การนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขอให้มิตินเรื่องการสนับสนุนการบังคับใช้ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐

เพื่อเป็นการสนับสนุนการบังคับใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ฝ่ายเลขานุการฯ เห็นสมควรมีการเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขอให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติในการรายงานผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังนี้

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๖ เห็นชอบตามมติคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่องการติดตามผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเสนอ โดยให้หน่วยงานต่างๆ ของรัฐ รายงานผลการปฏิบัติตามยังคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ปีละ ๑ ครั้ง ภายในเดือนตุลาคมของทุกปี โดยให้สำนักงานปลัดกระทรวงทุกกระทรวงเป็นผู้รับผิดชอบในการติดตามผลและรวบรวมรายงานของหน่วยงานในสังกัด

๑.๒ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๐ ได้มีมติให้แจ้งหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐให้มีการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๖ อย่างเคร่งครัด และให้สำนักงานปลัดกระทรวงทุกกระทรวงเป็นผู้รวบรวมรายงานผลการปฏิบัติงาน ในภาพรวมของแต่ละกระทรวง และให้จังหวัดเป็นผู้รวบรวมรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไปยังสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

๑.๓ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้ส่งแบบรายงานการติดตามประเมินผลของหน่วยงานของรัฐเพื่อใช้ในการติดตามการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ส่วนราชการระดับกรมหรือเทียบเท่าและรัฐวิสาหกิจในสังกัด รายงานผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มายังสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี รวมทั้งให้แจ้งให้กระทรวงต้นสังกัดทราบ เพื่อรวบรวมจัดทำเป็นตารางจำแนกผลการปฏิบัติแต่ละหน่วยงานในสังกัด แล้วส่งให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ตามตัวอย่างตารางจำแนกผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวง

๑.๔ คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๗ ให้หน่วยงานที่มีเว็บไซต์นำประกาศการประกวดราคาและประกาศสอบราคา รวมทั้งผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือนเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์อีกทางหนึ่ง

๑.๕ คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๘ กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ นำมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๗ ที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประกาศประกวดราคาและสอบราคา และผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือนเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน รวมทั้งเรื่องความโปร่งใส เรื่องการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและเรื่องการมีส่วนร่วมของ

๑.๖ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ได้จัดทำรายละเอียดตัวชี้วัด “ระดับความสำเร็จในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ” เป็นตัวชี้วัดภาคบังคับสำหรับส่วนราชการและจังหวัด พร้อมทั้งจัดทำแนวทางการประเมินผลสำหรับตัวชี้วัด และได้ให้ส่วนราชการและจังหวัดถือปฏิบัติตามตัวชี้วัดที่กำหนดตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๕๐ เป็นต้นไปแล้ว

๑.๗ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๑ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการได้กำหนดตัวชี้วัด “ระดับความสำเร็จในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ” เป็นตัวชี้วัดภาคบังคับให้ส่วนราชการและจังหวัดถือปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกับปี ๒๕๕๐ ที่ผ่านมา

๒. ข้อยกขหมาย

๒.๑ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นกฎหมายที่บัญญัติรองรับสิทธิของประชาชนในการรับรู้รับทราบข้อมูลข่าวสารในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ทำให้ประชาชนคนไทยมีสิทธิรับรู้ สิทธิตรวจสอบ ขอสำเนา และขอคำรับรองสำเนาข้อมูลข่าวสารราชการได้ หน่วยงานของรัฐจึงต้องมีหน้าที่สำคัญในการให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นภาพลักษณ์ที่ดีของหน่วยงานโดยปราศจากการร้องเรียนและการอุทธรณ์ของประชาชน

๒.๒ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๒๘ กำหนดให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการมีอำนาจหน้าที่ในการสอดส่องดูแลและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ตามที่ได้รับคำขอ อำนาจหน้าที่ดังกล่าวข้างต้น ถือเป็นบทบาทสำคัญของคณะกรรมการ ที่จะมีส่วนช่วยให้การดำเนินงานต่างๆ ตามพระราชบัญญัตินี้สามารถบรรลุถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิที่จะรับทราบข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยอาศัยการที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ทำหน้าที่ตรวจสอบติดตามข้อมูลผลการดำเนินงานทั้งความก้าวหน้าตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐนำเสนอให้กับคณะรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการแก้ไขต่อไป

๓. ข้อพิจารณา

๓.๑ ฝ่ายเลขานุการฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๖ ที่เห็นชอบให้หน่วยงานต่างๆ ของรัฐ รายงานผลการปฏิบัติตามยังคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ปีละ ๑ ครั้ง ภายในเดือนตุลาคมของทุกปี ตามแบบรายงานที่กำหนดตามข้อ ๑.๓ นั้น เป็นการรายงานผลการดำเนินการตามมาตรา ๗ ในเรื่องการส่งข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างการจัดองค์กรหรือการกำหนดสถานที่เพื่อติดต่อขอรับข้อมูลหรือคำแนะนำซึ่งการดำเนินการดังกล่าวหน่วยงานส่วนใหญ่ได้ดำเนินการแล้ว ประกอบกับการรายงานตามแบบรายงานดังกล่าวได้ใช้มาเป็นเวลานานแล้ว จึงเห็นสมควรมีการปรับปรุงโดยเน้นหนักให้หน่วยงานรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรา ๘ เกี่ยวกับการจัดข้อมูลไว้ให้ประชาชนตรวจสอบ และตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘

๓.๒ เพื่อให้การรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานมายังคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงเห็นสมควรยกเลิกแบบรายงานการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๖ และปรับปรุงแบบรายงานการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ใหม่ ดังนี้

๓.๒.๑ ให้นำหน่วยงานรายงานโดยใช้แบบรายงานที่ปรับปรุงใหม่ (แบบที่ ๑)

๓.๒.๒ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงทุกกระทรวง รวบรวมรายงานผลการปฏิบัติในภาพรวมของกระทรวง และให้จังหวัดทุกจังหวัดรายงานผลการปฏิบัติในภาพรวมของจังหวัด ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด ในแบบที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ กำหนด (แบบที่ ๒)

๓.๒.๓ ให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งรายงานผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ปีละ ๑ ครั้ง โดยให้รายงานภายในเดือนมิถุนายนของทุกปี เริ่มตั้งแต่การรายงานในปีงบประมาณ ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

ภาคผนวก ๑

**ด้านการสอดส่องให้คำแนะนำและติดตามผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ ของรัฐใน
การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐**

**๑. การตรวจแนะนำการปฏิบัติงานของศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานต่างๆ ทั้งใน
ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น**

๑.๑ ความเป็นมา

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามมาตรา ๕ บัญญัติว่า ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยตามที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๕ ววรรคหนึ่ง (๑) – (๘) ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด และตามประกาศของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งจะต้องมีศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อเป็นสถานที่จัดเตรียมข้อมูลข่าวสารอย่างน้อยตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบ โดยศูนย์ข้อมูลข่าวสารจะต้องจัดเป็นสถานที่เฉพาะ คำนึงถึงความสะดวกของประชาชนเป็นหลัก และจะต้องมีดัชนีหรือบัญชีรายการข้อมูลข่าวสารของศูนย์ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนตรวจสอบด้วย

ดังนั้น ในปีงบประมาณ ๒๕๕๐ เพื่อเป็นการสอดส่องดูแล และประเมินผลการปฏิบัติงานของศูนย์ข้อมูลข่าวสารในส่วนของการจัดตั้ง การจัดข้อมูล และการให้บริการแก่ประชาชนในการเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ ตลอดจนเพื่อให้การแนะนำการปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่กฎหมายบัญญัติ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจึงให้ความเห็นชอบให้ดำเนินโครงการตรวจแนะนำศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานต่างๆ โดยในปีงบประมาณ ๒๕๕๐ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้ออกตรวจแนะนำศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งสิ้น ๒๗๑ ศูนย์ ดังนี้

๑.๑.๑ หน่วยงานในราชการบริหารส่วนกลาง จำนวน ๓ ศูนย์ ซึ่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (รองศาสตราจารย์ ชีรภัทร์ เสรีรังสรรค์) ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นหัวหน้าคณะในการตรวจแนะนำฯ

๑.๑.๒ หน่วยงานในราชการบริหารส่วนภูมิภาค ในระดับจังหวัดและอำเภอ จำนวน ๑๑๐ ศูนย์ ในพื้นที่ ๒๗ จังหวัด

๑.๑.๓ หน่วยงานในราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ในระดับองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาลนครหรือเทศบาลเมือง เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จำนวน ๑๖๐ ศูนย์ ในพื้นที่ ๒๗ จังหวัด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

หน่วยงานของรัฐ	รวม
ราชการบริหารส่วนกลาง	๓
ราชการบริหารส่วนภูมิภาค	๑๑๐
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๖๐
องค์การบริหารส่วนจังหวัด	๒๗
เทศบาลนคร/เทศบาลเมือง/เทศบาลตำบล	๕๔
องค์การบริหารส่วนตำบล	๗๙
รวม	๒๗๓

๑.๒ ผลการดำเนินการ

๑.๒.๑ จากการตรวจแนะนำและประเมินผลศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นพบว่า หน่วยงานต่างๆ พบว่า ได้มีการปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นส่วนใหญ่ แต่ยังมีการปฏิบัติไม่ถูกต้องและครบถ้วน ซึ่งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้ให้คำแนะนำและให้ข้อสังเกตที่ควรปรับปรุงแก้ไขแก่เจ้าหน้าที่ของศูนย์ข้อมูลข่าวสาร และผู้บริหารของหน่วยงานที่พบปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน รวมทั้งได้แจ้งผลการประเมินให้กับศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐที่ไปตรวจแนะนำเพื่อให้ปรับปรุงแก้ไขต่อไปแล้ว โดยสามารถสรุปผลการประเมินการตรวจแนะนำได้ ดังนี้

ตารางแสดงผลการประเมินการตรวจแนะนำการปฏิบัติงานของศูนย์ข้อมูลข่าวสารฯ ปี ๒๕๕๐

หน่วย : ร้อยละ

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์	ส่วนภูมิภาค	ส่วนท้องถิ่น	ภาพรวม
สถานที่ตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร	ดี	๔๐.๙๐	๔๕.๖๓	๔๓.๗๐
	พอใช้	๑๗.๒๘	๓๐.๐๐	๒๔.๘๒
	แก้ไข	๔๑.๘๒	๒๔.๓๗	๓๑.๔๘
ดัชนีข้อมูลข่าวสารเพื่อประโยชน์ในการตรวจค้น	ดี	๗.๒๗	๑๗.๕๐	๑๓.๓๓
	พอใช้	๑๓.๖๓	๑๓.๑๓	๑๓.๓๓
	แก้ไข	๗๙.๑๐	๖๙.๓๗	๗๓.๓๔
ความครบถ้วนของข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๙	ดี	๒.๗๓	๑๖.๒๕	๑๐.๗๔
	พอใช้	๓๙.๑๐	๕๒.๕๐	๔๗.๐๔
	แก้ไข	๕๘.๑๗	๓๑.๒๕	๔๒.๒๒
ความพร้อมของเจ้าหน้าที่	ดี	๓.๖๔	๑๓.๗๕	๙.๖๓
	พอใช้	๘๕.๕๕	๗๐.๐๐	๗๕.๙๓
	แก้ไข	๑๑.๘๑	๑๖.๒๕	๑๔.๔๔

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์	ส่วนภูมิภาค	ส่วนท้องถิ่น	ภาพรวม
การเผยแพร่ข้อมูลตามมาตรา ๕ (๘) ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน	มี	๒๔.๕๕	๒๕.๓๘	๒๓.๔๐
	ไม่มี	๓๕.๔๕	๓๐.๖๒	๓๒.๖๐

๑.๒.๒ จากการตรวจแนะนำศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานดังกล่าว สามารถสรุปผลที่ได้จากการตรวจแนะนำดังนี้

ส่วนภูมิภาค

- สถานที่ตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์แก้ไข ร้อยละ ๔๑.๘๒ อยู่ในเกณฑ์ดีร้อยละ ๔๐.๕๐ และอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ร้อยละ ๑๗.๒๘
- คำนีข้อมูลข่าวสารเพื่อประโยชน์ในการตรวจค้น ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์แก้ไข ร้อยละ ๗๕.๑๐ อยู่ในเกณฑ์พอใช้ร้อยละ ๑๓.๖๓ และอยู่ในเกณฑ์ดีร้อยละ ๑๑.๒๗
- ความครบถ้วนของข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๕ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์แก้ไข ร้อยละ ๕๘.๑๗ อยู่ในเกณฑ์พอใช้ร้อยละ ๓๕.๑๐ และอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ ๒.๗๓
- ความพร้อมของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ร้อยละ ๘๔.๕๕ อยู่ในเกณฑ์แก้ไขร้อยละ ๑๑.๘๑ และอยู่ในเกณฑ์ดีร้อยละ ๓.๖๔
- การนำข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๕ (๘) ได้แก่ ประกาศประกวดราคา ประกาศสอบราคาและสรุปผลการพิจารณาจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือน (สจร. ๑) เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๓ ส่วนใหญ่ยังไม่ได้มีการเผยแพร่ถึงร้อยละ ๗๕.๔๕ และมีการเผยแพร่แล้ว ร้อยละ ๒๔.๕๕

ส่วนท้องถิ่น

- สถานที่ตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดีร้อยละ ๔๕.๖๓ อยู่ในเกณฑ์พอใช้ ร้อยละ ๓๐.๐๐ และอยู่ในเกณฑ์แก้ไข ร้อยละ ๒๔.๓๗
- คำนีข้อมูลข่าวสารเพื่อประโยชน์ในการตรวจค้น ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์แก้ไข ร้อยละ ๖๕.๓๗ อยู่ในเกณฑ์ดีร้อยละ ๑๗.๕๐ และอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ร้อยละ ๑๗.๑๓
- ความครบถ้วนของข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๕ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ ร้อยละ ๕๒.๕๐ อยู่ในเกณฑ์แก้ไขร้อยละ ๓๑.๒๕ และอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ ๑๖.๒๕
- ความพร้อมของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ ร้อยละ ๗๐.๐๐ อยู่ในเกณฑ์แก้ไขร้อยละ ๑๖.๒๕ และอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ ๑๓.๗๕
- การนำข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๕ (๘) ได้แก่ ประกาศประกวดราคา ประกาศสอบราคาและสรุปผลการพิจารณาจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือน (สจร. ๑) เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๓ ส่วนใหญ่ยังไม่ได้มีการเผยแพร่ถึงร้อยละ ๗๒.๖๐ และมีการเผยแพร่แล้ว ร้อยละ ๒๗.๔๐

๑.๒.๓ จากผลการตรวจเยี่ยมศูนย์ข้อมูลข่าวสารในภาพรวมทั้งราชการบริหารส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ปรากฏว่าในเรื่องสถานที่ตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ร้อยละ ๔๓.๗๐ เรื่อง

การจัดทำดัชนีข้อมูลข่าวสารเพื่อประโยชน์ในการตรวจค้น ส่วนใหญ่อยู่เกณฑ์ต้องแก้ไข ร้อยละ ๓๓.๓๔ เรื่องความครบถ้วนของข้อมูลตามมาตรา ๕ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ถึงร้อยละ ๔๓.๐๔ และเรื่องเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริการข้อมูลข่าวสาร ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ ร้อยละ ๓๕.๕๓ สำหรับเรื่องการนำข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๕ (๘) ได้แก่ ประกาศประกวดราคา ประกาศสอบราคา และสรุปผลการพิจารณาจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือน (สขร. ๑) เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๓ ส่วนใหญ่ยังไม่ได้มีการเผยแพร่ถึงร้อยละ ๓๒.๖๐

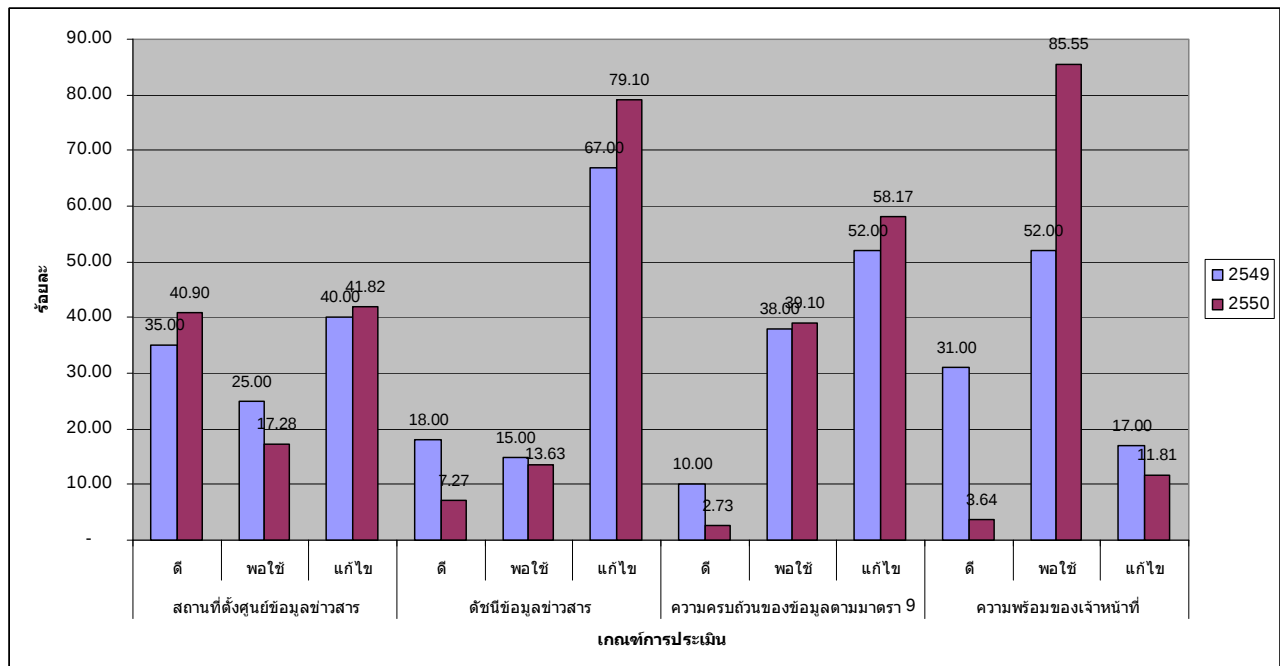
๑.๒.๔ การเปรียบเทียบผลการตรวจแนะนำศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ ในส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๕ และ พ.ศ. ๒๕๕๐

ตารางแสดงผลการประเมินการตรวจแนะนำการปฏิบัติงานของศูนย์ข้อมูลข่าวสารฯ
ปี ๒๕๔๕ และ ปี ๒๕๕๐

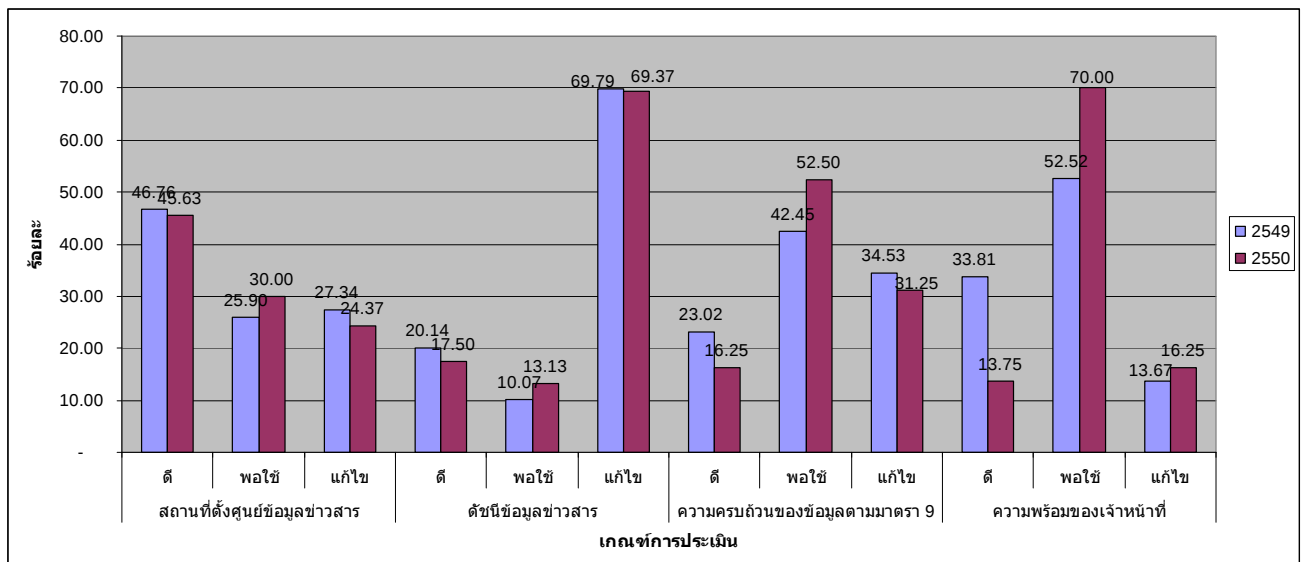
หน่วย : ร้อยละ

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์	ส่วนภูมิภาค		ส่วนท้องถิ่น		ภาพรวม	
		๒๕๔๕	๒๕๕๐	๒๕๔๕	๒๕๕๐	๒๕๔๕	๒๕๕๐
สถานที่ตั้งศูนย์ข้อมูล ข่าวสาร	ดี	๓๕.๐๐	๔๐.๕๐	๔๖.๓๖	๔๕.๖๓	๔๑.๘๔	๔๓.๓๐
	พอใช้	๒๕.๐๐	๑๓.๒๘	๒๕.๕๐	๓๐.๐๐	๒๕.๕๒	๒๔.๘๒
	แก้ไข	๔๐.๐๐	๔๑.๘๒	๒๘.๑๔	๒๔.๓๓	๓๒.๖๔	๓๑.๘๘
ดัชนีข้อมูลข่าวสารเพื่อ ประโยชน์ในการตรวจค้น	ดี	๑๘.๐๐	๓.๒๓	๒๐.๑๔	๑๓.๕๐	๑๕.๒๕	๑๓.๓๓
	พอใช้	๑๕.๐๐	๑๓.๖๓	๑๐.๐๓	๑๓.๑๓	๑๒.๑๓	๑๓.๓๓
	แก้ไข	๖๗.๐๐	๘๓.๑๐	๖๙.๘๓	๖๙.๓๓	๖๘.๖๒	๗๓.๓๔
ความครบถ้วนของ ข้อมูลข่าวสารตาม มาตรา ๕	ดี	๑๐.๐๐	๒.๓๓	๒๓.๐๒	๑๖.๒๕	๑๖.๕๓	๑๐.๓๔
	พอใช้	๓๘.๐๐	๓๕.๑๐	๔๒.๔๕	๕๒.๕๐	๔๐.๕๕	๔๓.๐๔
	แก้ไข	๕๒.๐๐	๕๘.๑๓	๓๔.๕๓	๓๑.๒๕	๔๑.๘๔	๔๖.๖๒
ความพร้อมของ เจ้าหน้าที่	ดี	๓๑.๐๐	๓.๖๔	๓๓.๘๑	๑๓.๓๕	๓๒.๖๔	๕.๖๓
	พอใช้	๕๒.๐๐	๘๕.๕๕	๕๒.๕๒	๓๐.๐๐	๕๒.๓๐	๖๕.๕๓
	แก้ไข	๑๗.๐๐	๑๑.๘๑	๑๓.๖๓	๑๖.๒๕	๑๕.๐๖	๑๔.๔๔

แผนภูมิเปรียบเทียบผลการตรวจแนะนำศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐในส่วนภูมิภาค
ปีงบประมาณ ๒๕๔๙ และ ๒๕๕๐

แผนภูมิเปรียบเทียบผลการตรวจแนะนำศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐในส่วนท้องถิ่น
ปีงบประมาณ ๒๕๔๙ และ ๒๕๕๐

๑.๒.๕ จากผลการประเมินการตรวจแนะนำศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ
ในส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ และปีงบประมาณ ๒๕๕๐ ใน ๔ ประเด็น สามารถ
สรุปภาพรวมได้ดังนี้

- สถานที่ตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ ๔๑.๘๔
และ ๔๓.๗๐ ซึ่งยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ ทั้งสองปี ในประเด็นนี้พบว่าหน่วยงานยังไม่ให้ความสำคัญ

เกี่ยวกับการจัดสถานที่ โดยได้นำข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๕ ไปรวมไว้กับเอกสารสำหรับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ จึงทำให้ประชาชนไม่สามารถเข้าไปใช้สิทธิตามมาตรา ๕ ได้

- การจัดทำดัชนีข้อมูลข่าวสารเพื่อประโยชน์ในการตรวจค้นพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์แก้ไข ร้อยละ ๖๘.๖๒ และ ๖๓.๓๔ ในประเด็นนี้พบว่า เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติยังไม่เข้าใจว่าจะจัดทำดัชนีข้อมูลข่าวสารอย่างไร จึงมีการปฏิบัติในประเด็นนี้ค่อนข้างต่ำ

- ความครบถ้วนของข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๕ พบว่า ปี ๒๕๕๕ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์แก้ไข ร้อยละ ๔๑.๘๔ แต่ปี ๒๕๕๐ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ร้อยละ ๔๖.๐๔ ในประเด็นนี้จะเห็นได้ว่าหน่วยงานมีการจัดเอกสารตามมาตรา ๕ เพิ่มขึ้น

- ความพร้อมของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ร้อยละ ๕๒.๓๐ และร้อยละ ๖๕.๕๓ สำหรับประเด็นนี้จะเห็นได้ว่าหน่วยงานมีการมอบหมายเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเป็นการเฉพาะมากขึ้น

๑.๓ ปัญหาและอุปสรรค

จากการตรวจแนะนำ และได้ประชุมหารือกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของหน่วยงานสามารถสรุปประเด็นปัญหาต่างๆ ได้ ดังนี้

๑.๓.๑ การขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการของผู้บริหารหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ ทำให้การปฏิบัติงานของศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐทั้งในส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ประชาชนจึงยังไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐได้มากนัก อีกทั้งหน่วยงานของรัฐยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างแท้จริง

๑.๓.๒ ผู้บริหารของหน่วยงานยังมิได้มีการมอบหมายงานให้ผู้ใดผู้หนึ่งรับผิดชอบเฉพาะงานตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยตรงเพียงด้านเดียว เพราะเจ้าหน้าที่แต่ละคนมีงานประจำที่ต้องรับผิดชอบเป็นจำนวนมาก จึงทำให้การปฏิบัติงานเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ยังไม่ได้รับความสำคัญเท่าที่ควรและขาดความต่อเนื่องของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ

๑.๓.๓ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ความเห็นว่า การกำหนดข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๕ ไว้ยังไม่เป็นประโยชน์เท่าที่ควรเนื่องจากยังไม่ได้ได้รับความสนใจจากประชาชนในการเข้ามาตรวจสอบหรือศึกษาค้นคว้า

๑.๓.๔ สำหรับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๕ (๘) ได้แก่ ประกาศประกวดราคา ประกาศสอบราคา และสรุปผลการพิจารณาจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือน (สขร. ๑) เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๙ นั้น ในบางหน่วยงานยังไม่มีเว็บไซต์ของหน่วยงาน จึงยังไม่สามารถเผยแพร่ข้อมูลตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวได้ และในกรณีการนำสรุปผลการพิจารณาจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือน (สขร. ๑) เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์นั้น หลายหน่วยงานยังไม่ทราบว่าต้องเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์

๑.๔ การขยายผลโครงการตรวจแนะนำศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ ในส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐

๑.๔.๑ ในการตรวจแนะนำการปฏิบัติแก่เจ้าหน้าที่ในศูนย์ข้อมูลข่าวสารหน่วยงานของรัฐ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้กำหนดให้มีการประชุมเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบศูนย์ข้อมูลของหน่วยงานที่จะได้รับการตรวจเยี่ยมก่อนการออกไปตรวจสอบสถานที่จริง โดยในการประชุมแต่ละครั้งจะมีเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่รับการตรวจมาร่วมประชุมหน่วยงานละ ๒-๓ คน และจะมีเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่นๆ ที่สนใจมาร่วมประชุมและรับฟังการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการประชุมดังกล่าวด้วย

๑.๔.๒ จากการออกตรวจแนะนำและประเมินผลที่มักจะมีเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่นเข้าร่วมรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้วย ดังนั้น จึงได้มีการประสานงานกับสำนักงานจังหวัดที่จะไปตรวจแนะนำให้ช่วยดำเนินการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ในจังหวัดว่า หากหน่วยงานใดสนใจให้เชิญมาร่วมฟังการประชุมชี้แจงด้วยก็จะเป็นประโยชน์และเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงาน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้และเข้าใจปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการเป็นอย่างดีอีกทางหนึ่ง

๑.๔.๓ เนื่องจากในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานรัฐ ได้ถูกกำหนดเป็นตัวชี้วัดในการประเมินหน่วยงานรัฐด้วย จึงทำให้ในการประชุมชี้แจงในแต่ละครั้งมีเจ้าหน้าที่เข้าร่วมประชุมมากกว่าการออกตรวจแนะนำในปี ๒๕๔๘-๒๕๔๙ โดยมีผู้เข้าร่วมรับฟังการชี้แจงจำนวนกว่า ๑,๔๐๐ คน

ภาคผนวก ๒

การติดตามประเมินผลจากรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ

นับแต่พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้ประกาศใช้บังคับเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๐ ก็มีผลให้หน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติซึ่งได้แก่ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาคดี องค์การควบคุมการประกอบวิชาชีพ หน่วยงานอิสระของรัฐและหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายหลายประการ อาทิเช่น หน้าที่ดำเนินการเพื่อให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนตามที่กฎหมายกำหนด หน้าที่ต้องจัดแบ่งหมวดหมู่ของข้อมูลข่าวสารของราชการที่อาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผย หน้าที่ต้องใช้ดุลพินิจในการมีคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร หน้าที่ต้องแจ้งให้ผู้ขอข้อมูลข่าวสารของราชการทราบเหตุผลที่หน่วยงานมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร หน้าที่ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ หน้าที่ต้องคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานรัฐให้เป็นไปตามที่กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนด หน้าที่จัดให้มีการพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการหรือบริหารจัดการเรื่องข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของหน่วยงาน หน้าที่ที่จะไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลโดยไม่มีความยินยอมของเจ้าของข้อมูล หน้าที่ต้องส่งมอบข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะเก็บรักษาไว้ให้แก่หอจดหมายเหตุแห่งชาติ เป็นต้น

บรรดาภารกิจเหล่านั้น หน่วยงานของรัฐต่างๆ ก็ได้ดำเนินการมาเป็นระยะเวลาเกือบสิบปีแล้ว ซึ่งความสำเร็จของการบังคับใช้กฎหมายอาจกล่าวได้ว่า ความครบถ้วนในการปฏิบัติตามหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้นับเป็นสิ่งสำคัญที่จะเป็นตัวชี้วัดอีกด้านหนึ่งในการบรรลุถึงเจตนารมณ์ของการตรากฎหมายฉบับนี้ขึ้นใช้บังคับ เพราะหากหน่วยงานของรัฐได้มีการปฏิบัติตามหน้าที่อย่างครบถ้วน ประชาชนผู้ใช้สิทธิก็จะได้รับความคุ้มครองในสิทธิที่จะรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจะสามารถลดกรณีปัญหาที่มีเรื่องร้องเรียนและอุทธรณ์ขึ้นสู่การพิจารณาของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้มาก

และจากมติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ และวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๖ ที่ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐ มีหน้าที่สรุปรายงานผลการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ส่งให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีทราบ ตามแบบรายงานปีละหนึ่งครั้ง เพื่อรวบรวมรายงานต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการและคณะรัฐมนตรีต่อไป หน่วยงานของรัฐจึงมีหน้าที่รายงานผลการดำเนินงานตามแบบรายงานประจำปีผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ที่ www.oic.go.th หรือส่งเป็นเอกสารมายังสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นประจำทุกปี

จากการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามกฎหมายพบว่า ความครบถ้วนในการปฏิบัติหน้าที่ที่ยังมีหลายแห่งที่อยู่ระหว่างดำเนินการ โดยเฉพาะหน่วยงานในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น สำหรับการติดตามประเมินผลจากแบบรายงานของหน่วยงานของรัฐในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๕ มีหน่วยงานให้ข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน ๑,๘๖๖ หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๕๘ จากหน่วยงานทั้งหมดจำนวน ๙,๓๓๘ หน่วยงานที่อยู่ใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวสรุปได้ ดังนี้

๑. การปฏิบัติตามมาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๒๓ (๓) และมาตรา ๒๖

๑.๑ หน่วยงานของรัฐส่วนกลาง

หน่วยงานของรัฐส่วนกลางที่รายงานเข้ามามีทั้งสิ้น ๑๕๕ หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๕๑ ของหน่วยงานของรัฐส่วนกลางทั้งหมด ๓๘๘ หน่วยงาน แบ่งเป็นหน่วยงานที่สังกัดกระทรวง หน่วยงานที่เป็นรัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชน จำนวน รวม ๑๔๖ แห่ง ส่วนราชการไม่สังกัดกระทรวงฯ ๑ แห่ง ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ๒ แห่ง และหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ ๔ แห่ง ดังนี้

หน่วยงานที่รายงานและไม่รายงานผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ

พ.ศ. ๒๕๔๐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๕ ของหน่วยงานรัฐส่วนกลาง

๑) สำนักงานรัฐมนตรี มีหน่วยงานในสังกัดทั้งหมด ๑๘ หน่วยงาน มีหน่วยงานที่รายงานเข้ามาจำนวน ๑๒ หน่วยงาน สำหรับหน่วยงานที่ไม่ได้รายงานเข้ามามี ๖ หน่วยงาน ดังนี้

หน่วยงานที่รายงาน	หน่วยงานที่ไม่ได้รายงาน
๑.สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๒.กรมประชาสัมพันธ์ ๓.สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อ นายกรัฐมนตรี ที่รายงานเข้ามาได้แก่ ๔.สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ๕.สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ๖.สำนักข่าวกรองแห่งชาติ ๗.สำนักงบประมาณ ๘.สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ ๙.สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ๑๐.สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ๑๑.สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ๑๒.สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ	๑.บริษัท อ.ส.ม.ท.จำกัด (มหาชน) ๒.สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ๓.องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการ ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ๔.สำนักงานบริหารการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน (ถูกยุบเลิก) ๕.สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ ๖.สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

๒) กระทรวงกลาโหม มีหน่วยงานในสังกัดที่รายงานเข้ามาครบทั้งหมดจำนวน ๘ หน่วยงาน

หน่วยงานที่รายงาน	หน่วยงานที่ไม่ได้รายงาน
๑.สำนักงานปลัดกระทรวง ๒.กองบัญชาการทหารสูงสุด ๓.กองทัพบก ๔.กองทัพอากาศ ๕.กรมราชองครักษ์ ๖.องค์การเบตเตอร์ ๗.องค์การฟอกหนัง ๘. บริษัทกรุงเทพ จำกัด	หมายเหตุ ในปี พ.ศ.๒๕๕๐ คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ยุบเลิก องค์การเบตเตอร์และองค์การฟอกหนัง ดังนั้นในปีงบประมาณ ๒๕๕๐ จะไม่มีการรายงานจากสองหน่วยงานนี้

๓) กระทรวงการคลัง มีหน่วยงานในสังกัดจำนวน ๒๗ หน่วยงาน มีหน่วยงานที่รายงานเข้ามาจำนวน ๑๖ หน่วยงาน สำหรับหน่วยงานที่ไม่ได้รายงานเข้ามามีจำนวน ๑๑ หน่วยงาน ดังนี้

หน่วยงานที่รายงาน	หน่วยงานที่ไม่ได้รายงาน
๑.สำนักงานปลัดกระทรวง ๒.กรมธนารักษ์ ๓.กรมบัญชีกลาง ๔.กรมสรรพสามิต ๕.กรมสรรพากร ๖.กรมศุลกากร ๗.สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ ๘.สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ๙.โรงงานยาสูบ ๑๐.ธนาคารออมสิน ๑๑.ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ๑๒.ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) ๑๓.ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ธอส.) ๑๔.ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ๑๕.ธนาคารกรุงไทย ๑๖.องค์การสุรา	๑.สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ๒.สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ๓.องค์การสุรา ๔.โรงงานไฟ ๕.บริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย ๖.บริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพพาณิชย์ ๗.กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ๘.กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ๙.ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ๑๐.บริษัท ธนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด ๑๑. สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน)

๔) กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงการต่างประเทศ รายงานเข้ามาเพียง ๑ หน่วยงานในนามของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงทั้งหมดที่มี ๑๔ หน่วยงาน ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของกระทรวงการต่างประเทศ

๕) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีหน่วยงานในสังกัดรายงานเข้ามาครบจำนวน ๖ หน่วยงาน ดังนี้

หน่วยงานที่รายงาน	หน่วยงานที่ไม่ได้รายงาน
๑.สำนักงานปลัดกระทรวง ๒.สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว ๓.สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ ๔.สถาบันการพลศึกษา ๕.การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ๖.การกีฬาแห่งประเทศไทย	

๖) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีหน่วยงานในสังกัดจำนวน ๗ หน่วยงาน มีหน่วยงานที่รายงานเข้ามาจำนวน ๕ หน่วยงาน สำหรับหน่วยงานที่ไม่ได้รายงานเข้ามามี ๒ หน่วยงาน ดังนี้

หน่วยงานที่รายงาน	หน่วยงานที่ไม่ได้รายงาน
๑.กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ๒.สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ๓.การเคหะแห่งชาติ ๔.สำนักงานชนานุเคราะห์ ๕.สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)	๑.สำนักงานปลัดกระทรวง ๒.สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ

๗) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีหน่วยงานในสังกัดรายงานจำนวน ๒๐ หน่วยงาน มีหน่วยงานที่รายงานเข้ามาจำนวน ๑๖ หน่วยงาน สำหรับหน่วยงานที่ไม่ได้รายงานเข้ามามี ๔ หน่วยงาน ดังนี้

หน่วยงานที่รายงาน	หน่วยงานที่ไม่ได้รายงาน
๑.สำนักงานปลัดกระทรวง ๒.กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ๓.กรมประมง ๔.กรมปศุสัตว์ ๕.กรมพัฒนาที่ดิน ๖.กรมวิชาการเกษตร	๑.กรมส่งเสริมการเกษตร ๒.กรมชลประทาน ๓.สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) ๔.สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

หน่วยงานที่รายงาน	หน่วยงานที่ไม่ได้รายงาน
๙.กรมส่งเสริมสหกรณ์ ๘.สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ๕.สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ๑๐.สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ๑๑.กรมการข้าว ๑๒.องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย ๑๓.สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ๑๔.องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร ๑๕.องค์การสะพานปลา ๑๖.องค์การสวนยาง	

๘) กระทรวงคมนาคม มีหน่วยงานในสังกัดจำนวน ๒๐ หน่วยงาน มีหน่วยงานที่รายงานเข้ามาจำนวน ๑๖ หน่วยงาน สำหรับหน่วยงานที่ไม่ได้รายงานเข้ามามีจำนวน ๔ หน่วยงาน ดังนี้

หน่วยงานที่รายงาน	หน่วยงานที่ไม่ได้รายงาน
๑.สำนักงานปลัดกระทรวง ๒.กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี ๓.กรมการขนส่งทางบก ๔.กรมขนส่งทางอากาศ ๕.กรมทางหลวง ๖.กรมทางหลวงชนบท ๗. สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร ๘. การรถไฟแห่งประเทศไทย ๙. การทางพิเศษแห่งประเทศไทย ๑๐.องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ๑๑.สถาบันการบินพลเรือน ๑๒.บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ๑๓.บริษัท ขนส่ง จำกัด ๑๔. บริษัท การทำอากาศยานแห่งประเทศไทย ๑๕.บริษัท ไทยเดินเรือทะเล ๑๖.บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	๑.การทำเรือแห่งประเทศไทย ๒.การรถไฟฟ้ามหานครแห่งประเทศไทย ๓.องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ ๔.บริษัท ทำอากาศยานสากลกรุงเทพแห่งใหม่ จำกัด

๘) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีหน่วยงานในสังกัดจำนวน ๑๕ หน่วยงาน มีหน่วยงานที่รายงานเข้ามาจำนวน ๑๔ หน่วยงาน สำหรับหน่วยงานที่ไม่ได้รายงานเข้ามามี ๑ หน่วยงาน ดังนี้

หน่วยงานที่รายงาน	หน่วยงานที่ไม่ได้รายงาน
๑.สำนักงานปลัดกระทรวง ๒.สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๓.กรมควบคุมมลพิษ ๔.กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ๕.กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ๖.กรมทรัพยากรธรณี ๗.กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ๘.กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ๙.กรมป่าไม้ ๑๐.องค์การจัดการน้ำเสีย ๑๑.องค์การสวนสัตว์ ๑๒.องค์การสวนพฤกษศาสตร์ ๑๓.องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ๑๔.บริษัท ไม้อัดไทย จำกัด	๑.กรมทรัพยากรน้ำ

๑๐) กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ไม่มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวง รายงานเข้ามาเลย

หน่วยงานที่รายงาน	หน่วยงานที่ไม่ได้รายงาน
	๑.สำนักงานปลัดกระทรวง ๒.กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ๓.สำนักงานสถิติแห่งชาติ ๔.บริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ๕.บริษัท ทศท คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ๖.บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ๗.สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ไทย (องค์การมหาชน)

๑๑) กระทรวงพลังงาน มีหน่วยงานในสังกัดจำนวน ๘ หน่วยงาน มีหน่วยงานที่รายงาน
เข้ามาจำนวน ๖ หน่วยงาน สำหรับหน่วยงานที่ไม่ได้รายงานเข้ามามี ๑ หน่วยงาน ดังนี้

หน่วยงานที่รายงาน	หน่วยงานที่ไม่ได้รายงาน
๑.สำนักงานปลัดกระทรวง ๒. กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์ พลังงาน ๓.กรมธุรกิจพลังงาน ๔.การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ๕.บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ๖.สถาบันบริหารกองทุนพลังงาน	๑.สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน ๒.กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ ๓.บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)

๑๒) กระทรวงพาณิชย์ มีหน่วยงานในสังกัดจำนวน ๑๑ หน่วยงาน มีหน่วยงานที่
รายงานเข้ามาจำนวน ๘ หน่วยงาน สำหรับหน่วยงานที่ไม่ได้รายงานเข้ามา มี ๒ หน่วยงาน ดังนี้

หน่วยงานที่รายงาน	หน่วยงานที่ไม่ได้รายงาน
๑.สำนักงานปลัดกระทรวง ๒.กรมการค้าต่างประเทศ ๓.กรมการค้าภายใน ๔.กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ๕.กรมส่งเสริมการส่งออก ๖.กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ๗.กรมการประกันภัย ๘.กรมทรัพย์สินทางปัญญา ๙.องค์การคลังสินค้า	๑.สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับ แห่งชาติ (องค์การมหาชน) ๒.ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน)

๑๓) กระทรวงมหาดไทย มีหน่วยงานในสังกัดจำนวน ๑๒ หน่วยงาน มีหน่วยงานที่
รายงานเข้ามาจำนวน ๑๐ หน่วยงาน สำหรับหน่วยงานที่ไม่ได้รายงานเข้ามามีจำนวน ๒ หน่วยงาน ดังนี้

หน่วยงานที่รายงาน	หน่วยงานที่ไม่ได้รายงาน
๑.สำนักงานปลัดกระทรวง ๒.กรมการปกครอง ๓.กรมโยธาธิการและผังเมือง ๔.กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ๕.กรมที่ดิน ๖.กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	๑.กรมการพัฒนาชุมชน ๒.องค์การตลาด

หน่วยงานที่รายงาน	หน่วยงานที่ไม่ได้รายงาน
๙.การประปาส่วนภูมิภาค ๘.การประปานครหลวง ๕.การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ๑๐.การไฟฟ้านครหลวง	

๑๔) กระทรวงยุติธรรม มีหน่วยงานในสังกัดจำนวน ๑๐ หน่วยงาน มีหน่วยงานที่รายงานเข้ามา จำนวน ๘ หน่วยงาน สำหรับหน่วยงานที่ไม่ได้รายงานเข้ามามีจำนวน ๒ หน่วยงาน ดังนี้

หน่วยงานที่รายงาน	หน่วยงานที่ไม่ได้รายงาน
๑.สำนักงานปลัดกระทรวง ๒.สำนักงานกิจการยุติธรรม ๓.สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ ๔.กรมคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ๕.กรมบังคับคดี ๖.กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ๗.กรมราชทัณฑ์ ๘.กรมคุมประพฤติ	๑.กรมสอบสวนคดีพิเศษ ๒.สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

๑๕) กระทรวงแรงงาน มีหน่วยงานในสังกัดรายงานเข้ามานครบทุกแห่ง จำนวน ๕ หน่วยงาน

หน่วยงานที่รายงาน	หน่วยงานที่ไม่ได้รายงาน
๑.สำนักงานปลัดกระทรวง ๒.กรมการจัดหางาน ๓. กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ๔.กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน และ ๕.สำนักงานประกันสังคม	

๑๖) กระทรวงวัฒนธรรม มีหน่วยงานในสังกัดจำนวน ๖ หน่วยงาน มีหน่วยงานที่รายงานเข้ามาเพียง ๑ หน่วยงาน สำหรับหน่วยงานที่ไม่ได้รายงานเข้ามา มีจำนวน ๕ หน่วยงาน ดังนี้

หน่วยงานที่รายงาน	หน่วยงานที่ไม่ได้รายงาน
๑.สำนักงานปลัดกระทรวง	๑.กรมการศาสนา ๒.กรมศิลปากร ๓. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ๔..สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

หน่วยงานที่รายงาน	หน่วยงานที่ไม่ได้รายงาน
	๕.ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

๑๓) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีหน่วยงานในสังกัดจำนวน ๑๒ หน่วยงาน มีหน่วยงานที่รายงานเข้ามาจำนวน ๖ หน่วยงาน สำหรับหน่วยงานที่ไม่ได้รายงานเข้ามามีจำนวน ๖ หน่วยงาน ดังนี้

หน่วยงานที่รายงาน	หน่วยงานที่ไม่ได้รายงาน
๑.สำนักงานปลัดกระทรวง ๒.กรมวิทยาศาสตร์บริการ ๓.สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ ๔.องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ๕.สถาบันมาตรวิทยา ๖.ศูนย์ปฏิบัติการวิจัยเครื่องกำเนิดแสงซินโครตรอนแห่งชาติ	๑.สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ๒.สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ๓.สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ๔.สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) ๕.สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) ๖.สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (จัดตั้งขึ้นใหม่เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๕)

๑๔) กระทรวงศึกษาธิการ ไม่มีหน่วยงานในสังกัดรายงานเข้ามาเลย

หน่วยงานที่รายงาน	หน่วยงานที่ไม่ได้รายงาน
	๑.สำนักงานปลัดกระทรวง ๒.สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ๓.สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๔.สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ๕.สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ๖.สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ๗.องค์การค้ำของครูสภา ๘.สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครู ๙.สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ๑๐.สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน) ๑๑.โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ (องค์การมหาชน) ๑๒.สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา ๑๓.มหาวิทยาลัยต่างๆ

๑๙) กระทรวงสาธารณสุข ไม่มีหน่วยงานในสังกัดรายงานเข้ามาเลย

หน่วยงานที่รายงาน	หน่วยงานที่ไม่ได้รายงาน
	๑.สำนักงานปลัดกระทรวง ๒.กรมการแพทย์ ๓.กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ๔.กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ๕.กรมสุขภาพจิต ๖.กรมอนามัย ๗.สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ๘.กรมควบคุมโรค ๙.กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ๑๐.องค์การเภสัชกรรม ๑๑.สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข ๑๒.สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ๑๓.สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ๑๔.โรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การมหาชน)

๒๐) กระทรวงอุตสาหกรรม มีหน่วยงานในสังกัดจำนวน ๒๐ หน่วยงาน มีหน่วยงานที่รายงานเข้ามาจำนวน ๕ หน่วยงาน สำหรับหน่วยงานที่ไม่ได้รายงานเข้ามา มี ๑๕ หน่วยงาน ดังนี้

หน่วยงานที่รายงาน	หน่วยงานที่ไม่ได้รายงาน
๑.สำนักงานปลัดกระทรวง ๒.กรมโรงงานอุตสาหกรรม ๓.กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ๔. สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย ๕.กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ๖.สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ๗.สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ๘.การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ๙.สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	๑.สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ๒.สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ ๓.สถาบันไทยเยอรมัน ๔.สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ ๕.สถาบันยานยนต์ ๖.สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ๗.สถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทย ๘.สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ๙.สถาบันรับรองมาตรฐาน ไอ เอส โอ ๑๐.สถาบันอาหาร

๒๑) ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง มีจำนวนหน่วยงาน ๕ หน่วยงาน มีหน่วยงานที่รายงานเข้ามา ๘ หน่วยงาน สำหรับหน่วยงานที่ไม่ได้รายงานเข้ามา มี ๑ หน่วยงาน ดังนี้

หน่วยงานที่รายงาน	หน่วยงานที่ไม่ได้รายงาน
๑.สำนักพระราชวัง ๒.สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ๓.สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๔.สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ๕.ราชบัณฑิตยสถาน ๖.สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ๗.สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ๘.สำนักงานอัยการสูงสุด	๑.สำนักราชเลขาธิการ

๒๒) หน่วยงานของรัฐ ที่เป็น ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาลที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี หน่วยงานอิสระของรัฐ มีหน่วยงาน จำนวน ๑๒ หน่วยงาน มีหน่วยงานที่รายงานเข้ามา จำนวน ๑ แห่ง สำหรับหน่วยงานที่ไม่ได้รายงานมี ๕ แห่ง ดังนี้

หน่วยงานที่รายงาน	หน่วยงานที่ไม่ได้รายงาน
๑.สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ๒.สำนักงานศาลปกครอง ๓.สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ๔.สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ๕.สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ๖. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ๗.สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	๑.สถาบันพระปกเกล้า ๒.สำนักงานศาลยุติธรรม ๓.สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ๔.สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ๕.สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หมายเหตุ : ในกรณีศาลยุติธรรมไม่ได้รับรายงานเข้ามาเลย

ผลการดำเนินงานในภาพรวมของหน่วยงานที่รายงานเข้ามาสรุปได้ ดังนี้

ผลการปฏิบัติของหน่วยงานส่วนกลาง (๑๕๕ หน่วยงาน)	ดำเนินการแล้ว	อยู่ระหว่าง ดำเนินการ
<u>การปฏิบัติตามมาตรา ๓</u> ได้แก่ - การส่งข้อมูลตามมาตรา ๓ (๑) (๒) และ (๓) ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา - การจัดข้อมูลตามมาตรา ๓ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ไว้เผยแพร่ ณ หน่วยงาน <u>การปฏิบัติตามมาตรา ๕</u> ได้แก่ - การจัดสถานที่ให้ประชาชนตรวจดู - การจัดทำบัญชีรายการหรือดัชนี - การจัดให้มีข้อมูลตามมาตรา ๕ ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้สะดวก - การจัดเตรียมข้อมูลแสดงไว้ใน ศูนย์ข้อมูลฯ ตามประกาศ กพร. มาตรา ๕ (๘) ก. ประกาศประกวดราคา ข. ผลการพิจารณาจัดซื้อจัดจ้าง - การนำข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๕ ลงเผยแพร่ในเว็บไซต์ <u>การปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ (๓) เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล</u> <u>การปฏิบัติตามมาตรา ๒๖ (เอกสารประวัติศาสตร์)</u>	๑๒๓ (๗๕.๘๓%) ๑๔๑ (๘๘.๖๓%) ๑๔๘ (๙๓.๐๘%) ๘๕ (๕๓.๔๕%) ๑๓๖ (๘๕.๕๓%) ๑๔๔ (๙๐.๕๖%) ๑๒๕ (๘๑.๑๓%) ๕๕ (๓๔.๕๕%) ๗๖ (๔๗.๗๕%) ๓๒ (๒๐.๑๒%)	๓๒ (๒๐.๑๓%) ๑๘ (๑๑.๓๓%) ๑๑ (๖.๙๒%) ๗๔ (๔๖.๕๕%) ๒๓ (๑๔.๔๗%) ๑๕ (๙.๔๓%) ๓๐ (๑๙.๘๓%) ๑๐๔ (๖๕.๔๑%) ๘๓ (๕๒.๒๑%) ๑๒๗ (๗๕.๘๘%)

๑.๒ หน่วยงานรัฐส่วนภูมิภาค (จังหวัด)

หน่วยงานของรัฐส่วนภูมิภาค (จังหวัด) ที่รายงานเข้ามาจำนวน ๓๔ จังหวัด คิดเป็นร้อยละ ๔๕ ของจังหวัดทั้งหมด ๗๕ จังหวัด มีจังหวัดที่ไม่ได้รายงานเข้ามา ๔๑ จังหวัด โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

ผลการปฏิบัติของหน่วยงานส่วนภูมิภาค (๓๔ หน่วยงาน)	ดำเนินการ	อยู่ระหว่าง
การปฏิบัติตามมาตรา ๗ ได้แก่		
- การส่งข้อมูลตามมาตรา ๗ (๑) (๒) และ (๓) ลงพิมพ์ ในราชกิจจานุเบกษา	๒๕ (๗๕.๒๕%)	๕ (๑๔.๗๕%)
- การจัดข้อมูลตามมาตรา ๗ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ไว้เผยแพร่ ณ หน่วยงาน	๓๐ (๘๘.๒๓%)	๔ (๑๑.๗๗%)
การปฏิบัติตามมาตรา ๕ ได้แก่		
- การจัดสถานที่ให้ประชาชนตรวจดู	๓๓ (๙๗.๐๕%)	๑ (๒.๙๕%)
- การจัดทำบัญชีรายการหรือดัชนี	๖ (๑๗.๖๔%)	๒๘ (๘๒.๓๖%)
- การจัดให้มีข้อมูลตามมาตรา ๕ ไว้ให้ประชาชน เข้าตรวจดูได้สะดวก	๓๓ (๙๗.๐๕%)	๑ (๒.๙๕%)
- การจัดเตรียมข้อมูลแสดงไว้ ณ ศูนย์ข้อมูลฯ ตามประกาศ กพร.มาตรา ๕ (๘)		
ก. ประกาศประกวดราคา	๓๐ (๘๘.๒๓%)	๔ (๑๑.๗๖%)
ข. ผลการพิจารณาจัดซื้อจัดจ้าง	๓๐ (๘๘.๒๓%)	๔ (๑๑.๗๖%)
- การนำข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๕ ลงเผยแพร่ ในเว็บไซต์	๓๑ (๙๑.๑๗%)	๓ (๘.๘๒%)
การปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ (๓) เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร ส่วนบุคคล	๑๑ (๓๒.๓๕%)	๒๓ (๖๗.๖๕%)
การปฏิบัติตามมาตรา ๒๖ (เอกสารประวัติศาสตร์)	๖ (๑๗.๖๔%)	๒๘ (๘๒.๓๖%)

๑.๓ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศรายงานเข้ามาจำนวน ๑,๖๗๓ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๒๕ ของจำนวนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทที่มีอยู่ ๗,๘๕๕ แห่งทั่วประเทศ แบ่งเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

๑.๓.๑ องค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัดรายงานเข้ามาจำนวน ๒๕ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๖๖ ของจำนวนองค์การบริหารส่วนจังหวัดทั่วประเทศ ขณะที่มิได้รายงานเข้ามาจำนวน ๔๖ แห่ง ซึ่งจะพบว่า การรายงานในปีนี้มีจำนวนน้อยกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับ การรายงานในรอบประจำปีงบประมาณ ๒๕๔๘ ที่มีการรายงานเข้ามาจำนวน ๓๗ แห่ง

๑.๓.๒ เทศบาล รายงานเข้ามาทั้งสิ้นรวม ๒๕๘ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๗๓ ของจำนวนเทศบาลทั้งหมด ๑,๐๕๘ แห่ง ทั่วประเทศ แบ่งออกตามแต่ละประเภท กล่าวคือ

๑.๓.๒.๑ เทศบาลนคร จำนวน ๑๐ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๔๕ ของจำนวน เทศบาลนครทั้งหมด ๒๒ แห่ง สำหรับเทศบาลนครที่ไม่ได้รายงานเข้ามามีจำนวน ๑๒ แห่ง

๑.๓.๒.๒ เทศบาลเมือง มีรายงานเข้ามาจำนวน ๕๑ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๕๘ จากเทศบาลเมืองทั้งหมด ๑๑๗ แห่งทั่วประเทศ สำหรับเทศบาลเมืองที่ไม่ได้รายงานเข้ามามี ๖๖ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๔๑

๑.๓.๒.๓ เทศบาลตำบล มีรายงานเข้ามารวมทั้งสิ้น จำนวน ๒๓๗ แห่ง คิดเป็น ร้อยละ ๒๓.๒๕ ของจำนวนเทศบาลตำบลทั้งหมดทั่วประเทศ ๑,๐๑๕ แห่ง สำหรับเทศบาลตำบลที่ไม่ได้ รายงานเข้ามามี ๗๗๘ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๗๔

๑.๓.๓ องค์การบริหารส่วนตำบล รายงานเข้ามาทั้งสิ้น ๑,๓๔๔ แห่ง คิดเป็น ๒๐.๓๐ จากจำนวน อบต. ๖,๖๒๐ แห่งทั่วประเทศ สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่ได้รายงานเข้ามามี ๕,๒๗๖ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๖๕

๑.๓.๔ องค์การปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ มีการรายงานเข้ามาครบทั้ง ๒ แห่งทั้ง เมืองพัทยาและกรุงเทพมหานคร

ผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ เป็น ดังต่อไปนี้

ผลการปฏิบัติของหน่วยงานส่วนท้องถิ่น (๑,๖๓๑ หน่วยงาน)	ดำเนินการ	อยู่ระหว่าง ดำเนินการ
การปฏิบัติตามมาตรา ๗ ได้แก่ - การส่งข้อมูลตามมาตรา ๗ (๑) (๒) และ (๓) ลงพิมพ์ ในราชกิจจานุเบกษา - การจัดข้อมูลตามมาตรา ๗ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ไว้เผยแพร่ ณ หน่วยงาน	๒๐๘ (๑๒.๔๔%) ๑,๑๔๒ (๖๘.๓๔%)	๑,๔๖๓ (๘๙.๕๖%) ๕๒๕ (๓๑.๖๖%)
การปฏิบัติตามมาตรา ๘ ได้แก่ - การจัดสถานที่ให้ประชาชนตรวจดู - การจัดทำบัญชีรายการหรือดัชนี - การจัดให้มีข้อมูลตามมาตรา ๘ ไว้ให้ประชาชน เข้าตรวจดูได้สะดวก - การจัดเตรียมข้อมูลแสดงไว้ ณ ศูนย์ข้อมูลฯ ตาม ประกาศ กพร.มาตรา ๘ (๘)	๑,๔๕๗ (๘๙.๕๘%) ๒๑๖ (๑๒.๙๒%) ๑,๓๑๓ (๗๙.๕๗%)	๑๗๔ (๑๐.๔๒%) ๑,๔๕๕ (๘๙.๕๘%) ๓๕๘ (๒๑.๔๓%)

ผลการปฏิบัติของหน่วยงานส่วนท้องถิ่น (๑,๖๓๑ หน่วยงาน)	ดำเนินการ	อยู่ระหว่าง ดำเนินการ
ก. ประกาศประกวดราคา	๑,๖๔๓ (๕๘.๓๒%)	๒๘ (๑.๖๗%)
ข. ผลการพิจารณาจัดซื้อจัดจ้าง	๑,๖๓๑ (๕๗.๖๐%)	๔๐ (๒.๓๕%)
- การนำข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๕ ลงเผยแพร่ใน เว็บไซต์	๒๐๕ (๑๒.๕๐%)	๑,๔๒๖ (๘๗.๕๐%)
การปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ (๓) เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร ส่วนบุคคล	๕๐ (๕.๓๘%)	๑,๕๘๑ (๕๔.๖๒%)
การปฏิบัติตามมาตรา ๒๖ (เอกสารประวัติศาสตร์)	๖๕ (๔.๑๒%)	๑,๖๐๒ (๕๕.๘๘%)

๒. จากผลการรายงานการติดตามประเมินผลของหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า

๒.๑ ความก้าวหน้าและความเปลี่ยนแปลงในผลการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นั้น มีแนวโน้มที่น่าพอใจและดีขึ้นที่หน่วยงานของรัฐแต่ละแห่งได้ปรับปรุงการดำเนินงานตามกฎหมายให้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าปีงบประมาณที่ผ่านมา โดยปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้เกิดการพัฒนานั้น พบว่ามีสาเหตุหลักมาจากการที่ได้มีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๕ ให้ความเห็นชอบแนวทางการดำเนินการเพื่อกำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่ง ถือเป็นนโยบายสำคัญในปีงบประมาณ ๒๕๔๕ โดยกำหนดให้นำเรื่องการจัดระบบและการดำเนินงานเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และการสนับสนุนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหนึ่งในตัวชี้วัด (KPI) ประสิทธิภาพของหน่วยงานรัฐทุกแห่ง เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้นไป จากมาตรการดังกล่าวนี้ส่งผลให้หน่วยงานของรัฐแต่ละแห่งต้องทำการปรับปรุงการดำเนินงานตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการที่เป็นอยู่ให้เป็นไปตามตัวชี้วัดของ ก.พ.ร. ที่กำหนดไว้

๒.๒ ความเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดเป็นรูปธรรมก็คือ หลายหน่วยงานได้จัดทำป้ายบอกทางที่ชัดเจนที่แสดงที่ตั้งของศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ เช่น สำนักงาน ก.พ. สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นอกจากนี้มีบางหน่วยงานได้ร่วมงานด้านศูนย์ข้อมูลข่าวสารไว้ที่เดียวกับศูนย์บริการร่วมของกระทรวงในการติดต่อขอข้อมูลข่าวสารของราชการ คือ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้การบริการประชาชนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แต่ทั้งนี้ศูนย์บริการร่วมดังกล่าวยังไม่ถือเป็นศูนย์บริการตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๕ เว้นแต่จะได้มีการจัดแสดงข้อมูลข่าวสารตามกฎหมายไว้ ณ ที่นั้นก่อน รวมถึงหลายหน่วยงานมีโครงการจัดฝึกอบรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการภายในหน่วยงานให้กับข้าราชการมากขึ้นกว่าเดิม โดยบางหน่วยงานใช้วิทยากรของหน่วยงานเอง และบางหน่วยงานจะเชิญวิทยากรจากสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นผู้บรรยาย

๓. ผลสำรวจการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐตามมติคณะรัฐมนตรี ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๗

๓.๑ ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๗ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐ นำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประกาศประกวดราคา ประกาศสอบราคา และผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้าง ในรอบเดือนเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานรัฐแต่ละแห่งนั้น จากผลการสำรวจการดำเนินงานตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวของหน่วยงานรัฐ ในช่วงระหว่างเดือนเมษายน ๒๕๕๐ จนถึงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๐ ประกอบด้วยหน่วยงานรัฐในส่วนกลาง ได้แก่ ๑. กระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานในกำกับ ๒. ส่วนราชการไม่สังกัดกระทรวง ๓. ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ๔. หน่วยงานอิสระของรัฐ และ ๕. หน่วยงานรัฐในส่วนภูมิภาค (จังหวัด) รวมทั้งสิ้น ๓๕๔ หน่วยงาน พบว่าหน่วยงานของรัฐทั่วไปได้มีการดำเนินงานเฉพาะการนำประกาศประกวดราคา ประกาศสอบราคา รวมทั้งผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างในแต่ละกรณีลงเผยแพร่ในเว็บไซต์ของหน่วยงานรัฐนั้นๆ และเว็บไซต์ศูนย์รวมข่าวประกวดราคาภาครัฐของกระทรวงการคลังด้วย

๓.๒ มีหน่วยงานของรัฐจำนวนไม่มากนักที่ได้จัดทำรายงานสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือน แล้วนำไปประกาศเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ถูกต้องตามแบบ สขร. ๑ โดยมีเพียง ๖๒ หน่วยงาน ที่ได้ดำเนินการดังกล่าวแล้ว คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๕ ของหน่วยงานส่วนกลาง ซึ่งมีหน่วยงานของรัฐส่วนมาก แม้จะมีการเผยแพร่ประกาศผลการจัดซื้อจัดจ้างแต่ไม่ได้ทำตามแบบ สขร. ๑ แต่จะมีการประกาศผลเป็นรายกรณีๆ ไปโดยไม่ได้ทำการสรุปในภาพรวมและไม่มีการแสดงข้อมูลย้อนหลัง ทั้งนี้ มีรายชื่อหน่วยงานที่ดำเนินการแล้ว ดังนี้

หน่วยงานต้นสังกัด	หน่วยงานที่ดำเนินการแล้ว
๑. สำนักนายกรัฐมนตรี	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี , กรมประชาสัมพันธ์ , สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี , ก.พ.และ ก.พ.ร.
๒. กระทรวงกลาโหม	หน่วยงานในสังกัดไม่ได้มีการสรุปตามแบบ สขร. ๑ แต่มีการประกาศผลเป็นรายกรณีๆ ไป
๓. กระทรวงการคลัง	กรมธนารักษ์ , กรมบัญชีกลาง , กรมสรรพากร , โรงงานยาสูบ
๔. กระทรวงการต่างประเทศ	สำนักงานปลัดกระทรวงฯ ไม่มีข้อมูลนำลงประกาศ
๕. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	หน่วยงานในสังกัดไม่ได้สรุปมีการประกาศเป็นรายกรณี
๖. กระทรวงพัฒนาสังคมฯ	กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
๗. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ , สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
๘. กระทรวงคมนาคม	กรมการขนส่งทางอากาศ , กรมทางหลวง , บ.ท่าอากาศยานไทย และการท่าเรือแห่งประเทศไทย
๙. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	สำนักงานปลัดกระทรวง , กรมควบคุมมลพิษ , กรมทรัพยากรธรณี , กรมทรัพยากรน้ำ
๑๐. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศฯ	บริษัท ท.ศ.ท. คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
๑๑. กระทรวงพลังงาน	การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

หน่วยงานต้นสังกัด	หน่วยงานที่ดำเนินการแล้ว
๑๒. กระทรวงพาณิชย์	สำนักงานปลัดกระทรวง , กรมการค้าภายใน , กรมการประกันภัย , กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ , กรมพัฒนาธุรกิจการค้า และองค์การคลังสินค้า
๑๓. กระทรวงมหาดไทย	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
๑๔. กระทรวงยุติธรรม	หน่วยงานในสังกัดไม่ได้มีการสรุปตามแบบ สขร. ๑ แต่มีการประกาศผลเป็นรายกรณีๆ ไป
๑๕. กระทรวงแรงงาน	หน่วยงานในสังกัดไม่ได้มีการสรุปตามแบบ สขร. ๑ แต่มีการประกาศผลเป็นรายกรณีๆ ไป
๑๖. กระทรวงวัฒนธรรม	หน่วยงานในสังกัดไม่ได้มีการสรุปตามแบบ สขร. ๑ แต่มีการประกาศผลเป็นรายกรณีๆ ไป
๑๗. กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ	สำนักงานปลัดกระทรวง , กรมวิทยาศาสตร์บริการ , สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ , สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ และสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน)
๑๘. กระทรวงศึกษาธิการ	หน่วยงานในสังกัดไม่ได้มีการสรุปตามแบบ สขร. ๑ แต่มีการประกาศผลเป็นรายกรณีๆ ไป
๑๙. กระทรวงสาธารณสุข	หน่วยงานในสังกัดไม่ได้มีการสรุปตามแบบ สขร. ๑ แต่มีการประกาศผลเป็นรายกรณีๆ ไป
๒๐. กระทรวงอุตสาหกรรม	สำนักงานปลัดกระทรวง , สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม , สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมและสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
๒๑. ส่วนราชการไม่สังกัดกระทรวง	หน่วยงานในสังกัดไม่ได้มีการสรุปตามแบบ สขร. ๑ แต่มีการประกาศผลเป็นรายกรณีๆ ไป
๒๒. ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา	สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร , สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
๒๓. หน่วยงานอิสระของรัฐ	สำนักงานศาลปกครอง , สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๓.๓ ในส่วนของจังหวัดที่ได้จัดทำสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือนและเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์แล้วนั้น มีจำนวน ๑๑ จังหวัด ได้แก่ ๑.กระบี่ ๒.ชลบุรี ๓.นครปฐม ๔.ประจวบคีรีขันธ์ ๕.ปราจีนบุรี ๖.พัทลุง ๗.ระยอง ๘.ลำปาง ๙.สมุทรสงคราม ๑๐.หนองบัวลำภู และ ๑๑.อ่างทอง

ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่าในบางหน่วยงานแม้ได้มีการดำเนินการแล้ว แต่การเผยแพร่รายงานสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างยังไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันตามแบบ สขร. ๑ ยกตัวอย่างเช่น ไม่แสดงรายชื่อผู้เสนอราคาและราคาที่เสนอครบถ้วนทุกราย ไม่ระบุเหตุผลในการคัดเลือกผู้เสนอราคา รวมทั้งปัญหาความยุ่งยากและซับซ้อนในการสืบค้นข้อมูล เป็นต้น

๓.๔ สำหรับผลการสำรวจข้อมูลการประกาศสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างใน รอบเดือนของ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ปรากฏว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดทั่วประเทศมีจำนวนทั้งสิ้น ๑๕ แห่ง มี องค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ยังไม่จัดทำเว็บไซต์ของตน จำนวน ๑ แห่ง และองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ ได้จัดทำเว็บไซต์แล้ว จำนวน ๑๔ แห่ง โดยจำแนกเป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ได้จัดทำเว็บไซต์และมี การเผยแพร่รายงานสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือนผ่านเว็บไซต์ของตน จำนวน ๒๕ แห่ง และองค์การ บริหารส่วนจังหวัดที่ไม่มีการเผยแพร่รายงานสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือนผ่านเว็บไซต์ของตน จำนวน ๔๑ แห่ง ทั้งนี้ พบว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีการเผยแพร่ผลการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือนผ่าน เว็บไซต์ของตนแล้วนั้น ในบางส่วนยังมีข้อมูลไม่ถูกต้องตรงตามแบบ สขร. ๑ และมีข้อมูลที่ล่าช้าไม่เป็น ปัจจุบัน

ในส่วนผลการสำรวจข้อมูลการประกาศสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือนของเทศบาล นคร และเทศบาลเมือง ปรากฏดังนี้

๓.๔.๑ เทศบาลนคร มีจำนวนทั้งสิ้น ๒๓ แห่ง เทศบาลนครที่ได้จัดทำและเผยแพร่ รายงานสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือนผ่านเว็บไซต์ มีจำนวน ๑๕ แห่ง ที่ยังไม่จัดทำมีจำนวน ๘ แห่ง โดยเทศบาลนครที่ได้ดำเนินการดังกล่าวแล้วนั้นเกือบทั้งหมดได้จัดทำถูกต้องตามแบบ สขร. ๑ มีเพียงแห่ง เดียวคือเทศบาลนครนครศรีธรรมราชที่ไม่จัดทำตามแบบดังกล่าว โดยไม่แสดงรายชื่อผู้เสนอราคา ราคาที่ เสนอ และเหตุผลที่คัดเลือก

๓.๔.๒ เทศบาลเมือง มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๒๖ แห่ง เทศบาลเมืองที่ได้จัดทำและเผยแพร่ รายงานสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือนผ่านเว็บไซต์ มีจำนวน ๔๑ แห่ง เทศบาลเมืองที่ยังไม่จัดทำมี จำนวน ๑๘ แห่ง เทศบาลเมืองที่ไม่ปรากฏเว็บไซต์ของเทศบาล หรือมีเว็บไซต์แต่ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูล ได้เนื่องจากอยู่ในระหว่างการปรับปรุงระบบ มีจำนวน ๑๕ แห่ง ทั้งนี้ เทศบาลเมืองที่มีการเผยแพร่ผลการ จัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือนผ่านเว็บไซต์ของตนแล้วนั้น ในบางส่วนยังมีข้อมูลไม่ถูกต้องตรงตามแบบ สขร. ๑ หรือข้อมูลที่เผยแพร่เป็นข้อมูลย้อนหลังไม่เป็นปัจจุบัน อย่างไรก็ดี มีเทศบาลเมืองหลายแห่งที่ได้แสดงข้อมูล ดังกล่าวไว้ในหน้าแรกของเว็บไซต์ หรือในหน้าด้านๆ ของเว็บไซต์ การค้นหาข้อมูลจึงเป็นไปได้โดยง่าย

๓.๕ ตารางสรุปผลสำรวจหน่วยงานของรัฐที่จัดทำประกาศสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือน เผยแพร่บนเว็บไซต์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ (ข้อมูล ณ เดือนกันยายน ๒๕๕๖)

หน่วยงาน	ดำเนินการแล้ว	ยังไม่ดำเนินการ	รวม
กระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานในกำกับ			
๑. สำนักนายกรัฐมนตรี	๕	๑๔	๑๙
๒. กระทรวงกลาโหม	-	๘	๘
๓. กระทรวงการคลัง	๖	๒๓	๒๙
๔. กระทรวงการต่างประเทศ	-	๑๔	๑๔
๕. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	-	๖	๖
๖. กระทรวงการพัฒนาสังคมฯ	๑	๓	๔

หน่วยงาน	ดำเนินการแล้ว	ยังไม่ดำเนินการ	รวม
๗. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	๔	๑๘	๒๒
๘. กระทรวงคมนาคม	๔	๑๖	๒๐
๙. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๔	๑๑	๑๕
๑๐. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	๑	๗	๘
๑๑. กระทรวงพลังงาน	๑	๙	๑๐
๑๒. กระทรวงพาณิชย์	๖	๖	๑๒
๑๓. กระทรวงมหาดไทย	๓	๑๐	๑๓
๑๔. กระทรวงยุติธรรม	-	๑๒	๑๒
๑๕. กระทรวงแรงงาน	๒	๔	๖
๑๖. กระทรวงวัฒนธรรม	-	๗	๗
๑๗. กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	๕	๗	๑๒
๑๘. กระทรวงศึกษาธิการ	-	๑๑	๑๑
๑๙. กระทรวงสาธารณสุข	-	๑๕	๑๕
๒๐. กระทรวงอุตสาหกรรม	๔	๗	๑๑
รวม	๔๖	๒๑๒	๒๕๘
ข. ส่วนราชการไม่สังกัดกระทรวง	-	๕	๕
ค. ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา	๒	๑	๓
ง. หน่วยงานอิสระของรัฐ	๓	๖	๙
จ. จังหวัด	๑๑	๖๔	๗๕
รวมทั้งสิ้น	๖๒	๒๘๒	๓๔๔

๔. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐ

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลผลการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ ทั้งจากแบบรายงานผลการปฏิบัติประจำปี ที่รายงานมายังสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ผลการสำรวจภาคสนาม และการจัดสัมมนารับฟังความคิดเห็นจากผู้แทนหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการจะพบว่า มีปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพประสิทธิผลในการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐที่สำคัญ ๓ ประการ คือ

๔.๑ ปัญหาการรายงานประจำปีของหน่วยงานรัฐที่ไม่สม่ำเสมอ ในกรณีเป็นปัญหาที่พบต่อเนื่องกันมา ในปี (๒๕๔๘-๒๕๔๙) โดยนับถึงปัจจุบันหน่วยงานของรัฐก็ยังรายงานเข้ามา ไม่ครบทุกแห่ง ซึ่งส่งผลให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการไม่มีฐานข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ในการติดตามความคืบหน้า โดยหน่วยงานส่วนกลางที่เป็นเป้าหมายที่ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จะต้องติดตามการรายงานในปีงบประมาณ ๒๕๕๐ ได้แก่

๔.๑.๑ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งขาดการรายงานมาสองปีติดต่อกัน

๔.๑.๒ มหาวิทยาลัยของรัฐ ซึ่งไม่มีการรายงานเข้ามตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๔๓

๔.๑.๓ กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งไม่ได้รายงานเข้ามาในปีงบประมาณ ๒๕๔๕

๔.๑.๔ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งไม่มีหน่วยงานในสังกัด
รายงานเข้ามาในปีงบประมาณ ๒๕๔๕

๔.๑.๕ กระทรวงวัฒนธรรม มีเพียงสำนักงานปลัดกระทรวงรายงานเข้ามาใน
ปีงบประมาณ ๒๕๔๕

๔.๑.๖ ศาสดาธรรม

๔.๑.๗ องค์การควบคุมการประกอบวิชาชีพ

๔.๒ ปัญหาการขาดการตรวจสอบติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานภายในระหว่าง
สำนักงานปลัดกระทรวงและหน่วยงานในสังกัด รวมถึงหน่วยงานระดับจังหวัดกับกรมการปกครอง และ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ทำให้การดำเนินงานของหน่วยงานรัฐ
ภายในสังกัดแต่ละแห่งขาดประสิทธิภาพ ค่าใช้จ่ายจากการที่ไม่ได้รับคำปรึกษาชี้แนะตลอดจนการตรวจสอบ
การทำงาน แต่ทั้งนี้ก็มีกระทรวงตัวอย่างที่มีการประสานงานภายในอย่างสม่ำเสมอ คือ กระทรวงคมนาคม
และกระทรวงพาณิชย์ โดยปัญหานี้น่าจะได้รับการแก้ไขภายหลังจากมีคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของ
ราชการในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ให้สำนักงานปลัดกระทรวง
เป็นผู้รวบรวมรายงานผลการปฏิบัติในภาพรวมของกระทรวง และจังหวัดเป็นผู้รวบรวมรายงานผลการ
ปฏิบัติของหน่วยราชการส่วนภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมของจังหวัดมายังสำนักงาน
คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

๔.๓ ปัญหาเชิงคุณภาพในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ของหน่วยงานรัฐ
อย่างครบถ้วนและสมบูรณ์ ซึ่งมีสาเหตุสำคัญสองประการจาก

๔.๓.๑ ปัญหาความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่/ผู้บริหารหน่วยงาน

๔.๓.๒ ปัญหาการสนับสนุนของผู้บริหารหน่วยงาน

ปัญหาเหล่านี้นับเป็นปัญหาพื้นฐานที่ยังคงเป็นปัญหาซึ่งอยู่ควบคู่กับการดำเนินงาน
ของหน่วยงานรัฐมานานนับแต่กฎหมายประกาศใช้ แต่ทั้งนี้แนวโน้มของความเปลี่ยนแปลงและคลี่คลายใน
อนาคตน่าจะดีขึ้น จากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๕ ที่ให้ความเห็นชอบแนวทางการ
ดำเนินการเพื่อกำหนดให้หน่วยงานของรัฐทั้งหมดถือเป็นนโยบายสำคัญในปีงบประมาณ ๒๕๔๕ โดย
กำหนดให้นำเรื่องการจัดระบบและการดำเนินงานเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการและการ
สนับสนุนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหนึ่งในตัวชี้วัด (KPI) ประสิทธิภาพของหน่วยงานรัฐทุกแห่ง
เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้นไป ซึ่งก็น่าจะช่วยให้เกิดความตื่นตัวในการปรับปรุงการทำงาน
อย่างขนานใหญ่ในแต่ละหน่วยงานเพื่อไม่ให้เสียคะแนนตัวชี้วัดเรื่องความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ

สำหรับกรณีผลการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๑ ที่มี
หน่วยงานของรัฐจำนวนไม่ถึงร้อยละ ๒๐ ที่ได้ดำเนินการถูกต้องตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนดไว้ตามแบบ
สขร.๑ ก็มีความจำเป็นที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ต้องแจ้งเวียนเข้าไปยังหน่วยงาน

ของรัฐที่ยังไม่ปฏิบัติให้แก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้อง และทำการตรวจสอบติดตามผลการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติภายหลัง

๔.๔ ปัญหาช่องว่างในการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของ ก.พ.ร. ที่ไม่ครอบคลุมหน่วยงานของรัฐทุกแห่ง ได้แก่หน่วยงานของรัฐที่เป็นสถาบันอุดมศึกษา องค์การมหาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยหน่วยงานที่กล่าวมานี้หากพิจารณาตัวชี้วัดที่ใช้ตรวจสอบของ ก.พ.ร. จะพบว่าไม่มีการกำหนดตัวชี้วัดระดับความสำเร็จในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการเช่นเดียวกับส่วนราชการและจังหวัดที่มีการแยกอย่างชัดเจนเป็นตัวชี้วัดในเรื่องนี้โดยเฉพาะ ดังนั้น จึงทำให้เกิดช่องว่างในการตรวจสอบติดตามการทำงานในหน่วยงานของรัฐเหล่านี้เพราะหลุดพ้นหน้าที่ตามที่มติคณะรัฐมนตรีกำหนดไว้ ซึ่งจะต้องมีการประสานงานปรับปรุงตัวชี้วัดกับ ก.พ.ร. ให้กำหนดไว้ในการตรวจสอบหน่วยงานของรัฐทุกประเภทต่อไป

ภาคผนวก ๓

การนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติในเรื่องการสนับสนุนการบังคับใช้

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

เพื่อเป็นการสนับสนุนการบังคับใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในปี ๒๕๕๐ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติในเรื่องต่างๆ ดังนี้

๑. การขยายผลการกำหนดให้การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นเครื่องมือในการประเมินประสิทธิภาพของหน่วยงานส่วนท้องถิ่น

เพื่อให้การปฏิบัติงานของหน่วยงานส่วนท้องถิ่นมีความโปร่งใส และตอบสนองนโยบายของรัฐบาลที่เน้นเรื่องความโปร่งใส จึงได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย นำมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประกาศประกวดราคาและสอบราคา รวมทั้งผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือนเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน รวมทั้งการนำเรื่องความโปร่งใส เรื่องการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นเครื่องมือในการประเมินประสิทธิภาพของหน่วยงานส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี ๒๕๕๑

ผลการดำเนินการ

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ รับทราบและเห็นชอบให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย นำมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นเครื่องมือในการประเมินประสิทธิภาพของหน่วยงานส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง และให้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ โดยได้แจ้งให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบและดำเนินการต่อไปแล้ว

๒. การปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖

เพื่อมิให้เกิดการกระทบต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และเพื่อเป็นมาตรการในการดูแลรักษา และป้องกันความเสียหาย และการสูญหายของเอกสารทางราชการ จึงได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การรักษาหนังสือราชการ และการทำลายหนังสือราชการ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ โดยเคร่งครัด หากเกิดความบกพร่องของการไม่เคร่งครัดในการปฏิบัติดังกล่าว ให้ดำเนินการทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและหากเกิดความเสียหายขึ้นหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องต้องรับผิดชอบและดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕

ผลการดำเนินการ

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ เห็นชอบให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์การรักษาหนังสือราชการ และการทำลายหนังสือราชการ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย งานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ ตามที่เสนอ โดยได้แจ้งให้หน่วยงานของรัฐทราบและถือปฏิบัติแล้ว

๓. การนำความรู้เกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของ ราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และความรู้เกี่ยวกับสิทธิ ความเป็นอยู่ส่วนตัว บรรจุเป็นวิชาหนึ่งในหลักสูตรของ สถาบันการศึกษา

เพื่อป้องกันมิให้เกิดการละเมิดสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวและข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตกเป็นข่าว จึงเห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อมีมติให้กระทรวงศึกษาธิการ พิจารณาขอความร่วมมือจากสถาบันการศึกษา ให้ความรู้เกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และความรู้เกี่ยวกับสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง ความเป็นอยู่ส่วนตัว บรรจุเป็นวิชาหนึ่งใน หลักสูตรของสถาบันการศึกษาด้วย โดยได้แจ้งให้กระทรวงศึกษาธิการทราบและดำเนินการต่อไปแล้ว

ผลการดำเนินการ

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ เห็นชอบให้กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการตามที่เสนอ

๔. การให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่ง สรุปผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของ ราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ไว้ในรายงานประจำปีของหน่วยงาน

เพื่อให้หน่วยงานต่างๆ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูล ข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มากยิ่งขึ้น จึงได้นำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อมีมติให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่ง จัดทำสรุปผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ไว้ในรายงานประจำปีของ หน่วยงานด้วย

ผลการดำเนินการ

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ เห็นชอบให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่ง จัดทำสรุปผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ไว้ในรายงานประจำปีของ หน่วยงานด้วย โดยได้แจ้งเวียนให้หน่วยงานของรัฐทราบและถือปฏิบัติต่อไปแล้ว

ภาคผนวก ๔

ด้านการจัดทำร่างปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐
และร่างกฎหมายคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

๑. การปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

๑.๑ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้พิจารณาร่างกฎหมายเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ตามที่คณะอนุกรรมการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการและยกร่างอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้องเสนอ โดยคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้มีการพิจารณาร่างปรับปรุงแก้ไขกฎหมายดังกล่าวหลายครั้ง และในที่สุดคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการในการประชุม ครั้งที่ ๖/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๖ ได้มีมติเห็นชอบกับร่างกฎหมายเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

ประเด็นสำคัญที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการมีมติให้ปรับปรุงแก้ไข

๑.๑.๑ กำหนดให้หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญเป็นหน่วยงานของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ (แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามในมาตรา ๔)

๑.๑.๒ กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖)

๑.๑.๓ กำหนดให้การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นที่เชื่อถือได้ ในความถูกต้อง และประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ มีผลเป็นการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ หรือ มาตรา ๘ ได้ (เพิ่มเติมมาตรา ๑๐/๑)

๑.๑.๔ กำหนดให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาคำร้องเรียนแทนได้ (เพิ่มวรรคสามของมาตรา ๑๓)

๑.๑.๕ กำหนดให้หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญแต่ละหน่วยงานออกกระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของตนเอง (เพิ่มวรรคสองของมาตรา ๑๖)

๑.๑.๖ แก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๒๓)

๑.๑.๗ แก้ไขอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๒๔)

๑.๑.๘ แก้ไขวาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐)

๑.๑.๙ กำหนดให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งแทนได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๔)

๑.๑.๑๐ แก้ไขเรื่องการแต่งตั้งวาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๕)

๑.๑.๑๑ กำหนดให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ มีอำนาจเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครอง ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร (เพิ่มเติมมาตรา ๓๗/๑)

ประเด็นที่เกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างองค์กร

ผลการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ดังกล่าว มีประเด็นเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการด้วย ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัติฯ ที่เสนอคณะรัฐมนตรีจึงประกอบด้วยร่างกฎหมาย ดังนี้

(๑) ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(๒) ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(๓) ร่างพระราชบัญญัติโอนอำนาจหน้าที่และกิจการบริหารบางส่วนของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ.

(๔) ร่างกฎหมายแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

๑.๒ การพิจารณาของคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๗ (ฝ่ายกฎหมาย) ซึ่งมีอดีตรองนายกรัฐมนตรี (นายวิญญู เครืองาม) ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างกฎหมายดังกล่าว และให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

๑.๓ การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๗ อนุมัติตามมติคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๗ (ฝ่ายกฎหมายฯ)

๑.๔ ผลการดำเนินการถึงปัจจุบัน

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้ส่งร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และร่างกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อตรวจพิจารณา ขณะนี้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตรวจพิจารณาร่างดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้วและส่งเรื่องให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี และสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการต่อไปแล้ว ซึ่งสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้แจ้งผลการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตรวจแก้ไขแล้วไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไปแล้ว คาดว่าจะประกาศใช้ได้ในวันถัดจากนี้

๒. การจัดทำร่างกฎหมายคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

๒.๑ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ทำการศึกษาและเตรียมการดำเนินงานเพื่อการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของประเทศไทยให้เป็นไปตามมาตรฐานสหภาพยุโรป และมาตรฐานนานาชาติในหลายๆ ประการ เช่น การ

ส่งเจ้าหน้าที่ไปร่วมประชุมด้านการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล และความเป็นส่วนตัวในระดับนานาชาติ (International Conference of Personal Data and Privacy Protection) ตลอดจนการจัดประชุมสัมมนาเรื่องดังกล่าวขึ้นในประเทศไทยหลายครั้ง รวมทั้งว่าจ้างสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ให้จัดทำความเห็นทางวิชาการเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และแนวทางการพิจารณาและดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งคณะผู้วิจัยได้กร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ขึ้นอีกฉบับหนึ่ง และได้ผ่านการระดมความคิดเห็นจากนักวิชาการและหน่วยงานต่างๆ ในขั้นต้นเมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๓

๒.๒ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว และได้นำเสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการซึ่งพิจารณาให้ความเห็นชอบในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๘

๒.๓ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้นำเรื่องร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. เรียนรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายเนวิน ชิดชอบ) ให้ความเห็นชอบในการส่งร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ซึ่งสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้ส่งเรื่องให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไปแล้ว เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๘

๒.๔ คณะรัฐมนตรีในการประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๘ ได้มีมติอนุมัติตามมติคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี ครั้งที่ ๗ ซึ่งมีอดีตรองนายกรัฐมนตรี (นายวิญญู เครืองาม) เป็นประธานกรรมการในขณะนั้น ที่อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ตามที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา โดยให้รับประเด็นอภิปรายและความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ไปพิจารณาด้วย โดยมีสาระสำคัญ คือ

๒.๔.๑ กำหนดให้มี “คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล” และกำหนดอำนาจหน้าที่

๒.๔.๒ จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลโดยเป็นสำนักงานในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ พร้อมทั้งกำหนดอำนาจหน้าที่

๒.๔.๓ กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการเกี่ยวกับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล (ร่างมาตรา ๒๑ – มาตรา ๒๔) การใช้และการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งการเก็บรักษา การแก้ไขและการโอนข้อมูลส่วนบุคคล

๒.๔.๔ กำหนดสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

๒.๔.๕ กำหนดความรับผิดชอบทางแพ่ง และบทลงโทษทางอาญา

๒.๕ ขณะนี้ เรื่องดังกล่าวอยู่ในระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ภาคผนวก ๕

ด้านการศึกษาวิจัย

๑. โครงการศึกษาวิจัย

ตลอดระยะเวลาเกือบ ๑๐ ปีที่ผ่านมา สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำโครงการศึกษาวิจัยในเรื่องต่างๆ หลายโครงการ ผลของการศึกษาวิจัยในโครงการต่างๆ ทำให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ มีเครื่องมือและแนวทางในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เช่น

๑.๑ โครงการศึกษาและจัดทำร่างกฎหมายที่ต้องออกตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของ

นับแต่พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้ประกาศบังคับใช้ เป็นต้นมา สังคมไทยได้เกิดความเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญที่ประชาชนทั่วทุกสายอาชีพต่างตื่นตัว และรับรู้ถึง “สิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ” ตลอดจนมีการใช้สิทธิอย่างกว้างขวาง แต่กระนั้นก็ตาม การใช้สิทธิของประชาชนนี้ โดยลำพังเนื้อหาของพระราชบัญญัติเพียงอย่างเดียว ยังไม่สามารถทำให้ประชาชนได้ใช้สิทธิอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ เนื่องจากยังต้องมีกฎหมายที่ออกมากำหนดรายละเอียดหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิตามมาตราต่างๆ ของพระราชบัญญัติอีกด้วย

บรรดาหลักเกณฑ์นี้ มาตรา ๒๘ (๓) ของพระราชบัญญัติได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่โดยตรงของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ในการเสนอแนะในการตราพระราชกฤษฎีกาและการออกกฎกระทรวงหรือระเบียบของคณะรัฐมนตรีที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ดังนั้น จึงได้จัดทำโครงการศึกษาและจัดทำร่างกฎหมายที่ต้องออกตามความในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ จำนวน ๘ ฉบับ ได้แก่

๑.๑.๑ (ร่าง) กฎกระทรวงกำหนดหน่วยงานอิสระของรัฐและหน่วยงานอื่นของรัฐ (มาตรา ๔)

๑.๑.๒ (ร่าง) ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนดข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐต้องส่งลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา ๓ วรรคหนึ่ง (๕)

๑.๑.๓ (ร่าง) ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนดข้อมูลข่าวสารอื่นเป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง (๘)

๑.๑.๔ (ร่าง) กฎกระทรวงกำหนดสิทธิของคนต่างด้าวในการขอตรวจดู ขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสาร (มาตรา ๕ วรรคสี่)

๑.๑.๕ (ร่าง) พระราชกฤษฎีกากำหนดข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งไม่เปิดเผย (มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๓))

๑.๑.๖ (ร่าง) กฎกระทรวงกำหนดหน่วยงานของรัฐซึ่งอาจออกระเบียบมิให้นำมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง (๓) มาใช้บังคับกับหน่วยงานดังกล่าว (มาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง)

๑.๑.๓ (ร่าง) พระราชกฤษฎีกากำหนดกรณีอื่นที่หน่วยงานของรัฐอาจเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล (มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง (๕))

๑.๑.๔ (ร่าง) พระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานอื่นของรัฐที่คัดเลือกเอกสารประวัติศาสตร์ (มาตรา ๒๖)

การเสนอแนะในการตราพระราชกฤษฎีกาและการออกกฎกระทรวง ประกาศหรือระเบียบของคณะรัฐมนตรีที่ออกตามความในพระราชบัญญัติออกบังคับใช้นั้น ในหลายเรื่องอาจมีผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อสิทธิและหน้าที่ ทั้งของหน่วยงานของรัฐและเอกชน อาทิ กรณีการให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดส่งเอกสารลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาเพิ่มเติมตามมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง (๕) การส่งมอบเอกสารประวัติศาสตร์ให้แก่ หน่วยงานอื่นของรัฐตามมาตรา ๒๖ เป็นต้น

จากการศึกษาและจัดทำร่างกฎหมายดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้นำมาจัดทำและประกาศใช้ในบางเรื่องไปแล้ว เช่น ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนดข้อมูลข่าวสารอื่นเป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง (๔) เป็นต้น ทั้งนี้ ได้รับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า การที่จะให้กฎหมายที่ออกตามความในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ทั้ง ๘ ฉบับ สามารถเกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพในการบังคับใช้ภายหลัง มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง ทั้งจากหน่วยงานของรัฐผู้มีหน้าที่ปฏิบัติและประชาชนทั่วไป เพื่อให้ได้ข้อสรุปในการนำมาปรับปรุงก่อนจะร่างเป็นกฎหมายฉบับสมบูรณ์ต่อไป

๑.๒ โครงการศึกษาวิจัยเรื่องการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่จัดเก็บในบัตรประจำตัว

การศึกษาวิจัยดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในประเทศไทยและต่างประเทศ และมาตรฐานสากลในเรื่องของการเก็บข้อมูลส่วนบุคคลในบัตรประจำตัวเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่จัดเก็บในบัตรประจำตัวประชาชนแบบเอนกประสงค์ (Smart Card) และเพื่อกำหนดแนวทาง หรือคู่มือการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในการจัดทำบัตรประจำตัวแบบ Smart Card

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การนำระบบบัตรประจำตัวประชาชนแบบเอนกประสงค์มาใช้นั้น ภาครัฐไม่ได้มีการศึกษาและขาดการเตรียมความพร้อมในระดับที่น่าพอใจเมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานของต่างประเทศ โดยเฉพาะปัญหาการเตรียมการรองรับด้านระบบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จึงมีความจำเป็นที่ต้องมีการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ รวมถึงกฎหมายอื่นๆ เพื่อมารองรับการปฏิบัติให้ถูกต้อง โดยรายละเอียดต้องครอบคลุมการดำเนินงานในเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชนแบบเอนกประสงค์ที่กว้างขวางมากกว่าการใช้ประโยชน์แบบเดิมที่ใช้เป็นเพียงบัตรเพื่อยืนยันตัวตนบุคคล และสร้างหลักประกันในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนที่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงด้านความก้าวหน้าเทคโนโลยีสารสนเทศปัจจุบัน ซึ่งคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการควรจะเป็นหน่วยงานรัฐที่ดูแล

รับผิดชอบ ในการคุ้มครองสิทธิข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล การพัฒนากฎหมายและการสร้างความรู้ความเข้าใจ เรื่องนี้แก่หมู่ประชาชนและหน่วยงานรัฐทั่วไป เพื่อให้มีการปฏิบัติอย่างถูกต้อง

๑.๓ โครงการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในประเทศไทย :

การคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่จัดเก็บในบัตรประจำตัวประชาชนแบบ อเนกประสงค์ (Smart Card) เป็นเพียงส่วนหนึ่งของปัญหาการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในประเทศไทย ที่สะท้อนให้เห็นภาพของระดับวิชาการและการพัฒนาการขององค์ความรู้ที่อาจถือว่ายังอยู่ในระยะเริ่มต้น ที่ต้อง ได้รับการเอาใจใส่จากทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ นักวิชาการ และภาคประชาชน แม้หากพิจารณาถึงหลักการใน การคุ้มครองประชาชนตั้งแต่รัฐธรรมนูญของไทยมาจนถึงกฎหมายที่เป็นพระราชบัญญัติ ประเทศไทยจะ ได้รับหลักการสากลที่ได้รับการยอมรับทั่วไปในเรื่องการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลมารับรองไว้เป็น สิทธิเสรีภาพที่จะต้องได้รับการคุ้มครองในกฎหมายภายในก็ตาม แต่ปัญหาสำคัญของประเทศไทยคือ การ บังคับใช้กฎหมายเหล่านั้นให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ซึ่ง แสดงให้เห็นได้จากปัญหาของการบังคับใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่ผ่านมามี ความล่าช้าและขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติให้ถูกต้องจากหน่วยงานของรัฐต่างๆ

แนวทางการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในประเทศไทย กรณีศึกษาบัตร ประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ (Smart Card) จะทำให้ได้เห็นภาพรวมของการคุ้มครองข้อมูล ข่าวสารส่วนบุคคลในประเทศไทย สภาพข้อเท็จจริง ปัญหาอุปสรรคและระบบโครงสร้างทางกฎหมายที่ใช้ บังคับอยู่ ตลอดจนแนวทางข้อเสนอแนะในการพัฒนาปรับปรุงการทำงานต่างๆ เพื่อให้สามารถคุ้มครอง สิทธิเสรีภาพของประชาชนในเรื่องสิทธิความเป็นส่วนตัวของข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งนับวันความจำเป็นภาครัฐและเอกชนไทยจะต้องให้ความสำคัญที่จะมีมาก ขึ้นเป็นเงาตามตัวท่ามกลางความเจริญก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีต่างๆ ที่จะกลายมาเป็นภัยคุกคาม ต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้อย่างทันทีทันใด เมื่อมีผู้เข้าไปในทางที่ผิด

ผลจากการศึกษาวิเคราะห์วิจัยตามโครงการนี้ ได้ข้อเสนอแนะที่เหมาะสมต่อแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

๑.๓.๑ การพัฒนางานตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ใน เรื่องที่เกี่ยวกับการวางระบบการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของหน่วยงานรัฐต่างๆ ให้มีการปฏิบัติ อย่างถูกต้องครบถ้วนด้วยความรวดเร็วมากขึ้น โดยมีการติดตามตรวจสอบการทำงานอย่างใกล้ชิดเพื่อให้ ประชาชนสามารถได้รับการคุ้มครองตามสิทธิขั้นพื้นฐาน และมาตรการทางกฎหมายข้อมูลข่าวสารของ ราชการเป็นเบื้องต้น

๑.๓.๒ การให้ความสำคัญในระดับนโยบายทั้งของรัฐบาลและการทำงานเชิงรุกของ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ในการวาง ระบบและเตรียมการพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลทั้งในภาครัฐและเอกชน รวมถึงการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างความตระหนัก ตลอดจนการติดตามประเมินผลการ ทำงานของหน่วยงานของรัฐ

แนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะดังกล่าว คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ต้องผลักดันให้เป็นนโยบายของรัฐบาล ซึ่งหากสามารถสร้างความเข้าใจและยอมรับจากฝ่ายบริหารได้ ความสำเร็จของการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในประเทศไทยก็จะได้รับการวางรากฐานที่มั่นคงและสามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องในอนาคต

๑.๔ โครงการศึกษาวิจัยเรื่องการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีของ

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๒๘ ได้กำหนดให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการมีอำนาจหน้าที่สอดส่อง ดูแล และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติดังกล่าว และพระราชบัญญัตินี้ ได้กำหนดหน้าที่หน่วยงานของรัฐจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย เป็นการตอบสนองเจตนารมณ์ของกฎหมายที่รับรองสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารราชการของประชาชน คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจึงกำหนดวิธีติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ ฯ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๑๑ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๖ และได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ เห็นชอบและกำหนดให้กระทรวง ทบวง กรม รายงานผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการทราบปีละ ๒ ครั้ง ภายในเดือนเมษายนและเดือนตุลาคม ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๖ ให้ลดการรายงานเหลือ ๑ ครั้ง ในเดือนตุลาคมของทุกปี และคณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๗ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประกาศประกวดราคาประกาศสอบราคา รวมทั้งผลการพิจารณาจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือนเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน โดยในการศึกษาวิจัยการประมวลผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ของหน่วยงานของรัฐ ตั้งแต่ปี ปังบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๗ – พ.ศ. ๒๕๔๘ ปรากฏผล ดังนี้

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๗ จากการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ของหน่วยงานของรัฐ ปรากฏว่า หน่วยงานของรัฐ ได้รายงานผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยมีผู้ให้ข้อมูลรวมทั้งสิ้น จำนวน ๖,๗๑๘ แห่ง ผลของการวิเคราะห์ความก้าวหน้าในการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในภาพรวมปรากฏว่า หน่วยงานของรัฐที่ตั้งอยู่ในส่วนกลางมีผลการดำเนินงานมากกว่าร้อยละ ๘๐ ในทุกกิจกรรม รองลงไปคือ ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น สำหรับปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานของรัฐ ได้แก่ การขาดความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ การขาดแคลนบุคลากร สถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ และงบประมาณในการดำเนินการ การขาดการสนับสนุนและให้ความสำคัญจากผู้บริหารของหน่วยงาน การขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่โยกย้ายตำแหน่ง และประชาชนยังไม่เข้าใจถึงสิทธิและการใช้สิทธิอย่างถูกต้อง

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ จากการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีจำนวน ๑,๐๑๘ หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๕๐ ของจำนวนหน่วยงานรัฐทั้งหมด ๙,๓๓๘ หน่วยงานที่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ เมื่อเปรียบเทียบกับการรายงานในปี ๒๕๔๗ พบว่า มีหน่วยงานของรัฐรายงานเข้ามาจำนวนน้อยลงในทุกกลุ่ม โดยมีการรายงานเข้ามาเพียงประมาณร้อยละ ๑๐ ของหน่วยงานรัฐทั้งหมด มีหน่วยงานของรัฐระดับกระทรวงที่มีหน่วยงานในสังกัดรายงานเข้ามาครบทุกแห่งมีเพียง ๔ กระทรวง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงยุติธรรม และกระทรวงแรงงาน นอกจากนั้น เป็นการรายงานที่ไม่ต่อเนื่องและไม่ครบทุกหน่วยงานในสังกัดสำหรับปัญหาและอุปสรรคที่พบโดยภาพรวมทั้งในส่วนกลาง ภูมิภาคและท้องถิ่น มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันอย่างมาก ได้แก่ ปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานหน้าที่ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ปัญหานี้จะพบมาก โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบล และจากการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพข้อเท็จจริงของการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐปรากฏว่า หน่วยงานของรัฐเผชิญอยู่กับ “ภาวะความเฉื่อยของการปฏิบัติงานตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ” หน่วยงานของรัฐขาดความกระตือรือร้นที่จะต้องปรับปรุงการทำงานให้ถูกต้องและครบถ้วน มีความถดถอยในคุณภาพการทำงาน ความทันสมัยของข้อมูลที่กฎหมายกำหนดให้บริการแก่ประชาชน ผู้บริหารหน่วยงานไม่ได้มีนโยบายอย่างจริงจังในการเข้ามาดูแลการปฏิบัติให้บรรลุผล

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ จากการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีจำนวน ๑,๘๖๖ หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๕๘ ของจำนวนหน่วยงานรัฐทั้งหมด ๙,๓๓๘ หน่วยงานที่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ เมื่อเปรียบเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ จะพบว่า มีการรายงานเข้ามามากกว่าในส่วนของการบริหารส่วนตำบลและเทศบาล ขณะที่ราชการส่วนกลาง จังหวัดและองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีการรายงานเข้ามาใกล้เคียงกับปีที่แล้ว แต่ก็ยังไม่ครบทุกแห่ง และจากการวิเคราะห์ข้อมูลความก้าวหน้าและความเปลี่ยนแปลงในผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ พบว่า มีแนวโน้มที่น่าพอใจและดีขึ้นที่หน่วยงานของรัฐแต่ละแห่งได้ปรับปรุงการดำเนินงานตามกฎหมายให้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าปีงบประมาณที่ผ่านมา ในส่วนของการประกาศสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานรัฐในเว็บไซต์ ของหน่วยงานของรัฐส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวมทั้งสิ้น ๓๕๔ หน่วยงาน พบว่าหน่วยงานของรัฐทั่วไปได้มีการดำเนินงานเฉพาะการนำประกาศประกวดราคา การสอบราคา รวมทั้งผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างในแต่ละกรณีลงเผยแพร่ในเว็บไซต์ของหน่วยงานรัฐนั้นๆ สำหรับปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐ จะพบว่า มีปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพประสิทธิผลในการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐที่สำคัญคือ การรายงานประจำปีหน่วยงานของรัฐยังไม่มีมีการรายงานเข้ามาครบทุกแห่ง ปัญหาการขาดการตรวจสอบติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานภายในระหว่างสำนักงานปลัดกระทรวงและหน่วยงานในสังกัด รวมถึงหน่วยงานระดับจังหวัดกับกรมการปกครอง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ยังไม่ได้รับการแก้ไข ทำให้การดำเนินงานของหน่วยงานรัฐภายในสังกัดแต่ละแห่งขาด

ประสิทธิภาพล่าช้า และปัญหาขาดความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายของเจ้าหน้าที่/ผู้บริหารหน่วยงาน และการสนับสนุนของผู้บริหารหน่วยงาน

ผลการวิจัยดังกล่าว สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ และกระตุ้นให้ผู้บริหารหน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ อย่างเคร่งครัด และนำผลงานวิจัยเสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ พิจารณา ในกรณีที่หน่วยงานไม่ดำเนินการ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะได้แจ้งให้หัวหน้าหน่วยงานดำเนินการลงโทษต่อไป นอกจากนี้การทราบถึงความก้าวหน้าและนำปัญหาอุปสรรค ข้อวิเคราะห์ และข้อเสนอแนะที่ได้ มาปรับปรุงและพัฒนากฎหมายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งยังเป็นฐานข้อมูลให้แก่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการและสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและการวางมาตรการปฏิบัติตามกฎหมายต่อไป และประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและตรวจสอบได้

๑.๕ โครงการศึกษาวิจัยเรื่อง การปรับปรุงกลไกและเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการข้อมูล

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นับว่ามีส่วนสำคัญที่ช่วยให้ “สิทธิที่จะได้รู้” ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติไว้ได้มีโอกาสฝังรากเติบโตขึ้นในสังคมไทย ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงที่ประชาชนสามารถใช้สิทธิตามกฎหมายนี้ใช้เป็นเครื่องมือได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อนำไปใช้ปกป้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของตนในแง่ต่างๆ ดังที่ปรากฏรับรู้กันทั่วไปตามสื่อมวลชน แต่กระนั้นก็ตาม การปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ก็ยังคงมีปัญหาอุปสรรคอยู่หลายประการที่ขัดขวางมิให้เจตนารมณ์ของกฎหมายบรรลุผลสำเร็จ ซึ่งปรากฏว่ามีทั้งในส่วนหน่วยงานของรัฐผู้มีหน้าที่ให้บริการข้อมูลข่าวสาร และองค์กรที่เป็นฝ่ายสนับสนุนการปฏิบัติงาน ได้แก่ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการปรับปรุงกลไกและเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน พบข้อสังเกตที่น่าสนใจว่า ปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นยังคงเป็นปัญหาที่ดำรงอยู่นับตั้งแต่เพิ่งประกาศใช้กฎหมายได้แก่ ปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ขณะเดียวกันบทบาทการทำงานของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการและสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการในช่วงที่ผ่านมาที่ไม่สามารถผลักดันขับเคลื่อนการทำงานในเชิงนโยบายที่เป็นยุทธศาสตร์ได้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังมีปัจจัยทางการเมืองทำให้ไม่ได้รับความสนใจจากฝ่ายรัฐบาลมากนักในระยะหลัง นอกจากนี้ ยังมีมูลเหตุที่เกิดจากปัญหาการออกแบบจัดโครงสร้างองค์กร และการทำงานของคณะกรรมการและสำนักงานที่ไม่เหมาะสมกับการกิจตามกฎหมายมาตั้งแต่ต้น ดังนั้น การปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนของหน่วยงานรัฐ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะต้องปรับปรุงการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานรัฐ และการแสวงหาความร่วมมือการทำงานกับหน่วยงานภายนอก เพื่อช่วยลดข้อจำกัดของสำนักงาน และต้องมีการแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ทั้งในเรื่ององค์ประกอบและการได้มาซึ่งคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ การกำหนดให้มีพนักงาน
ผู้รับผิดชอบสำนวน และยกฐานะสำนักงานให้เป็นกรม ซึ่งมาตรการระยะสั้น คณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร
ของราชการจะต้องผลักดันพระราชกฤษฎีกาและการออกกฎกระทรวงหรือระเบียบของคณะรัฐมนตรีที่ค้างค้าง
อยู่ให้ออกบังคับใช้โดยเร็ว

ภาคผนวก ๖

โครงการศึกษาวิจัยในปีงบประมาณ ๒๕๕๐

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๐ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้รับการสนับสนุนงบประมาณ เพื่อใช้ในการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานความโปร่งใสและตัวชี้วัด รวมทั้งรูปแบบในการประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ โดยในการจัดทำโครงการศึกษาวิจัยดังกล่าวได้แบ่งเป็นโครงการย่อยๆ จำนวน ๖ โครงการ ดังนี้

๑. โครงการศึกษาวิจัย “เรื่องการพัฒนาเพื่อจัดทำมาตรฐานความโปร่งใส และตัวชี้วัดความโปร่งใสหน่วยงานรัฐ”

๒. โครงการศึกษาวิจัย “เรื่องการจัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ ในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการข้อมูลมาตรฐานความโปร่งใสตามตัวชี้วัดที่กำหนด”

๓. โครงการศึกษาวิจัย “เรื่องการประเมินผลเบื้องต้นมาตรฐานความโปร่งใส หน่วยงานภาครัฐ ในกรุงเทพมหานคร”

๔. โครงการศึกษาวิจัย “เรื่องการประเมินผลเบื้องต้นมาตรฐานความโปร่งใสหน่วยงานภาครัฐ ในภาคเหนือ”

๕. โครงการศึกษาวิจัย “เรื่องการประเมินผลเบื้องต้นมาตรฐานความโปร่งใสหน่วยงานภาครัฐ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

๖. โครงการศึกษาวิจัย “เรื่องการประเมินผลเบื้องต้นมาตรฐานความโปร่งใสหน่วยงานภาครัฐในภาคใต้”

ผลของการวิจัยในโครงการทั้ง ๖ โครงการดังกล่าวข้างต้น สามารถทำให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ มีเกณฑ์มาตรฐานความโปร่งใส ตัวชี้วัด และมีรูปแบบและวิธีการในการประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐที่ครอบคลุมการบริหารราชการส่วนกลาง การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และการบริหารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันเป็นการส่งเสริมการปฏิบัติงานภายใต้หลักธรรมาภิบาล รวมทั้งมีระบบและกลไกการเปิดเผย การให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน ตลอดจนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้และตรวจสอบการใช้อำนาจของหน่วยงานภาครัฐ และมีระบบสารสนเทศ/โปรแกรมมาตรฐานสำหรับการประเมินวัดระดับความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ภาคผนวก ๗

โครงการศึกษาวิจัยอื่น ๆ

นอกจากโครงการตามภาคผนวก ๖ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ยังได้จัดทำโครงการศึกษาวิจัยเรื่องต่างๆ ที่เป็นการสนับสนุนสิทธิได้รู้และการมีส่วนร่วมของประชาชนภายใต้โครงการต่างๆ ดังนี้

๑. โครงการศึกษาวิจัย “เรื่องการประเมินผลการบังคับใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ : แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมและกลไกการตรวจสอบของประชาชนภายใต้สถานะแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

ผลของการวิจัยจะได้นำแนวทางและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาและอุปสรรครวมทั้งกลไกตามกฎหมายที่เป็นประโยชน์มาปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และแนวทางบังคับใช้กฎหมายที่ถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

๒. โครงการศึกษาวิจัย “เรื่องการวิเคราะห์ และจัดทำรายงานประมวลผลการศึกษาวิจัยการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลระหว่างหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ”

ผลของการวิจัย สามารถนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องในการให้ความคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพื่อประกอบการดำเนินการและปรับปรุงวิธีการจัดเก็บและการนำไปใช้ด้วยระบบคอมพิวเตอร์เชื่อมโยงเครือข่าย online ของหน่วยงานของรัฐต่างๆ ต่อไป

๓. โครงการศึกษาวิจัยและจัดทำรายงานประมวลผลข้อมูลการติดตามผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ของหน่วยงานของรัฐ

ผลของการวิจัย สามารถนำรายงานประมวลผลข้อมูลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ เสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ คณะรัฐมนตรี ทราบ และแจ้งหน่วยงานของรัฐที่ได้มีการรายงานมาอย่างสม่ำเสมอทราบและแจ้งหน่วยงานที่ไม่เคยรายงานให้ถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีอย่างเคร่งครัด และมีระบบข้อมูลจากการประมวลผลแบบรายงานเพื่อให้เป็นฐานข้อมูลแก่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและวางมาตรการการปฏิบัติตามกฎหมายต่อไป รวมทั้งสามารถนำปัญหา อุปสรรคของหน่วยงานและข้อเสนอแนะจากที่ปรึกษานำมาแก้ไขปรับปรุง พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ในโอกาสต่อไป

ภาคผนวก ๘

ด้านความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศ

ในปี ๒๕๕๐ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้เข้าร่วมการประชุมสำคัญๆ ในต่างประเทศ หลายครั้ง เช่น

๑. การประชุมคณะกรรมการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ภายใต้กรอบเอเปค

การประชุมดังกล่าว มีประเทศออสเตรเลียเป็นเจ้าภาพในการจัดประชุม Creating Trust in Developing Cross-Border Privacy Rules การประชุมคณะกรรมการกลุ่มย่อยด้านการค้าไร้กระดาษ และการประชุมคณะกรรมการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ภายใต้กรอบเอเปค (APEC Electronic Commerce Steering Group : APEC ECSG) ครั้งที่ ๑๕ ระหว่างวันที่ ๒๒-๒๖ มกราคม ๒๕๕๐ ณ กรุงแคนเบอร์รา ประเทศออสเตรเลีย ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมดังกล่าว สรุปได้ ดังนี้

๑.๑ ในการประชุม International Implementation of the APEC Privacy Framework ๒๐๐๗ ภายใต้หัวข้อ Creating Trust in Developing Cross-Border Privacy Rules (CBPR) ที่ประชุมมีความเห็นว่ Choice of Approach Model และ APEC Region Trustmark Model เป็นรูปแบบที่มีความเหมาะสมที่สามารถนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับการดำเนินงานด้าน Cross-Border Privacy Rules ต่อไป

๑.๒ ในการประชุมคณะกรรมการกลุ่มย่อยด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เป็นการประชุมหารือถึงความร่วมมือระหว่างสมาชิกในการดำเนินงานด้าน Cross-Border Privacy Rules โดยผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ประเทศไทยมีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่ยังไม่ครอบคลุมข้อมูลส่วนบุคคลในภาคเอกชน และภายใต้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ยังไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการส่งหรือโอนข้อมูลข้ามแดน แต่อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยกำลังดำเนินการเตรียมการเพื่อออกกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล คือ ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ซึ่งรัฐบาลโดยคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบในหลักการเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๙ แล้ว ซึ่งในร่างดังกล่าวมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในกรณีการส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลออกไปนอกประเทศด้วย ซึ่งหลักการและสาระสำคัญของกฎหมายนี้สอดคล้องกับมาตรฐานการคุ้มครองในระดับสากล รวมถึงหลักการภายใต้ APEC Framework

๑.๓ สำหรับการเข้าร่วมการดำเนินการโครงการนำร่อง CBPR Pathfinder Project นั้น ขณะนี้สมาชิกที่เข้าร่วม ได้แก่ ออสเตรเลีย แคนาดา ฮองกง จีน เม็กซิโก สิงคโปร์ จีนไทเป และสหรัฐอเมริกา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจากประเทศไทยกำลังจะมีกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล การเข้าร่วมในโครงการนำร่องจะเป็นประโยชน์ในการที่จะได้รับความรู้ความเคลื่อนไหวในเวทีระหว่างประเทศ รวมทั้งจะได้มีโอกาสในการกำหนดหลักเกณฑ์ร่วมกับสมาชิกอื่นๆ ซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อการนำแนวทางดังกล่าวมาปรับใช้ในประเทศไทย จึงได้เข้าร่วมการดำเนินการในโครงการดังกล่าว และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้เข้าร่วมการประชุมสัมมนา APEC Technical Assistance Seminar ที่ดำเนินการภายใต้คณะกรรมการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ภายใต้กรอบเอเปค ระหว่างวันที่ ๒๒-๒๓ กันยายน ๒๕๕๐ ณ เมืองแวนคูเวอร์ ประเทศ

แคนาดา ซึ่งเป็นการประชุมเพื่อสนับสนุนทางวิชาการแก่สมาชิกเขตเศรษฐกิจที่เข้าร่วมโครงการนำร่องเกี่ยวกับรูปแบบและมาตรการ การปฏิบัติขององค์กรภายใต้ Privacy Framework

๑.๔ โดยที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ กำลังดำเนินการเกี่ยวกับการออกกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล รวมถึงการเตรียมการด้านการพัฒนาองค์กร และการเตรียมภารกิจด้านการส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการของการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัว (Privacy Protection) และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data Protection) การเข้าร่วมกิจกรรมกับ APEC ไม่ว่าจะเป็นการประชุมระดับต่างๆ และการเข้าร่วมโครงการนำร่อง จึงเป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ความคืบหน้าของการดำเนินการของนานาประเทศ หลักการและวิธีการปฏิบัติตามมาตรฐานสากล รวมทั้งได้รับทราบความคืบหน้า ของการเตรียมการกำหนดข้อตกลงระหว่างประเทศ ซึ่งจะพัฒนาไปสู่การทำความตกลงในการประชุมระดับรัฐมนตรี APEC ซึ่งจะส่งผลให้ประเทศไทยในฐานะสมาชิกอาจจะต้องพิจารณาปรับเอากรอบดังกล่าวมาปรับใช้ต่อไปในอนาคต

๒. การประชุม (The PP๑๐ Committee of the Whole meeting : PP๑๐ Fourth COW meeting)

การประชุมดังกล่าว เป็นการประชุมภาคีองค์กรที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกทั้งหมดเป็นครั้งที่ ๔ ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๔ - ๕ ตุลาคม ๒๕๕๐ ณ เมืองเม็กซิโกซิตี ประเทศเม็กซิโก ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมในฐานะผู้สังเกตการณ์ โดยการประชุมดังกล่าว มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

๒.๑ การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการข้อที่ ๑๐ ของปริญญาริโอ ซึ่งกล่าวถึงคุณประโยชน์ของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และบทบาทที่เกี่ยวข้องของผู้เข้าร่วมดำเนินรายการ โดยนำเสนอวัตถุประสงค์และการเข้าร่วมประชุม การแนะนำการเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกของ PP๑๐ โดยกล่าวถึงประวัติความเป็นมา ส่วนประกอบของภาคีที่เข้าร่วม และผลกระทบของการดำเนินงานเป็นเครือข่ายในปัจจุบัน ความก้าวหน้าในเรื่องต่างๆ อาทิ ความก้าวหน้าในการใช้สิทธิเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในประเทศในทวีปอเมริกา และเอเชีย ความก้าวหน้าในการใช้สิทธิเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในทวีปยุโรปและแอฟริกา ความก้าวหน้าในการดำเนินการโดยองค์กรระหว่างประเทศที่เป็นภาคีของ PP๑๐ ผลงานที่ผ่านมาของ PP๑๐ นับแต่การประชุมครั้งที่ ๓ ซึ่งได้มีการสรุปผลงานรวมทั้งการรับสมาชิกเพื่อเข้าร่วมเป็นภาคีของ PP๑๐ ด้วย การใช้สิทธิเพื่อเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในประเทศเม็กซิโก ซึ่งเป็นความพยายามเพื่อให้ได้รับข้อมูลข่าวสาร แต่ยังมีปัญหาเรื่องความเข้าใจและการใช้สิทธิคล้ายกับประเทศไทย เป็นต้น

๒.๒ การใช้สิทธิเพื่อเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในประเทศเม็กซิโก ยังมีปัญหาเรื่องความเข้าใจและการใช้สิทธิคล้ายกับประเทศไทย โดยที่ประชุมภาคีสมาชิก PP๑๐ ได้แสดงความคิดเห็นในหัวข้อ การปรับเปลี่ยนบทบาทของคณะกรรมการการปรับเปลี่ยนบทบาทของคณะกรรมการบริหารงานของ PP๑๐ จาก The Advisory Committee มาเป็น A Steering Committee รวมทั้งการปรับเปลี่ยนองค์ประกอบของฝ่ายเลขานุการ PP๑๐ ด้วย โดยแบ่งสัดส่วนตัวแทนเป็นฝ่ายเลขานุการจากภาคีสมาชิกที่เป็นหน่วยงานของรัฐ องค์กรระหว่างประเทศ และองค์กรเอกชน เพื่อให้เกิดการสมดุลในการดำเนินงาน

๒.๓ การเสนอให้มีรางวัลสำหรับการส่งเสริมการเข้าถึงตามวัตถุประสงค์ของ TAI และการฉลองครบรอบ ๒๐ ปีของ UNCED (Rio Earth Summit) และ ๑๐ ปีของ WSSD ซึ่งเป็นที่มาของ PP๑๐ ซึ่งจะมีขึ้นในปี ค.ศ. ๒๐๑๒ และได้เชิญผู้แทนของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกของ PP๑๐ เพื่อแสดงความก้าวหน้าในการดำเนินงาน การส่งเสริมสนับสนุนประชาชนให้ใช้สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เพื่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการคุ้มครองรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชน พื้นที่และประเทศ

๒.๔ การประชุมดังกล่าว เป็นการสร้างเครือข่ายระดับนานาชาติ เพื่อส่งเสริมการใช้สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารอันจะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในระบบประชาธิปไตย และผลการดำเนินการก็จะเป็นความก้าวหน้าซึ่งสามารถนำเสนอในการประชุม PP๑๐ ทำให้ประชาคมโลกเห็นถึงการดำเนินงานของประเทศไทย ซึ่งจะสร้างการยอมรับถึงความโปร่งใสในการรักษาคุ้มครองสิ่งแวดล้อมได้ด้วย

๓. การประชุม IFIP International Information Security Conference ๒๐๐๗

การประชุมดังกล่าว จัดขึ้น ณ Sandton City ประเทศแอฟริกาใต้ ระหว่างวันที่ ๑๔ - ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นครั้งที่ ๒๒ โดยมีประเทศแอฟริกาใต้เป็นเจ้าภาพในการจัดประชุม ผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย นักวิชาการ และนักศึกษาจากสถาบันการศึกษาชั้นสูง ผู้แทนหน่วยงานของรัฐและเอกชน จากประเทศต่างๆ รวม ๒๒๐ คน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมดังกล่าวด้วย โดยในการประชุมดังกล่าว มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

๓.๑ ในการประชุมใช้รูปแบบของการนำเสนอความรู้ใหม่ๆ ในเรื่องเกี่ยวกับการคุ้มครองและปกป้องข้อมูลข่าวสารของบุคคล โดยผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิจาก จากสถาบันการศึกษาชั้นสูง/องค์กร/หน่วยงานต่างๆ ที่เป็นสมาชิกของ IFIP ซึ่งได้นำเสนอประสบการณ์ และผลงานวิจัย ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารโดยเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อให้เกิดมั่นใจและความเชื่อถือในระบบป้องกันหรือคุ้มครองข้อมูลข่าวสารที่ได้มีการจัดเก็บไว้ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมซักถามและแสดงความคิดเห็นต่อการนำเสนอดังกล่าวด้วย โดยแบ่งการประชุมเป็น ๒ รูปแบบ คือการประชุมกลุ่มใหญ่ และการประชุมกลุ่มย่อย ซึ่งมีหัวข้อของการประชุม รวม ๘ เรื่อง สรุปได้ ดังนี้

๓.๑.๑ Improving the Information Security Model by Using TFI

ในการประชุม ได้มีการนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสาร โดยวิธีการที่เป็นเทคนิค วิธีการที่เป็นทางการ และวิธีการที่ไม่เป็นทางการ หรือ TFI (Technical , Formal and Informal) ซึ่งเป็นแนวคิดหนึ่งที่ได้พยายามพัฒนาขึ้นเพื่อการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารที่มีความสำคัญในลักษณะต่างๆ เช่น การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล เป็นต้น

๓.๑.๒ Personal Anomaly – based Intrusion Detection Smart card Using Behavioral Analysis

เป็นเรื่องของระบบความปลอดภัยอย่างหนึ่ง คือ ระบบการสืบหาสิ่งแทรกซ้อน (International Detective System : IDS) ที่ใช้ค้นหาสิ่งที่ถูกส่งเข้ามาโจมตี (ทำลายระบบ หรือขโมยข้อมูลข่าวสารที่อ่อนไหว) ในระบบ IT ขององค์กร โดยผู้วิจัยได้นำเสนอวิธีการแก้ไขโดยใช้ Smart card ควบคุม

ไปกับการวิเคราะห์พฤติกรรมเพื่อค้นพบสิ่งที่เข้ามาโจมตีระบบ ซึ่งจะช่วยในการปรับปรุงประสิทธิภาพของการสืบหาสิ่งแทรกซ้อนได้ดีขึ้น

๓.๑.๓ Safeguarding Personal Data using Rights Management in Distributed Applications

ในเรื่องนี้ได้มีการนำเสนอแนวคิด เกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารโดยใช้ **Rights Management** ซึ่งหมายถึงสิทธิในการกำหนดการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลหลังจากที่มีการส่งข้อมูลออกไปงานวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่า ควรมีกลไกหรือ Software ที่ใกล้เคียงกับเรื่อง Right Management มาใช้ในการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล โดยเฉพาะในกรณีที่มีความเป็นไปได้ที่ข้อมูลมีโอกาสนี้จะถูกนำมาใช้อีก (Reuse)

๓.๑.๔ Identification Now and in the Future: Social Grant Distribution Process in

south Africa

เป็นการนำเสนอแนวคิดเรื่องการยืนยันตัวตนบุคคล โดยได้เสนอตัวอย่างของการใช้วิธีการ ยืนยันตัวตนในการจ่ายเงินช่วยเหลือประชาชนในแอฟริกาใต้ของ South African Social Security Agency ซึ่งรัฐจะต้องจ่ายเงินสงเคราะห์แก่ประชาชน ๑๐ ล้านคนทุกเดือน เดือนละประมาณ ๓,๐๐๐ ล้าน Rand ปรากฏว่าได้เกิดความเสียหายจากการใช้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้องถึงร้อยละ ๕ ของจำนวนประชาชนที่อยู่ในข่ายต้องได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ อันเนื่องมาจากความผิดพลาดที่เกิดขึ้นในระบบการยืนยันตัวตน (Identity Management)

๓.๑.๕ Hard-drive Disposal and Identity Fraud

เป็นการนำเสนอแนวคิด เกี่ยวกับการกำจัดข้อมูลใน Hard-drive และปัญหาการปลอมแปลงข้อมูล โดยเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล (Personal Computer) เนื่องจากการเก็บข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของเครื่องจำนวนมาก ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ หลังจากที่มีการลบไฟล์หรือการทำลายข้อมูลไปแล้ว ยังคงมีความเป็นไปได้ที่จะมีการกู้ข้อมูลดังกล่าวกลับมาอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งหลังจากนั้นก็มีความพยายามที่จะใช้ข้อมูลดังกล่าวในการก่ออาชญากรรม โดยใช้ข้อมูลเหล่านั้นในการปลอมแปลงตัวตน (Identity Theft หรือ Identity Fraud)

๓.๑.๖ An analysis of security and privacy issues relating to RFID enabled E-Passports

เป็นการนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับประเด็นความปลอดภัย และสิทธิส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับหนังสือเดินทางอิเล็กทรอนิกส์ (E-Passport)

๓.๑.๗ Toward User Evaluation of IT Security Certification Schemes : A Preliminary

Framework

เป็นการนำเสนอรายงานเกี่ยวกับเค้าโครงเบื้องต้นที่สนับสนุนการประเมินผลของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบ และการคัดเลือกโครงการรับรองความมั่นคงปลอดภัยทางเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology : IT) ซึ่งจะช่วยให้ผู้ใช้สามารถเลือกโครงการที่เหมาะสมที่สุดตามความต้องการต่อไป

๓.๑.๘ Teaching of Information Security in the “Health Care and Nursing”

Postgraduate program

เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลสำหรับพยาบาล ซึ่งข้อมูลมีบทบาทสำคัญในแวดวงการบริการทางสุขภาพ ในประเด็นที่เกี่ยวกับความเป็นไปได้ประโยชน์ ความผิดพลาด ผลกระทบ โดยเฉพาะจากมุมมองด้านการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล

๓.๒ สำหรับการประชุม IFIP International Information Security Conference ครั้งต่อไป จะจัดขึ้นในเดือนกันยายน ๒๕๕๑ ณ เมืองมิลาน ประเทศอิตาลี ซึ่งการประชุมในลักษณะนี้ จะมีการนำเสนอแนวคิด หรือผลงานวิจัยใหม่ๆ มาเผยแพร่ให้สมาชิกผู้เข้าร่วมประชุมได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ การเข้าร่วมประชุมอย่างสม่ำเสมอจึงมีความจำเป็น ทั้งในด้านของการติดตามความคืบหน้าในเรื่องต่างๆ การส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในเวทีระหว่างประเทศดังกล่าว จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาบุคลากร ในการที่จะได้เรียนรู้และรับทราบแนวคิดที่ผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ ของแต่ละประเทศที่ได้ศึกษาวิจัยมาเป็นอย่างดีแล้ว มาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาางานของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร ให้สามารถปฏิบัติงานตามภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น การเข้าร่วมประชุม และการสร้างเครือข่ายกับประเทศต่างๆ จะเป็นประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในระยะต่อไปด้วย

ภาคผนวก ๕

**ด้านการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร
ของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้แก่หน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน องค์กรทางสังคม สื่อมวลชน
และประชาชนทั่วไป และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อต่างๆ**

การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่
ในหน่วยงานของรัฐและการใช้สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของประชาชน เป็นกลไก
สำคัญที่สนับสนุนและมีส่วนให้การบริหารบ้านเมืองมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โปร่งใสตรวจสอบได้ และ
เป็นไปโดยประชาชนมากขึ้น คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจึงมีนโยบายให้สำนักงาน
คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ดำเนินการจัดฝึกอบรม/สัมมนาให้ความรู้แก่หน่วยงานของรัฐ
ภาคเอกชน องค์กรทางสังคม สื่อมวลชนและประชาชนทั่วไป โดยจัดสรรเงินงบประมาณประจำปี ๒๕๕๐
หมวดค่าใช้สอย รายการค่าใช้จ่ายในการสัมมนาและฝึกอบรม ในวงเงิน ๙๐๐,๐๐๐ บาท และเงินงบประมาณ
เหลือจ่ายจากการดำเนินงานตามแผนงาน/ผลผลิตแล้ว ในวงเงิน ๖๕๕,๐๐๐ บาท และการเผยแพร่และ
ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ จัดสรรเงินงบประมาณฯ หมวดค่าวัสดุ รายการวัสดุโฆษณาและเผยแพร่ ใน
วงเงิน ๙๕๐,๐๐๐ บาท แบ่งเป็นการดำเนินการ ดังนี้

๑. การอบรม/สัมมนา

๑.๑ การจัดสัมมนาเพื่อสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร
ของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ สำหรับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของรัฐในส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น โดยใช้เงิน
งบประมาณที่กำหนด จำนวน ๔ ครั้ง มีผู้เข้าร่วมสัมมนา จำนวน ๘๘๑ คน ดังนี้

๑.๑.๑ จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ มีผู้เข้าร่วมสัมมนา
จำนวน ๒๕๕ คน

๑.๑.๒ จังหวัดตาก เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ มีผู้เข้าร่วมสัมมนา จำนวน
๒๔๔ คน

๑.๑.๓ จังหวัดหนองคาย เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๐ มีผู้เข้าร่วมสัมมนา จำนวน
๑๖๕ คน

๑.๑.๔ จังหวัดเพชรบุรี เมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๐ มีผู้เข้าร่วมสัมมนา จำนวน
๒๑๓ คน

๑.๒ การจัดสัมมนาเพื่อสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของ
ราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ กับความโปร่งใส สำหรับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของรัฐในส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น โดย
ใช้เงินงบประมาณเหลือจ่ายจากการดำเนินงานตามแผนงาน/ผลผลิตแล้ว จำนวน ๓ ครั้ง มีผู้เข้าร่วมสัมมนา
จำนวน ๕๖๐ คน ดังนี้

๑.๒.๑ จังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๐ มีผู้เข้าร่วมสัมมนา จำนวน
๑๓๓ คน

๑.๒.๒ จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๐ มีผู้เข้าร่วมสัมมนา จำนวน
๒๑๒ คน

๑.๒.๒ จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๐ มีผู้เข้าร่วมสัมมนา จำนวน ๒๑๕ คน

ผลที่ได้รับจากการสัมมนา พบว่า

- ผู้เข้าร่วมสัมมนาเคยได้รับรู้กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการจากหนังสือราชการ/หน่วยงานของรัฐมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๓๖ รองลงมาเป็น การสัมมนา/อบรม สื่อมวลชน ตามลำดับ

- ผู้เข้าร่วมสัมมนาเกี่ยวข้องกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๕๕ รองลงมาเป็น อื่นๆ (ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย ผู้รับเรื่องร้องเรียน ผู้คัดค้านการไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของหน่วยงาน ฯลฯ) และผู้มีอำนาจสั่งเปิด/ไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ตามลำดับ

- ผู้เข้าร่วมสัมมนาเห็นด้วยที่กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการช่วยป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันหรือช่วยให้ระบบราชการมีความโปร่งใสได้ คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๐๓ รองลงมาคือ ก่อนข้างเห็นด้วยและไม่แน่ใจ ตามลำดับ

- ผู้เข้าร่วมสัมมนาเห็นด้วยที่กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการช่วยเปลี่ยนแปลงทัศนคติและความคิดในการดำเนินงานต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐให้มีประสิทธิภาพได้ คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๘๒ รองลงมาคือ ก่อนข้างเห็นด้วย และก่อนข้างไม่เห็นด้วย ตามลำดับ

- ผู้เข้าร่วมสัมมนาเห็นว่ากฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการทำให้ระบบราชการมีความโปร่งใสมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๘๔ รองลงมาคือ ไม่แน่ใจ และเท่าเดิม ตามลำดับ

- ผู้เข้าร่วมสัมมนาเห็นว่าจะสามารถนำความรู้ของการสัมมนาไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานได้ คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๘๘ รองลงมาคือ อาจจะได้ และไม่ได้ ตามลำดับ

- ผู้เข้าร่วมสัมมนาเห็นว่า กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการมีประโยชน์มากที่สุดในเรื่องช่วยเปลี่ยนแปลงทัศนคติและค่านิยมในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่รัฐ/หน่วยงานของรัฐให้มีประสิทธิภาพและโปร่งใส คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๐๗ รองลงมาคือ ช่วยให้ประชาชนได้รับความเป็นธรรมในการพิทักษ์สิทธิของตนเอง และช่วยกระตุ้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจการของรัฐและส่วนรวม ตามลำดับ

- ผู้เข้าร่วมสัมมนาเห็นว่า ตามมาตรา ๕ ของกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐ ต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อย ๘ ชนิด ตามที่กำหนดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ ผู้ตอบแบบประเมินผลเห็นว่า ข้อมูลนั้นเหมาะสมแล้ว คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๕๐ รองลงมาคือ มากเกินไป และไม่แน่ใจ ตามลำดับ

- ผู้เข้าร่วมสัมมนาเห็นว่า ประชาชนจะได้รับประโยชน์จากกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการโดยเกิดการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐและป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๘๐ รองลงมาคือ ช่วยเปลี่ยนแปลงค่านิยมในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่รัฐ/หน่วยงานของรัฐให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นการปกป้องสิทธิประโยชน์ของตนเอง ตามลำดับ

๑.๓ การจัดสัมมนาเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แก่สื่อมวลชน ผู้ดำเนินรายการท้องถิ่น หอกระจายข่าวและประชาชนทั่วไป โดยใช้เงินงบประมาณที่กำหนด จำนวน ๔ ครั้ง มีผู้เข้าร่วมสัมมนา จำนวน ๖๕๔ คน ดังนี้

๑.๓.๑ จังหวัดปราจีนบุรี เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ มีผู้เข้าร่วมสัมมนา จำนวน ๑๓๐ คน

๑.๓.๒ จังหวัดสุโขทัย เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ มีผู้เข้าร่วมสัมมนา จำนวน ๑๖๕ คน

๑.๓.๓ จังหวัดเลย เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๐ มีผู้เข้าร่วมสัมมนา จำนวน ๑๖๕ คน

๑.๓.๔ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๐ มีผู้เข้าร่วมสัมมนา จำนวน ๒๓๐ คน

๑.๔ การจัดสัมมนาเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ กับความโปร่งใส แก่สื่อมวลชน ผู้ดำเนินรายการท้องถิ่น หอกระจายข่าวและประชาชนทั่วไป โดยใช้เงินงบประมาณเหลือจ่ายจากการดำเนินงานตามแผนงาน/ผลผลิตแล้วจำนวน ๓ ครั้ง มีผู้เข้าร่วมสัมมนา จำนวน ๕๒๗ คน ดังนี้

๑.๔.๑ จังหวัดพะเยา เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๐ มีผู้เข้าร่วมสัมมนา จำนวน ๑๘๘ คน

๑.๔.๒ จังหวัดเชียงใหม่ (ลำพูน) เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๐ มีผู้เข้าร่วมสัมมนา จำนวน ๑๘๐ คน

๑.๔.๓ จังหวัดอำนาจเจริญ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๐ มีผู้เข้าร่วมสัมมนา จำนวน ๑๕๕ คน

ผลที่ได้จากการสัมมนา พบว่า

- ผู้เข้าร่วมสัมมนารู้จัก/รับรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการจากการอบรม/สัมมนามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๔๕ รองลงมาเป็นหนังสือราชการ/หน่วยงานราชการ และสื่อมวลชน ตามลำดับ

- ผู้เข้าร่วมสัมมนามีความรู้ ความเข้าใจในการใช้สิทธิตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๐๐ รองลงมา คือ น้อยและมาก ตามลำดับ

- ผู้เข้าร่วมสัมมนาใช้สิทธิตรวจสอบ/ขอข้อมูลข่าวสารฯ จากหน่วยงานที่ว่าการอำเภอ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๒๕ รองลงมาคือ ที่อื่นๆ (เทศบาล สถานศึกษา ฯลฯ) ศาลากลางจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามลำดับ

- ผู้เข้าร่วมสัมมนาคิดว่า กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการทำให้ระบบราชการมีความโปร่งใสมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๕๕ รองลงมาคือ เท่าเดิม และไม่แน่ใจ ตามลำดับ

- ผู้เข้าร่วมสัมมนาคิดว่า การใช้สิทธิตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นสิ่งที่ทำได้เป็นบางอย่าง คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๒๘ รองลงมาคิดว่าเป็นสิ่งที่ทำได้ไม่ยาก และเป็นที่ทำได้แต่ไม่ยอมทำ ตามลำดับ

- ผู้เข้าร่วมสัมมนาคิดว่า ประชาชนจะได้รับประโยชน์จากกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยเกิดการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐและป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๑๓ รองลงมาคือ ช่วยเปลี่ยนแปลงค่านิยมในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่รัฐ/หน่วยงานของรัฐให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นการปกป้องสิทธิประโยชน์ตนเอง และปกป้องประโยชน์สาธารณะ ตามลำดับ

- ผู้เข้าร่วมสัมมนาคิดว่า ควรจะนำความรู้ที่ได้จากการสัมมนาไปเผยแพร่ให้ประชาชนหรือบุคคลอื่นได้รับทราบต่อไปได้ คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๕๓ รองลงมาคือ อาจจะได้ และอาจจะไม่ได้ ตามลำดับ

๒. การผลิตและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์

การผลิตและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์โดยใช้เงินงบประมาณที่กำหนด วงเงิน ๗๕๐,๐๐๐ บาท แบ่งเป็น

๒.๑ สื่อโทรทัศน์

การสนทนาสดในรายการโทรทัศน์ จำนวน ๑ ครั้ง ในรายการ กรองสถานการณ์ ออกอากาศเมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๐ ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง ๑๑

๒.๒ สื่อวิทยุ

การสนทนาสดในรายการวิทยุ จำนวน ๒ ครั้ง คือ

๒.๒.๑ รายการ เวลาประชาธิปไตย ออกอากาศเมื่อวันจันทร์ที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ทางสถานี FM.๙๗.๐ MHz. เวลา ๑๙.๓๐-๒๐.๐๐ น.

๒.๒.๒ รายการ เต็มเต็มวิสัยทัศน์ ออกอากาศเมื่อวันศุกร์ที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๐ ทางสถานี FM.๙๘.๐ MHz. เวลา ๑๑.๐๐-๑๒.๐๐ น.

๒.๓ สื่อสิ่งพิมพ์

๒.๓.๑ การจัดพิมพ์หนังสือ รวมแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการกรณีเรื่องร้องเรียนและการตอบข้อหารือ (อยู่ระหว่างดำเนินการ)

๒.๓.๒ การจัดพิมพ์หนังสือ รวมแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการกรณีเรื่องอุทธรณ์ (อยู่ระหว่างดำเนินการ)

๒.๓.๓ การจัดพิมพ์และเผยแพร่จุลสาร จดหมายข่าว สขร. ๔ ฉบับๆ ละ ๑๐,๐๐๐ เล่ม รวมจัดส่งกลุ่มเป้าหมาย ๘๐,๐๐๐ แห่ง/ฉบับ (อยู่ระหว่างดำเนินการ)

การผลิตและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์เพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ คือ การจัดทำบอร์ดนิทรรศการ “งานมหกรรมประชาธิปไตย” ระหว่างวันที่ ๓ – ๕ สิงหาคม ๒๕๕๐ ณ อาคาร ชาเลนเจอร์ ๒ ศูนย์การประชุมอิมแพค เมืองทองธานี โดยใช้เงินงบประมาณฯ หอมดค่าใช้สอย จำนวนเงิน ๕๔,๐๓๕ บาท

การผลิตและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ โดยไม่ใช้งบประมาณฯ ดังนี้

(๑) การสนทนาสดในรายการวิทยุ รายการ เสรีของผู้บริโภค เมื่อวันพุธที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๐ ทางสถานีวิทยุจุฬา เวลา ๑๖.๐๐ – ๑๗.๐๐ น.

(๒) การเขียนข่าวแจกให้กับสื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ สยามกีฬาสื่อมวลชน สถานีวิทยุโทรทัศน์ และหน่วยงานอื่นๆ ฯลฯ

(๓) การส่งบทความลงพิมพ์ในจุลสารและวารสารของหน่วยงานอื่น อาทิ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี วารสารกรมประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

(๔) การนำข่าว/กิจกรรมและบทความลงในเว็บไซต์หน่วยงานของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และกรมประชาสัมพันธ์ (กปส.)

๓. การสนับสนุนวิทยากร

ในปี ๒๕๕๐ เนื่องจาก สำนักงาน ก.พ.ร. ได้กำหนดตัวชี้วัดระดับความสำเร็จของการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้หน่วยงานต่างๆ ของรัฐ ถือปฏิบัติ โดยกำหนดให้หน่วยงานต้องเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารให้บุคลากรในส่วนราชการและประชาชนทราบ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจึงได้สนับสนุนวิทยากรเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในหลักการ สาระสำคัญและแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้แก่หน่วยงานต่างๆ ของรัฐ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๐ ตามที่หน่วยงานขอมา จำนวนทั้งสิ้น ๒๒๗ หน่วยงาน โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนาจำนวนทั้งสิ้น ๑๖,๑๒๒ คน

ภาคผนวก ๑๐

ด้านการพิจารณาดำเนินการเรื่องร้องเรียนของประชาชนที่มีต่อหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๑๓ วรรคหนึ่งได้กำหนดให้ประชาชนสามารถใช้สิทธิร้องเรียนหน่วยงานของรัฐมายังคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ในรายการณี เช่น กรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่จัดส่งข้อมูลข่าวสารไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา ๗ ไม่จัดข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามมาตรา ๕ รวมทั้งการไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้ตามที่ประชาชนได้มีคำขอตามมาตรา ๑๑ หรือเมื่อเห็นว่าตนไม่ได้รับความสะดวกโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

นอกจากนี้ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารตามที่มิคำขอ ถ้าผู้มีคำขอไม่เชื่อว่าเป็นความจริงก็สามารถใช้สิทธิร้องเรียนเพื่อให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเข้าดำเนินการตรวจสอบหน่วยงานของรัฐได้ด้วย สำหรับสถิติการดำเนินการเรื่องร้องเรียนที่สรุปเสนอนี้ จะเป็นสถิติตามปี พ.ศ. ดังนี้

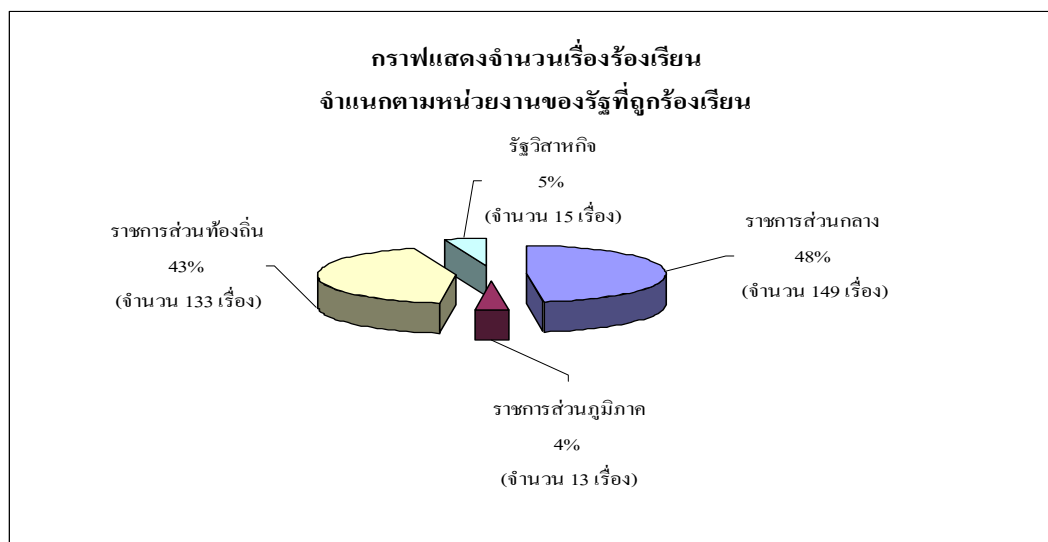
	สถิติจำนวนเรื่องร้องเรียน/ปีงบประมาณ/จำนวนเรื่อง								
ปีงบประมาณ	๒๕๔๒	๒๕๔๓	๒๕๔๔	๒๕๔๕	๒๕๔๖	๒๕๔๗	๒๕๔๘	๒๕๔๙	๒๕๕๐
จำนวนเรื่อง	๑๒๒	๑๖๔	๑๕๐	๑๗๗	๒๑๐	๒๑๑	๒๑๐	๓๓๐	๓๑๐

๑. การดำเนินการเรื่องร้องเรียนในปีงบประมาณ ๒๕๕๐ (ตุลาคม ๒๕๔๙ – กันยายน ๒๕๕๐)

การดำเนินการเรื่องร้องเรียนในปีงบประมาณ ๒๕๕๐ (ระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๔๙ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๕๐) ปรากฏว่ามีเรื่องร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จำนวน ๓๑๐ เรื่อง ซึ่งได้ดำเนินการยุติเรื่องแล้วทั้งหมด สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับการร้องเรียนในช่วงปีงบประมาณ ๒๕๕๐ สรุปได้ ดังนี้

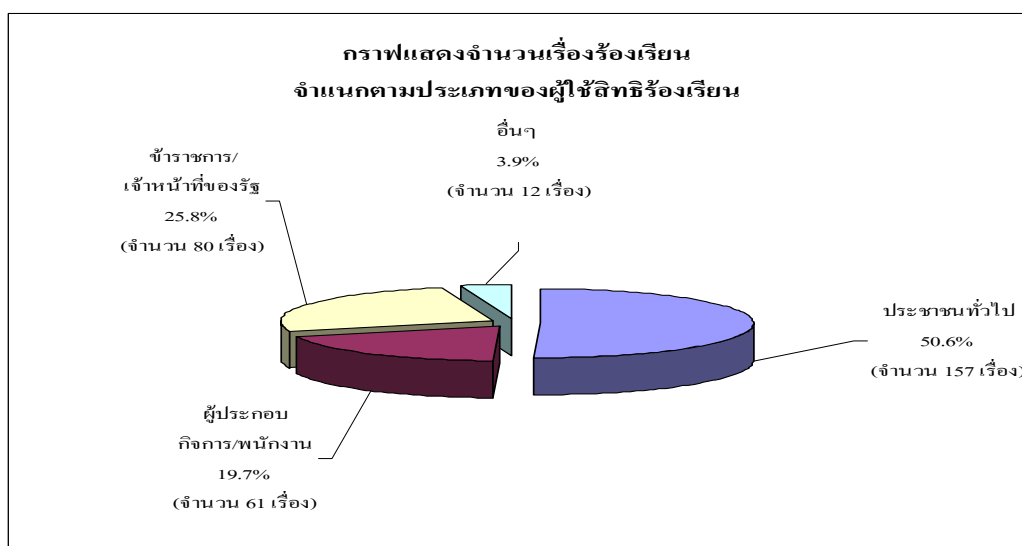
จำแนกตามหน่วยงานของรัฐที่ถูกร้องเรียน

- ราชการส่วนกลาง	จำนวน	๑๔๙	เรื่อง	คิดเป็นร้อยละ ๔๘
- ราชการส่วนภูมิภาค	จำนวน	๑๓	เรื่อง	คิดเป็นร้อยละ ๔
- ราชการส่วนท้องถิ่น	จำนวน	๑๓๓	เรื่อง	คิดเป็นร้อยละ ๔๓
- รัฐวิสาหกิจ	จำนวน	๑๕	เรื่อง	คิดเป็นร้อยละ ๕

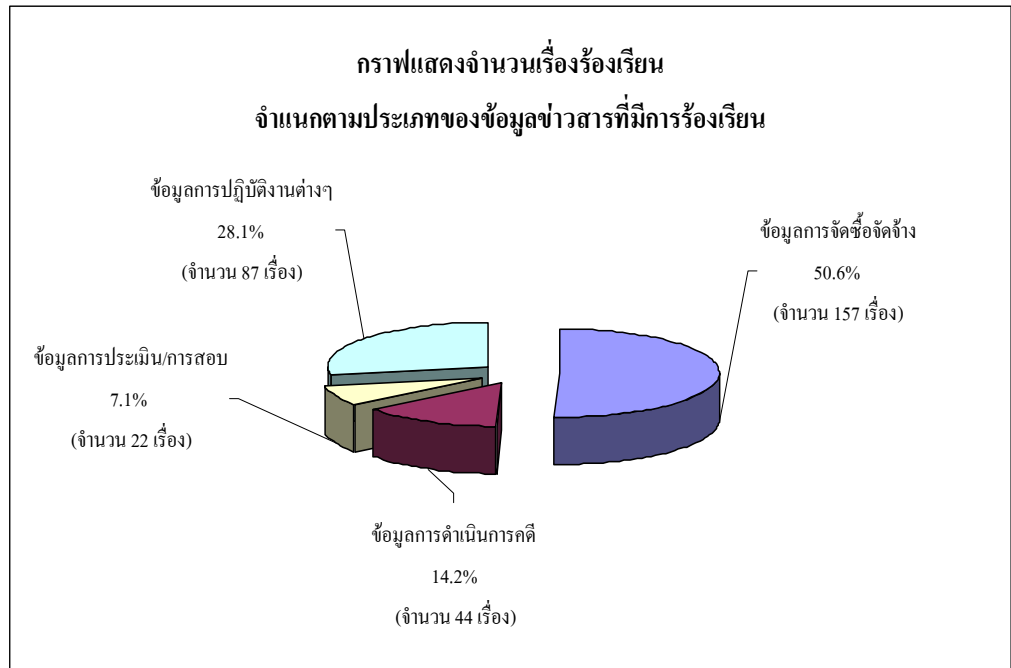
จำแนกตามประเภทของผู้ใช้สิทธิร้องเรียน

- ประชาชนทั่วไป จำนวน ๑๕๗ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๖
- ผู้ประกอบกิจการ/พนักงาน จำนวน ๖๑ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๗
- ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน ๘๐ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๘
- อื่นๆ จำนวน ๑๒ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๓.๙

จำแนกตามประเภทของข้อมูลข่าวสารที่มีการร้องเรียน

- ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง จำนวน ๑๕๗ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๖
- ข้อมูลการดำเนินการคดี จำนวน ๔๔ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๒
- ข้อมูลการประเมิน/การสอบ จำนวน ๒๒ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๗.๑
- ข้อมูลการปฏิบัติงานต่างๆ จำนวน ๘๗ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๑

๒. กรณีผู้ใช้สิทธิร้องเรียนขอให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

สำหรับกรณีร้องเรียนเพื่อให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓ เพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐแจ้งว่าไม่มีตามที่ผู้ร้องขอ แต่ผู้ร้องขอไม่เชื่อการแจ้งผลดังกล่าวและใช้สิทธิร้องเรียนเพื่อให้มีการตรวจสอบในช่วงระหว่างปีงบประมาณ ๒๕๕๐ มีผู้ใช้สิทธิร้องเรียนรวมทั้งสิ้น ๑๘ เรื่อง

ผลการตรวจสอบของคณะกรรมการฯ ปรากฏ ดังนี้

๒.๑ พบข้อมูลข่าวสาร จำนวน ๒ เรื่อง โดยระหว่างการดำเนินการตรวจสอบนั้น หน่วยงานที่ถูกร้องเรียนได้ตรวจสอบข้อมูลพบเอง ซึ่งได้แจ้งให้ผู้ร้องไปติดต่อรับข้อมูลดังกล่าวต่อไป

๒.๒ ไม่พบข้อมูลตามร้องเรียน แต่พบข้อมูลข่าวสารอื่นที่ใช้ดำเนินการแทนข้อมูลข่าวสารตามที่มีการร้องขอแทนได้ จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่

๒.๒.๑ การตรวจสอบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนการเสียชีวิตจากสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ซึ่งไม่พบข้อมูลข่าวสารตามร้องขอ แต่พบข้อมูลข่าวสารที่เป็นทะเบียนบัญชีผู้เสียชีวิตจากเหตุอุกฉกรรจ์ ซึ่งเมื่อตรวจสอบในสำนวนการสอบสวนปรากฏเอกสารบางรายการซึ่งเกี่ยวพันเรื่องยาเสพติด

๒.๒.๒ การตรวจสอบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการขอขึ้นทะเบียนที่ดินราชพัสดุ ซึ่งตรวจสอบไม่มีหลักฐานการขอขึ้นทะเบียนดังกล่าว เนื่องจากเป็นเอกสารกว่า ๕๐ ปีแล้ว แต่พบทะเบียนที่ดินราชพัสดุที่มีรายการที่ดินราชพัสดุดังกล่าวบันทึกไว้

๒.๓ ไม่พบข้อมูลข่าวสาร จำนวน ๑๔ เรื่อง โดยมีข้อเท็จจริงที่ตรวจสอบดังนี้

๒.๓.๑ ตรวจสอบกระดาษคำตอบการสอบวัดผลในคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปรากฏว่าอาจารย์ผู้รับผิดชอบตรวจให้คะแนนแล้ว แต่ไม่ปรากฏหลักฐานการส่งมอบกระดาษคำตอบคืนกลับไปให้หน่วยงาน

๒.๓.๒ ตรวจสอบหนังสือเชิญประชุมในกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี ปรากฏว่าเป็นการโทรศัพท์เชิญไปพบเพื่อขอทราบข้อเท็จจริง โดยไม่มีการประชุมตามที่มีการร้องเรียนให้ตรวจสอบแต่อย่างใด

๒.๓.๓ ตรวจสอบข้อมูลข่าวสารกรณีอื่น ซึ่งผู้ขอระบุค่าของข้อมูลข่าวสารในลักษณะที่ไม่มีข้อมูลข่าวสารนั้นๆ เช่น การขอข้อมูลข่าวสารที่มีการพิจารณาให้หน่วยงานของรัฐกระทำผิดกฎหมายหรือไม่ต้องดำเนินการตามกฎหมาย การขอข้อมูลข่าวสารการกำหนดให้ชื้อบุคคลเป็นพนักงานบังคับคดี การขอข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐไม่ได้จัดทำขึ้น (ผู้ขอเข้าใจฝ่ายเดียวว่ามีข้อมูลดังกล่าว) ฯลฯ

อย่างไรก็ดี จากการตรวจสอบที่เกี่ยวข้องพบว่า ส่วนใหญ่ที่เป็นสาเหตุให้หน่วยงานของรัฐไม่มีข้อมูลข่าวสารในความครอบครองนั้น เนื่องจากข้อมูลสูญหายหรือเสียหายจนไม่สามารถนำมาใช้ได้ เมื่อพิจารณาต้นเหตุที่เกี่ยวข้องเป็นเพราะการไม่ปฏิบัติในการเก็บรักษาเอกสารราชการให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณฯ ซึ่งคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้มีข้อเสนอแนะไปยังคณะรัฐมนตรี ทำให้คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ กำชับการปฏิบัติในเรื่องนี้ โดยหากมีข้อบกพร่องเกิดขึ้นจากการไม่ปฏิบัติให้เคร่งครัดตามระเบียบงานสารบรรณฯ เป็นเหตุให้เกิดความเสียหาย หน่วยงานของรัฐจะต้องพิจารณาดำเนินการทางวินัยกับผู้เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เป็นมาตรการเพื่อให้ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูลข่าวสารที่ตนดูแลรักษา และต้องพยายามเก็บรักษาให้ข้อมูลข่าวสารของราชการมีอยู่เพื่อบริการให้ประชาชนสามารถใช้สิทธิตรวจสอบได้ต่อไป

ภาคผนวก ๑๑

ด้านการตอบข้อหารือ

๑. การให้คำปรึกษาหารือตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๐ (ช่วงเดือนตุลาคม ๒๕๔๙ – กันยายน ๒๕๕๐) คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ดำเนินการให้คำปรึกษาหารือตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยเป็นการหารือทางโทรศัพท์ จำนวนประมาณ ๑,๕๐๐ ราย เป็นการหารือทางเว็บไซต์ จำนวน ๑๐๖ เรื่อง และเป็นหนังสือขอหารือจากหน่วยงานของรัฐ จำนวน ๑๘ เรื่อง ซึ่งมีกรณีสำคัญที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยคณะอนุกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะการปฏิบัติแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชน ดังนี้

เรื่อง	ขอหารือกรณีการเข้าตรวจดูและสำเนาเอกสารของเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด
--------	--

ผู้หารือ เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด

ประเด็น เทศบาลเมืองร้อยเอ็ดขอหารือกรณีการเข้าตรวจดูและสำเนาเอกสารของเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ซึ่งประกอบด้วย สมุดคุมสัญญาจ้าง เลขที่ ก และ ค ตั้งแต่ปี ๒๕๓๕ - ๒๕๔๕ และสมุดคุมฎีกาเบิกจ่ายฯ ตั้งแต่ปี ๒๕๓๕ - ๒๕๔๕ ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการขอเข้าตรวจดูและสำเนาเอกสารของเทศบาลฯ บ่อยครั้งและเป็นจำนวนมาก โดยเอกสารที่ขอเข้าตรวจดูส่วนใหญ่เป็นเอกสารหลักฐานทางการเงิน การคลัง ที่มีหน่วยงานตรวจสอบ เช่น สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน เป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องตามกฎหมาย/ระเบียบของราชการอยู่แล้ว อีกทั้งมิใช่ข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่เทศบาลฯ ได้ยินยอมให้ตรวจดูและคัดสำเนาไปโดยตลอด โดยเทศบาลฯ จะต้องจัดเจ้าหน้าที่ในการควบคุมดูแลเอกสารเพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้น ทำให้เสียบุคลากรในการปฏิบัติงานราชการ เป็นการระงับอันเกินควรแก่เทศบาลฯ

ผลการพิจารณา

คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า สมุดคุมสัญญาจ้าง สมุดคุมฎีกาเบิกจ่าย ฎีกาการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ สมุดเงินสดจ่าย สมุดเงินสดรับ และรายงานจัดทำเช็ค เป็นข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของเทศบาลฯ จึงเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามนิยามในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่เอกสารดังกล่าวมิใช่ข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดไว้ให้ประชาชนตรวจดูตามมาตรา ๙ (๑)-(๔) อย่างไรก็ตาม เอกสารดังกล่าวเป็นเอกสารที่หน่วยงานของรัฐจะต้องจัดหาให้กับประชาชนเป็นการเฉพาะรายเมื่อประชาชนได้ยื่นคำขอโดยระบุลักษณะของข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะที่สามารถเข้าใจได้ตามสมควร ตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ สำหรับกรณีการขอเป็นจำนวนมาก หมายถึง การขอข้อมูลข่าวสารที่มีจำนวนมากเกินความจำเป็นในการนำไปใช้ประโยชน์ของผู้ร้องขอ และเป็นภาระอย่างมากแก่เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการจัดหาข้อมูลข่าวสารดังกล่าวให้ และกรณีขอบ่อยครั้ง เป็นกรณีการขอข้อมูลข่าวสารอย่างเดียวกัน

ซ้ำแล้วซ้ำอีก สำหรับกรณีการพิจารณาว่าการขอข้อมูลข่าวสารจำนวนมากหรือบ่อยครั้ง โดยมีเหตุผลอันสมควรหรือไม่นั้น จะต้องพิจารณาจากพฤติการณ์ของผู้ขอด้วย เช่น ผู้ขอเป็นผู้ที่มีส่วนได้เสียกับข้อมูลข่าวสารที่ร้องขอหรือไม่ อย่างไร และการใช้สิทธิของผู้ขอเป็นการใช้สิทธิโดยสุจริตหรือไม่ เป็นต้น ซึ่งเป็นเรื่องที่เทศบาลฯ จะต้องพิจารณาต่อไป

เรื่อง	ขอหารือเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลอุตสาหกรรมที่ปรากฏในเอกสารที่มีการยื่นขอจดทะเบียน
--------	---

ผู้หารือ กระทรวงอุตสาหกรรม

ประเด็น กระทรวงอุตสาหกรรมและบริษัทที่เข้าไปดำเนินการจัดเก็บข้อมูลให้กับกระทรวงอุตสาหกรรม ขอหารือเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลอุตสาหกรรมที่ปรากฏในเอกสารที่มีการยื่นขอจดทะเบียนโรงงานอุตสาหกรรมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประกอบกิจการอุตสาหกรรมและการดำเนินการที่เกี่ยวข้องต่างๆ

ผลการพิจารณา

คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารที่ผู้ประกอบการให้แก่กระทรวงอุตสาหกรรมโดยการกรอกแบบเอกสาร ร.ง.๑ ร.ง.๒ ร.ง.๓ ร.ง.๓/๑ ร.ง.๓/๒ และ ร.ง.๔ เพื่อประกอบการพิจารณาของกระทรวงอุตสาหกรรมในการรับจดทะเบียน และ/หรือ อนุญาตให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมตั้งโรงงานได้นั้น ถือว่าเป็นข้อมูลข่าวสารที่สามารถเปิดเผยได้ตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ยกเว้นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล และ/หรือข้อมูลความลับทางการค้าของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมที่อื่นคำขอหากพึงมี อย่างไรก็ดี ข้อมูลข่าวสารอื่นใดที่กระทรวงอุตสาหกรรมได้อำนาจตามกฎหมายให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมให้ข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อกระทรวงอุตสาหกรรมนำมาใช้ในการบริหารราชการและกำหนดนโยบายของรัฐ เช่น ข้อมูลข่าวสารตามที่ระบุใน แบบ ร.ง.๕ ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๕ (พ.ศ.๒๕๓๘) แบบ ร.ง.๘ และแบบ ร.ง.๙ ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการแจ้งข้อมูลการประกอบกิจการโรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๔ ถือว่าเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้โดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น ดังนั้น กระทรวงอุตสาหกรรมจึงสามารถใช้ดุลพินิจตามมาตรา ๑๕(๖) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้ นอกจากนี้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเครื่องจักรซึ่งมีบทบัญญัติตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงอุตสาหกรรมที่จะพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัตินี้ดังกล่าว

เรื่อง	ขอหารือกรณีคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ขอให้จังหวัดฯ จัดส่งรายชื่อของผู้ที่ร้องเรียนผ่านเข้าไปยังคณะอนุกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคประจำจังหวัดลำปาง
--------	--

ผู้หารือ จังหวัดลำปางและมหาวิทยาลัยนเรศวร

ประเด็น จังหวัดลำปางและมหาวิทยาลัยนเรศวร ขอหารือ กรณีคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ขอให้จังหวัดฯ จัดส่งรายชื่อของผู้ที่ร้องเรียนผ่านเข้าไปยังคณะอนุกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคประจำจังหวัด

ลำบาก เกี่ยวกับการไม่ได้รับความเป็นธรรมในการซื้อสินค้าและบริการทั่วไป เพื่อคณะแพทยศาสตร์จะไปทำการ สัมภาษณ์แบบเจาะลึกและถอดบทเรียนที่ผู้ร้องเรียนได้รับจากการถูกละเมิดสิทธิผู้บริโภค ซึ่งข้อมูลของผู้ ร้องเรียนจะถูกปิดเป็นความลับและจะเปิดเผยเฉพาะในรูปของสรุปผลการวิจัยที่ไม่ระบุตัวบุคคลผู้เป็นเจ้าของ ข้อมูลและชื่อผู้ประกอบการธุรกิจ โดยขอให้จังหวัดฯ จัดส่งข้อมูลดังกล่าวให้แก่คณะแพทยศาสตร์ทางไปรษณีย์ อีเล็กทรอนิกส์หรือโทรสาร

ผลการพิจารณา

คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาเห็นว่า ข้อมูลของผู้ร้องเรียนที่คณะแพทยศาสตร์ขอจากจังหวัดฯ ซึ่งประกอบด้วย ชื่อ - นามสกุล ที่อยู่ เลขประจำตัวประชาชน และหมายเลขโทรศัพท์ (ถ้ามี) ถือเป็นข้อมูลข่าวสาร ส่วนบุคคลของผู้ร้องเรียน ตามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่ ได้รับการคุ้มครองมิให้เปิดเผยข้อมูล เว้นแต่จะได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูล หรือเป็นการ เปิดเผยตามข้อยกเว้นในอนุมาตราหนึ่งอนุมาตราใดของมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของ ราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ สำหรับตามที่หารือในการเปิดเผยข้อมูลของผู้ร้องเรียนซึ่งประกอบด้วยชื่อ - นามสกุล ที่ อยู่ เลขประจำตัวประชาชน และหมายเลขโทรศัพท์ เป็นกรณีที่ไม่เข้าข้อยกเว้นตามมาตรา ๒๔ (๔) แห่ง พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลที่มีการระบุชื่อของ บุคคลซึ่งเป็นการต้องห้ามตามอนุมาตราดังกล่าว แต่หากจังหวัดฯ จะพิจารณาเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว นั้น โดยเห็น ว่าการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว ไม่เป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควรตามมาตรา ๑๕ (๕) ก็ถือเป็นดุลพินิจ ของจังหวัดฯ ที่จะพิจารณาได้ตามที่เห็นสมควร พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มิได้ กำหนดวิธีการให้หรือการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการว่าจะต้องดำเนินการอย่างไร ดังนั้น การให้หรือการ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการโดยทั่วไป ส่วนราชการจึงอาจใช้ดุลพินิจที่จะพิจารณาให้หรือเปิดเผยโดย วิธีการตามที่เห็นสมควรได้ แต่สำหรับการให้หรือการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งเป็นข้อมูลข่าวสารที่มี กฎหมายกำหนดเงื่อนไขในการเปิดเผยไว้เป็นการเฉพาะ ดังนั้น วิธีการให้หรือเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล จะต้องเป็นวิธีการที่แน่ใจได้ว่าเป็นการให้หรือเปิดเผยเฉพาะต่อบุคคลผู้ขอข้อมูลและเป็นวิธีการที่มีมาตรการ ที่สามารถป้องกันมิให้ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวรั่วไหลไปยังบุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องได้ด้วย อย่างไรก็ตามการ หารือหากจังหวัดฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าการให้หรือเปิดเผยข้อมูลของผู้ร้องเรียนตามที่ร้องขอจะเป็นการให้ หรือเปิดเผยที่เป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลจนเกินสมควร แต่จังหวัดฯ เห็นว่าสมควรที่จะให้หรือเปิดเผย ข้อมูลให้แก่ผู้ร้องขอเพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัย จังหวัดฯ จะต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากผู้ ร้องเรียนซึ่งเป็นเจ้าของข้อมูลก่อนที่จะให้หรือเปิดเผยข้อมูลนั้น สำหรับการดำเนินการเพื่อขอความยินยอม จากเจ้าของข้อมูล อาจดำเนินการโดยคณะแพทยศาสตร์ซึ่งเป็นผู้ทำการศึกษาวิจัย จัดทำหนังสือขอความ ยินยอมพร้อมกับแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตและวิธีการดำเนินการ ตลอดจนข้อมูลที่ต้องการสัมภาษณ์ วิธีการใช้และการเก็บรักษาข้อมูล ไปพร้อมกับหนังสือขอความยินยอม ซึ่งจังหวัดฯ อาจรับเป็นผู้ดำเนินการจัดส่งหนังสือดังกล่าวไปให้เจ้าของข้อมูล และเมื่อได้รับคำยินยอมจาก เจ้าของข้อมูลแล้ว จังหวัดฯ ก็สามารถให้หรือเปิดเผยข้อมูลของผู้ร้องเรียนเฉพาะที่ได้ให้ความยินยอมได้ อนึ่ง ใน การดำเนินการดังกล่าว หากมีค่าใช้จ่ายใดๆ เกิดขึ้น เช่น ค่าไปรษณีย์ ค่าติดต่อดูเอกสาร และค่าจัดทำเอกสาร หรือ

อื่นๆ จังหวัดฯ ก็อาจทำความตกลงกับคณะแพทยศาสตร์ซึ่งเป็นผู้ทำการศึกษาวิจัยให้เป็นผู้รับผิดชอบในค่าใช้จ่ายดังกล่าวด้วยก็ได้

๒. แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการส่งข้อมูลข่าวสารของราชการไปลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา

นุเบกษา

๒.๑ การส่งข้อมูลข่าวสารของราชการไปลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ตามที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการส่งประกาศของราชการส่วนท้องถิ่นให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยให้จังหวัดเป็นผู้ช่วยเหลือและรวบรวมข้อมูลข่าวสารของราชการส่วนท้องถิ่นและส่งไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๔/ว ๑๘๔ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ นั้น เป็นการดำเนินการในระยะแรกของการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว ซึ่งหน่วยงานส่วนท้องถิ่นอาจยังไม่มีความพร้อมที่จะดำเนินการ จึงได้กำหนดแนวทางปฏิบัติให้จังหวัดเป็นผู้ช่วยเหลือและรวบรวมข้อมูลอันจะเป็นประโยชน์ต่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของราชการตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ อีกทั้งยังมีวัตถุประสงค์เพื่อให้จังหวัดได้พิจารณาก่อนการลงประกาศของราชการส่วนท้องถิ่นที่จะส่งไปประกาศในราชกิจจานุเบกษามีความเหมาะสมหรือไม่เพียงพอ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปในรูปแบบเดียวกันทั้งนี้ เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา อย่างไรก็ดี ปัจจุบันหน่วยงานส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมในการดำเนินการ รวมทั้งมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างในการดำเนินงานของหน่วยงานท้องถิ่นต่างๆ ตามความเหมาะสม จึงประสงค์จะส่งโครงสร้างอำนาจหน้าที่ที่ปรับเปลี่ยนใหม่ไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งคณะกรรมการฯ พิจารณาโดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปร่วมหารือแล้วได้ข้อสรุปว่า หากหน่วยงานส่วนท้องถิ่นส่งเรื่องให้ส่วนงานราชกิจจานุเบกษาฯ เพื่อลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์การส่งเรื่องไปประกาศราชกิจจานุเบกษา ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๔/ว ๑๘๔ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ ส่วนงานราชกิจจานุเบกษา จะแจ้งให้หน่วยงานส่วนท้องถิ่นทราบ พร้อมทั้งส่งเรื่องกลับคืนไปเพื่อดำเนินการปรับแก้ไขก่อน แต่หากหน่วยงานส่วนท้องถิ่นเห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวเป็นการดำเนินการตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ พร้อมทั้งปรับแก้ไขรูปแบบข้อมูลที่ต้องการลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้เป็นไปตามรูปแบบแล้ว ส่วนงานราชกิจจานุเบกษาฯ จะดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายต่อไป

๒.๒ หน่วยงานส่วนท้องถิ่นขอหารือเกี่ยวกับจัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๙ (๔) ที่เป็น

ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการได้กำหนดให้หน่วยงานต้องลงพิมพ์ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๙ (๔) ในราชกิจจานุเบกษา แต่ในทางปฏิบัติของหน่วยงานส่วนท้องถิ่นจะไม่นำลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้มีผลใช้บังคับตามกฎหมายแต่อย่างใด เนื่องจากเมื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งใดออกข้อบัญญัติของจังหวัดนั้นแล้วก็จะดำเนินการตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติ

องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งบัญญัติว่า “ข้อบัญญัติจะใช้บังคับได้เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัด อนุมัติ และประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ ที่ทำการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้ว ๑๕ วัน เว้นแต่ในกรณีฉุกเฉินถ้ามีความระบุไว้...ว่าให้ใช้ได้ทันที ให้ใช้บังคับข้อบัญญัติในวันที่ประกาศ” เช่นเดียวกับเทศบาล ต่างๆ ซึ่งดำเนินการตามมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖ ซึ่งบัญญัติว่า “...เทศบัญญัตินั้น ให้ใช้บังคับได้เมื่อประกาศไว้โดยเปิดเผยที่สำนักงานเทศบาลแล้ว ๗ วัน เว้นแต่กรณีฉุกเฉิน ถ้ามีความระบุไว้ในเทศบัญญัตินั้นว่าให้ใช้บังคับทันที ก็ให้ใช้บังคับในวันที่ได้ประกาศนั้น”

สำหรับข้อบัญญัติเมืองพัทยา ก็ดำเนินการตามมาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ บริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งบัญญัติว่า “...ให้ใช้บังคับได้เมื่อได้ประกาศไว้โดยเปิดเผยที่ศาลาว่าการเมืองพัทยาแล้ว ๓ วัน ยกเว้นข้อบัญญัติชั่วคราวตามมาตรา ๗๗ จะประกาศน้อยกว่า ๓ วันก็ได้หรือถ้ามี ข้อความระบุ...ว่าจะให้ใช้บังคับเมื่อใดก็ได้ก็ให้เป็นไปตามนั้น แต่ต้องเป็นเวลากายหลังวันประกาศไม่น้อย กว่า ๑ วันนับแต่วันประกาศวันแรก” การดำเนินการของหน่วยงานส่วนท้องถิ่นที่กล่าวมาแล้วไม่ขัดหรือแย้ง กับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่อย่างใด เพราะมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูล ข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้บัญญัติข้อยกเว้นไว้ว่า “บทบัญญัติมาตรา ๗ และมาตรา ๘ ไม่กระทบถึง ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดให้มีการเผยแพร่หรือเปิดเผยด้วยวิธีการอย่างอื่น” อย่างไรก็ดี สำหรับข้อยกเว้นตามมาตรา ๑๐ นี้ไม่สามารถใช้กับการดำเนินการออกข้อบังคับตำบลของ องค์การบริหารส่วนตำบลได้ แม้จะมีบทบัญญัติมาตรา ๗๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและ องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายอำเภอ ให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบลตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ประธานคณะกรรมการบริหารลงชื่อและประกาศ เป็นข้อบังคับตำบลต่อไป” แม้บทบัญญัตินี้ดังกล่าวที่กำหนดให้ประกาศ ซึ่งน่าจะถือว่าเป็นวิธีการเปิดเผยอย่างหนึ่ง ก็ตาม เพราะโดยปกติแล้วข้อบังคับตำบลจะต้องระบุวันที่ให้มีผลบังคับใช้ในข้อบังคับตำบลอยู่แล้ว เช่น “ข้อ...ข้อบังคับตำบลนี้ให้มีผลใช้บังคับเมื่อได้ติดประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วน ตำบล...แล้ว...วัน” ประกอบกับข้อบังคับตำบลจะมีผลบังคับใช้เฉพาะในเขตตำบลเท่านั้น จึงไม่จำเป็นต้อง ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่เนื่องจากมีกรณีพิพาทเกี่ยวกับการลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาของ ข้อบังคับตำบลซึ่งศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ ๔๑๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๗ เป็นแนวทางปฏิบัติไว้โดยศาลปกครองกลางได้พิจารณา พิพากษาว่า “การออกข้อบังคับตำบลเป็น กรณีที่กฎหมายเฉพาะไม่ได้กำหนดการเผยแพร่หรือเปิดเผยด้วยวิธีการอื่นเอาไว้ และเมื่อข้อบังคับตำบลใน กรณีนี้มีลักษณะเป็นกฎที่มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง จึงถือเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการตาม มาตรา ๗ วรรคหนึ่ง (๔) จึงต้องนำลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

แม้จะเคยมีกรณีที่คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือและวิทยาการบรรยายการ ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เคยตอบข้อหารือของกรมอนามัยไว้แล้ว ว่า ข้อกำหนดของท้องถิ่นของราชการส่วนท้องถิ่นทุกประเภทซึ่งออกตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ อยู่ในข้อยกเว้นตามมาตรา ๑๐ ก็ตาม แต่ก็เห็นเป็นความเห็นของหน่วยงานเท่านั้น ไม่มีผลลบถ่วง บทบัญญัติของกฎหมาย โดยกรณีของข้อบังคับตำบลนั้น กฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล บัญญัติไว้แตกต่างจากกรณีของราชการส่วนท้องถิ่นอื่น” ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลเมื่อออกข้อบังคับ

ตำบลก็ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามคำพิพากษาดังกล่าวต่อไป ซึ่งเรื่องนี้อาจเกิดปัญหาในทางปฏิบัติ โดยหากทุกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องนำข้อบังคับตำบลซึ่งมีผลบังคับอย่างกฎหมาย แต่เฉพาะในเขตพื้นที่ตำบลเท่านั้น ไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาก็จะเป็นการกระทบทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลและส่วนงานราชกิจจานุเบกษา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ซึ่งรับผิดชอบในการจัดพิมพ์ราชกิจจานุเบกษา รวมทั้งข้อบังคับตำบลบางเรื่อง ซึ่งเป็นกรณีฉุกเฉินหรือมีความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อให้มีผลบังคับใช้ กลับจะเป็นอุปสรรคในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องด้วย

นอกจากนี้ควรมีการปรับแก้ไขพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ โดยกำหนดให้มีการเปิดเผยหรือเผยแพร่ข้อบังคับตำบล เช่นเดียวกับขององค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือเทศบาลก็จะแก้ไขอุปสรรคข้อขัดข้องในเรื่องนี้ หรือมีฉะนั้นก็ต้องปรับแก้ไขวิธีปฏิบัติโดยทำให้ผู้อยู่อาศัยหรือเข้าไปในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นได้รู้ถึงข้อมูลข่าวสารที่เป็นข้อบังคับตำบลก่อน ก็จะเข้าข้อยกเว้นตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ด้วย ตัวอย่างเช่น เมื่อมีการออกข้อบังคับตำบลก็ให้กำนันผู้ใหญ่บ้านแจ้งให้ประชาชนที่อยู่เขตรับผิดชอบทราบข้อมูลนั้น หรือมีการเผยแพร่ทางวิทยุท้องถิ่นหรือหอกระจายข่าว หรือทำด้วยวิธีการอื่นใดที่พิสูจน์ว่าผู้นั้นได้รู้ถึงข้อมูลข่าวสารนั้นตามความเป็นจริงมาก่อนแล้วเป็นเวลานานพอสมควร เป็นต้น หรืออาจรวบรวมข้อมูลข่าวสารที่เป็นข้อบัญญัติจังหวัด เทศบัญญัติ และข้อบังคับตำบล จัดทำเป็นรูปเล่มเพื่อจำหน่าย จ่ายหรือแจกก็ได้ แล้วนำการจัดทำเป็นเล่มดังกล่าวไปลงประกาศให้ทราบในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้ทราบว่ามีการรวบรวมข้อมูลเรื่องใดไว้บ้าง และนำไปให้ประชาชนตรวจดูได้ตามมาตรา ๕ (๕) ณ สถานที่บริการข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานต่อไปก็ได้

ภาคผนวก ๑๒

ด้านการดำเนินการเรื่องอุทธรณ์การไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

โดยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

การดำเนินการเรื่องอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นกระบวนการคุ้มครองสิทธิของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ กรณีที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งปฏิเสธคำขอของประชาชนผู้ใช้สิทธิ โดยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารมีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา ๑๗ และคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ปัจจุบันคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารมีด้วยกัน ๕ สาขา ดังนี้

- (๑) คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาการแพทย์และสาธารณสุข
- (๒) คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาต่างประเทศและความมั่นคงของประเทศ
- (๓) คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม และการเกษตร
- (๔) คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาเศรษฐกิจและการคลังของประเทศ
- (๕) คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย

การพิจารณาดำเนินการเรื่องอุทธรณ์ในปี ๒๕๕๐

การใช้สิทธิอุทธรณ์

ในช่วงระยะเวลาดังตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม – ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ มีผู้ใช้สิทธิยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ รวมทั้งสิ้น ๑๔๗ เรื่อง (ประมาณการว่าจะมีจำนวนเรื่องอุทธรณ์ในปี ๒๕๕๐ (๑ ม.ค. ๕๐ – ๓๑ ธ.ค. ๕๐) จำนวน ๑๘๐ เรื่อง) เรื่องอุทธรณ์มีจำนวนเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับระยะเวลา ๒ ปีที่ผ่านมา โดยผู้ใช้สิทธิยังคงเป็นประชาชนทั่วไปที่ได้ใช้สิทธิขอให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารมากที่สุดมีจำนวน ๘๖ ราย คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๕ รองลงมาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน ๕๕ ราย คิดเป็นร้อยละ ๔๐ ที่เหลือเป็นสื่อมวลชนและนักการเมือง รวม ๒ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑.๕

ตารางแสดงจำนวนเรื่องอุทธรณ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๐

ปี ๒๕..	๔๑	๔๒	๔๓	๔๔	๔๕	๔๖	๔๗	๔๘	๔๙	๕๐ (๑ มก.๕๐ - ๓๐ ตค. ๕๐)	รวม
จำนวนเรื่องอุทธรณ์	๖	๘๓	๘๓	๘๘	๑๑๓	๑๕๑	๑๘๖	๑๖๔	๑๕๓	๑๔๗	๑,๑๘๒

การดำเนินการพิจารณาวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ

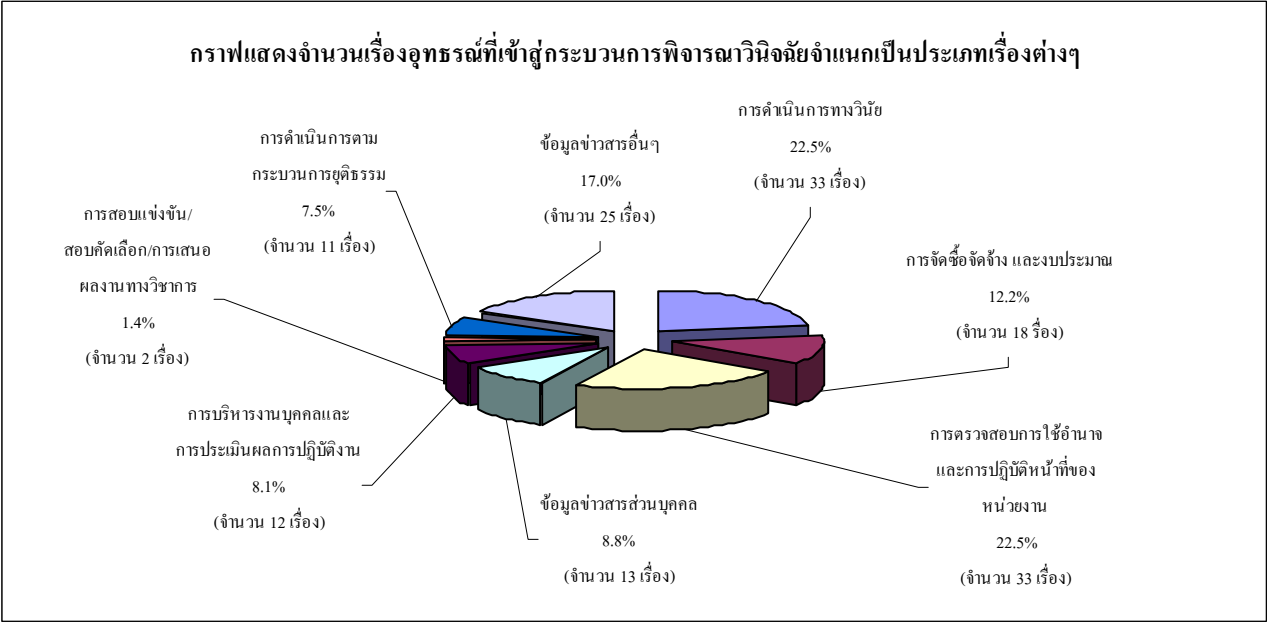
ตั้งแต่ ๑ มกราคม – ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๐ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ได้มีคำวินิจฉัยไปแล้วทั้งสิ้น ๑๐๕ คำวินิจฉัย โดยมีคำวินิจฉัยให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารรวม ๘๓ คำวินิจฉัย คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๑๐ และมีคำวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์ ๓๐ คำวินิจฉัย คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๕๗

ตารางแสดงคำวินิจฉัยปี พ.ศ. ๒๕๕๐ จำแนกรายสาขา

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาต่างๆ	คำวินิจฉัย (เรื่อง)	ผลการพิจารณา	
		เปิดเผย/ยุติ	ยกอุทธรณ์
๑. สาขาการแพทย์และสาธารณสุข	-	-	-
๒. สาขาต่างประเทศและความมั่นคงของประเทศ	-	-	-
๓. สาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมและการเกษตร	๒	๒	-
๔. สาขาเศรษฐกิจและการคลังของประเทศ	๒	๒	-
๕. สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย	๑๐๕	๘๕	๓๐
รวม	๑๑๓	๘๓	๓๐

ตารางจำนวนเรื่องอุทธรณ์ที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาวินิจฉัยจำแนกเป็นประเภทเรื่องต่างๆ ได้ดังนี้

ลำดับ	ประเภทเรื่องอุทธรณ์	จำนวนเรื่อง	คิดเป็นร้อยละ
๑.	การดำเนินการทางวินัย	๓๓	๒๒.๕
๒.	การจัดซื้อจัดจ้าง และงบประมาณ	๑๘	๑๒.๒
๓.	การตรวจสอบการใช้อำนาจและการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงาน	๓๓	๒๒.๕
๔.	ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล	๑๓	๘.๘
๕.	การบริหารงานบุคคลและการประเมินผลการปฏิบัติงาน	๑๒	๘.๑
๖.	การสอบแข่งขัน/สอบคัดเลือก/การเสนอผลงานทางวิชาการ	๒	๑.๔
๗.	การดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม	๑๑	๗.๕
๘.	ข้อมูลข่าวสารอื่นๆ	๒๕	๑๗.๐
	รวม	๑๔๖	๑๐๐

ตัวอย่างคำวินิจฉัยที่น่าสนใจ

เรื่องที่ ๑	คำวินิจฉัย ที่ สค ๓๐/๒๕๕๐	วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๐
-------------	---------------------------	-----------------------

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับข้อมูลของลูกจ้างในระบบฐานข้อมูล
 ประกันสังคมหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักงานประกันสังคม

ประเด็น อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า ผู้อุทธรณ์มีหนังสือถึงประกันสังคมจังหวัดปทุมธานีและเลขาธิการสำนักงานประกันสังคมขอข้อมูลข่าวสารจำนวน ๒ รายการ คือ ชื่อนายจ้างและที่อยู่ของลูกจ้าง (นายสฤกษ์ดี) และอัตราเงินเดือนของลูกจ้างดังกล่าว สำนักงานประกันสังคมจังหวัดปทุมธานีมีหนังสือปฏิเสธคำขอ โดยให้เหตุผลว่า ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐสามารถเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความดูแลของตนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือบุคคลอื่นได้ เมื่อได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูลเท่านั้น และตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ มาตรา ๑๐๐ ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “ผู้ใดเปิดเผยข้อเท็จจริงใดเกี่ยวกับกิจการของนายจ้างอันเป็นข้อเท็จจริงที่ตามปกติวิสัยของนายจ้างจะพึงสงวนไว้ไม่เปิดเผย ซึ่งตนได้มาหรือล่วงรู้เนื่องจากการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสามพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยในการปฏิบัติราชการเพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือเพื่อประโยชน์แก่การคุ้มครองแรงงาน หรือการสอบสวน หรือการพิจารณาคดี” ประกอบกับข้อมูลข่าวสารตามคำขอเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เปิดเผยแล้วจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคล โดยไม่สมควรตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ อีกทั้งหากเจ้าหน้าที่ได้รับข้อมูลดังกล่าวไปเพื่อประโยชน์ในการบังคับชำระหนี้ ก็จะกระทบต่อสภาพการทำงานของลูกจ้างและความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง อาจทำ

ให้นายจ้างและลูกจ้างขาดความเชื่อถือต่อระบบประกันสังคม ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการทำงานของสำนักงานประกันสังคมได้

ผลการพิจารณา

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายข้อเท็จจริงเรื่องนี้ปรากฏว่า ผู้อุทธรณ์เป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาของศาลจังหวัดสกลนคร ในมูลหนี้ตามสัญญาจ้างรับสภาพหนี้ที่เกิดขึ้นจากการที่ขายที่ดิน จำนวน ๘๐ ไร่ มูลค่า ๒๐๐,๐๐๐ บาท แต่ปรากฏว่าที่ดินพิพาทดังกล่าวมีการส่งมอบไม่ครบตามจำนวนที่ตกลงกันไว้ โดยมีเนื้อที่ขาดไปจำนวน ๒๕ ไร่ ต่อมาได้มีการทำหนังสือรับสภาพหนี้ไว้ แต่ก็ไม่ได้มีการชำระหนี้ตามสัญญา ศาลจังหวัดสกลนครจึงพิพากษาให้ผู้อุทธรณ์ชำระหนี้ที่เป็นหนี้พร้อมดอกเบี้ย ผู้อุทธรณ์ได้สืบหาทรัพย์สินของจำเลยแล้วทราบว่าจำเลยได้สร้างตึกชั้นเดียวอยู่บนที่ดินของมารดาของจำเลย จึงได้ทำการยึดทรัพย์ไว้ แต่ยังไม่ได้ขายทอดตลาดเพราะหาขายไปสู่รับซื้อต้องรื้อถอนบ้านไปทำให้ขายไม่ได้ราคา

ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ สำนักงานประกันสังคมจังหวัดปทุมธานี และสำนักงานประกันสังคมได้ตรวจสอบข้อมูลข่าวสารตามคำขอแล้วแจ้งต่อคณะกรรมการวินิจฉัยว่า ไม่มีข้อมูลของลูกหนี้ตามคำพิพากษามาจากผู้อุทธรณ์ร้องขออยู่ในระบบฐานข้อมูลของสำนักงานประกันสังคม

คณะกรรมการวินิจฉัยฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏในชั้นพิจารณาว่า สำนักงานประกันสังคมไม่มีข้อมูลข่าวสารที่ผู้อุทธรณ์ร้องขออยู่ในความครอบครอง จึงไม่มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่าเป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้หรือไม่ จึงให้ยกอุทธรณ์

แต่มีข้อสังเกตว่า สำนักงานประกันสังคมมีหน้าที่เบื้องต้นต้องตรวจสอบข้อมูลข่าวสารตามคำขอของผู้ขอเสียก่อนว่า มีอยู่ในความครอบครองหรือไม่ ก่อนที่จะพิจารณาว่าข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเปิดเผยได้หรือไม่ การมีคำสั่งปฏิเสธการเปิดเผยโดยไม่มีการตรวจสอบว่ามีข้อมูลอยู่ในความครอบครองหรือไม่ ถือเป็นข้อบกพร่องที่จะต้องพิจารณาแก้ไข

เรื่องที่ ๒	คำวินิจฉัย ที่ สค ๖๘/๒๕๕๐	วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๐
-------------	---------------------------	------------------------

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลในระบบฐานข้อมูลของสำนักงานประกันสังคม

หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักงานประกันสังคม

ประเด็น อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า ผู้อุทธรณ์มีหนังสือขอข้อมูลข่าวสาร ได้แก่สถานที่ทำงานของนายปริพลฯ ลูกหนี้ตามคำพิพากษา สำนักงานประกันสังคมมีหนังสือถึงผู้อุทธรณ์ปฏิเสธการเปิดเผย (โดยให้เหตุผลเช่นเดียวกันกับ กรณีตามตัวอย่างเรื่องที่ ๑)

ผลการพิจารณา

ข้อเท็จจริงเรื่องนี้ปรากฏว่า ผู้อุทธรณ์อยู่กินกันสามีกับนายปริพลฯ โดยมีได้จดทะเบียนสมรสกันตามกฎหมาย ต่อมาผู้อุทธรณ์ได้ยื่นฟ้อง นายปริพลฯ ต่อศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง คดีหมายเลขดำที่

๑๖๒๕/๒๕๔๕ คดีหมายเลขแดงที่ ๑๕๕๕/๒๕๔๕ ปราบก๊อซื้อเท็จจริงตามทางพิจารณาได้ความว่า เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ผู้อุทธรณ์ โจทก์ กับนายปริพลฯ จำเลย ทำการสมรสกันตามประเพณี แต่มิได้จดทะเบียนสมรส และได้อยู่กินกันฉันสามีภริยา มีบุตรด้วยกัน ๑ คน ขณะฟ้องบุตรมีอายุ ๗ ปีเศษ จำเลยแสดงออกต่อบุคคลทั่วไปว่าผู้เยาว์เป็นบุตรโดยให้ใช้นามสกุล ตลอดจนให้การอุปการะเลี้ยงดู โดยเฉพาะยอมให้เจ้าหน้าที่ระบุในสูติบัตรว่า จำเลยเป็นบิดาของผู้เยาว์ จำเลยประกอบอาชีพรับส่งเอกสารมีรายได้เดือนละ ๒๐,๐๐๐ บาท จำเลยเป็นผู้อุปการะเลี้ยงดูครอบครัวตลอดมา แต่ในระยะหลังจำเลยประพฤตินอกใจโจทก์ไปติดพันผู้หญิงอื่นและเริ่มละทิ้งครอบครัวไม่ให้การอุปการะเลี้ยงดูดังแต่ก่อน ศาลพิเคราะห์แล้วเห็นว่าจำเลยเป็นบิดาที่แท้จริงของบุตรผู้เยาว์ จำเลยยอมมีหน้าที่จะต้องอุปการะเลี้ยงดูบุตรผู้เยาว์ร่วมกับโจทก์ ปัจจุบันโจทก์ต้องอุปการะเลี้ยงดูบุตรผู้เยาว์แต่ลำพังเพียงผู้เดียว โดยที่โจทก์มีรายได้เล็กน้อยเพียงเดือนละ ๔,๐๐๐ ถึง ๕,๐๐๐ บาท เมื่อได้คำนึงถึงความสามารถของจำเลยที่จะต้องให้การเลี้ยงดูบุตรประกอบกับภาระของโจทก์ที่ต้องรับผิดชอบเสียค่าศึกษาเล่าเรียน เสียค่าเสื้อผ้า และค่ารักษาพยาบาลยามเจ็บป่วยของผู้เยาว์แล้วเห็นสมควรกำหนดค่าอุปการะเลี้ยงดูเดือนละ ๖,๐๐๐ บาท ตามคำฟ้องโจทก์ จึงพิพากษาให้ผู้เยาว์เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของจำเลย กับให้จำเลยจ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรผู้เยาว์เดือนละ ๖,๐๐๐ บาท นับแต่วันมีคำพิพากษาไปจนกว่าบุตรผู้เยาว์จะบรรลุนิติภาวะ หรือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี แต่ผู้อุทธรณ์ไม่สามารถบังคับคดีได้ เนื่องจากไม่ทราบสถานที่ทำงานอันเป็นแหล่งรายได้ของนายปริพลฯ ผู้อุทธรณ์จึงมีหนังสือถึงผู้อำนวยการกองเงินสมทบสำนักงานประกันสังคม ขอตรวจสอบสถานที่ทำงานของนายปริพลฯ เพื่อบังคับคดีตามคำพิพากษา

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารที่ผู้อุทธรณ์ร้องขอเป็นข้อมูลที่ผู้อุทธรณ์จะนำไปใช้ในการบังคับคดีเพื่อให้นายปริพลฯ ซึ่งเป็นบิดาปฏิบัติหน้าที่เลี้ยงดูบุตรตามกฎหมาย และศีลธรรมจรรยา การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ให้ทราบจึงไม่กระทบความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง อีกทั้งการขอข้อมูลจำกัดเฉพาะสถานที่ทำงานซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลและเป็นการขอเฉพาะราย จึงไม่กระทบการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานประกันสังคมแต่อย่างใด ดังนั้น เมื่อพิเคราะห์ถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกันแล้ว ข้อมูลข่าวสารที่ผู้อุทธรณ์ร้องขอในกรณีนี้จึงเป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยให้ผู้อุทธรณ์ทราบได้

เรื่องที่ ๓	คำวินิจฉัย ที่ สค ๖๐/๒๕๕๐	วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๐
-------------	---------------------------	-------------------------

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริง

หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักงาน ป.ป.ช.

ประเด็น อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า ผู้อุทธรณ์ได้กล่าวหาอดีตผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตามูล จังหวัด จันทบุรี ต่อสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ว่าได้กระทำผิดต่อหน้าที่หรือกระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาเห็นว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูลเห็นควรให้ตกไป ผู้อุทธรณ์จึงมีหนังสือขอให้เปิดเผยสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าว

สำนักงาน ป.ป.ช. ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ผู้อุทธรณ์ โดยให้เหตุผลว่าไม่ปรากฏว่า การขอคัดสำเนาสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงเป็นไปเพื่อประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใด ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

ผลการพิจารณา

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า สำนักงาน ป.ป.ช. พิจารณาเห็นว่า ข้อกล่าวหาไม่มีมูลและได้มีหนังสือ แจ้งผลการไต่สวนข้อเท็จจริงให้ผู้อุทธรณ์ทราบแล้ว แต่ผู้อุทธรณ์ไม่เห็นด้วยและได้เข้าชี้แจงข้อเท็จจริง รวมถึงส่งเอกสารเพิ่มเติมต่อสำนักงาน ป.ป.ช. โดยคณะกรรมการพิจารณาค้นกรองเรื่องกล่าวหา ร้องเรียนของสำนักงาน ป.ป.ช. ได้พิจารณาข้อกล่าวหาดังกล่าวและเห็นว่ายังรับฟังไม่ได้ว่ามีการกระทำความผิด ตามข้อกล่าวหา จึงไม่จำเป็นต้องทำการไต่สวนข้อเท็จจริงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ เพิ่มเติมอีก และมีมติให้ข้อกล่าวหาเป็นอันตกไป ตาม มาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว สำนักงาน ป.ป.ช. จึงได้มีหนังสือแจ้งผลการ พิจารณาให้ผู้อุทธรณ์ได้ทราบ ผู้อุทธรณ์เห็นว่าขั้นตอนการพิจารณาไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงมีหนังสือขอสำเนาสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการ บังคับใช้กฎหมาย พิจารณากรณีอุทธรณ์นี้แล้วเห็นว่า สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานของรัฐที่ต้องปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ดังนั้น ข้อมูลข่าวสารที่อาจมีคำสั่งไม่ให้เปิดเผย ได้นั้นจะต้องมีลักษณะตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ อันได้แก่ สำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริง สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ ดำเนินการพิจารณาเสร็จสิ้นและได้แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้อุทธรณ์ได้ทราบแล้ว ดังนั้น ข้อมูลดังกล่าวจึง เป็นข้อมูลข่าวสารที่สามารถเปิดเผยได้ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งการ เปิดเผยสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงนอกจากจะแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสในการดำเนินการพิจารณา ของสำนักงาน ป.ป.ช. แล้ว ยังทำให้ผู้อุทธรณ์คลายความสงสัยและเข้าใจในขั้นตอนการทำงานของ สำนักงาน ป.ป.ช. อีกด้วย จึงมีคำวินิจฉัยให้สำนักงาน ป.ป.ช. เปิดเผยสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงดังกล่าว แก่ผู้อุทธรณ์

เรื่องที่ ๔	คำวินิจฉัย ที่ สค ๘๑/๒๕๕๐	วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๐
-------------	---------------------------	-----------------------

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งไม่ให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมสอบสวนคดีพิเศษเกี่ยวกับบันทึกคำให้การของ ผู้อุทธรณ์ในฐานะพยาน

หน่วยงานที่รับผิดชอบ กรมสอบสวนคดีพิเศษ

ประเด็น อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า ผู้อุทธรณ์ ซึ่งเป็นข้าราชการตำรวจ สังกัดกองกำกับการ ๑ กองบังคับการ ตำรวจท่องเที่ยว มีหนังสือถึงกรมสอบสวนคดีพิเศษ ขอตรวจดูและขอสำเนาทันทีคำให้การของผู้อุทธรณ์ที่ ได้ให้การต่อพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๐

กรมสอบสวนคดีพิเศษมีหนังสือปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอ โดยให้เหตุผลว่า กรณีของผูุ้ทธรณ์เป็นการให้การต่อพนักงานสอบสวนคดีพิเศษในฐานะพยาน มิใช่ให้การในฐานะผู้เสียหาย หรือจำเลยในคดีอาญา และกรมสอบสวนคดีพิเศษได้ส่งสำนวนคดีพิเศษไปยังสำนักงานคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) แล้ว การเปิดเผยบันทึกคำให้การของผูุ้ทธรณ์ในขณะนี้อาจมีผลกระทบต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. อันจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ผลการพิจารณา

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการ บังคับใช้กฎหมาย พิจารณาแล้วเห็นว่า บันทึกคำให้การของผูุ้ทธรณ์เป็นการให้การต่อพนักงานสอบสวนคดี พิเศษในฐานะพยาน บันทึกคำให้การดังกล่าวใช้ประกอบในการสืบสวนสอบสวนคดีทำร้ายผู้ต้องหาล้นอาวุธปืน และใช้ในการพิจารณาคำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งล้วนอยู่ในระหว่างดำเนินการ หาก พยานหลักฐานในคดีซึ่งยังอยู่ในระหว่างดำเนินการได้ล่วงรู้ถึงผู้ถูกกล่าวหาอาจมีผลกระทบต่อการสืบสวน สอบสวน อันจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ตาม มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

อย่างไรก็ตาม ข้อเท็จจริงปรากฏว่ากรมสอบสวนคดีพิเศษมีสำเนาบันทึกคำให้การของ ผูุ้ทธรณ์อยู่ ซึ่งเป็นข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ตาม พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่ก่อนที่จะส่งเรื่องไปให้ สำนักงาน ป.ป.ช. ดำเนินการ จึงมิใช่ข้อความ ข้อเท็จจริง หรือข้อมูล ที่ได้มาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ อันจะ ต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามมาตรา ๑๒๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว กรณีนี้ผูุ้ทธรณ์เป็นผู้ให้การในฐานะ พยาน และตามคำชี้แจงของผู้แทนกรมสอบสวนคดีพิเศษ ปรากฏว่าผูุ้ทธรณ์ได้อ่านและลงลายมือชื่อใน บันทึกคำให้การทุกหน้า ผูุ้ทธรณ์ย่อมรู้รายละเอียดในบันทึกคำให้การของตนอยู่แล้ว จึงไม่มีเหตุที่จะปกปิด มิให้ผูุ้ทธรณ์ทราบ แต่การให้สำเนาข้อมูลข่าวสารที่ใช้เป็นพยานหลักฐานในคดี ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการแก่ ผูุ้ทธรณ์นั้น อาจมีการแพร่กระจายไปถึงบุคคลที่สามอันจะก่อให้เกิดผลเสียหายดังกล่าวมาแล้วข้างต้นได้จึงมี คำวินิจฉัยให้กรมสอบสวนคดีพิเศษเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอแก่ผูุ้ทธรณ์ โดยให้ผูุ้ทธรณ์ตรวจดู ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ได้แต่ไม่อนุญาตให้คัดลอกหรือสำเนา

เรื่อง อุตธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับรายงานการประชุมคณะกรรมการการตำรวจสภา
แทนราษฎร

หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ประเด็น อุตธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า ผู้อุทธรณ์มีหนังสือถึงเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ร้องขอข้อมูลข่าวสาร
ได้แก่ สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการการตำรวจ สภาผู้แทนราษฎร ในกรณีที่ผู้บัญชาการตำรวจ
แห่งชาติไปชี้แจงต่อคณะกรรมการฯ เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๔๖

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีหนังสือปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ผู้อุทธรณ์
ร้องขอ โดยให้เหตุผลว่า ข้อมูลดังกล่าวเป็นการประชุมเฉพาะคณะกรรมการฯ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ไม่ได้เป็น
การประชุมโดยเปิดเผยที่บุคคลภายนอกจะเข้ามาฟังการประชุมได้ ประกอบกับมีถ้อยคำของผู้ชี้แจงที่อาจทำ
ให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลอื่นได้ตามมาตรา ๑๕ (๔) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.
๒๕๔๐ การจัดทำรายงานการประชุม คณะกรรมการชุดต่างๆ ของสภาผู้แทนราษฎรคณะกรรมการฯ จะ
ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการซึ่งจะทำบันทึกการประชุม โดยจดชวเลขไว้ จากนั้นจะมี
การจัดทำรายงานโดยละเอียดซึ่งเป็นการถอดจากบันทึกการประชุมที่จดชวเลขแล้ว แล้วจึงจัดทำรายงาน
สรุปจากรายงานโดยละเอียดดังกล่าวอีกครั้งเพื่อเสนอให้คณะกรรมการฯ พิจารณารับรอง และสำนักงาน
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะเก็บรายงานการประชุมทั้งสองฉบับไว้เป็นหลักฐาน ส่วนบันทึกการประชุม
จดชวเลขมิได้เก็บรักษาไว้ กรณีที่ผู้อุทธรณ์ร้องขอรายงานการประชุมที่ถอดจากการจดชวเลขดังกล่าว
คณะกรรมการฯ เห็นว่า การประชุมพิจารณาเรื่องที่ผู้อุทธรณ์ให้ข่าวต่อสื่อมวลชน คณะกรรมการฯ ได้
เชิญผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมาชี้แจง โดยมีให้บุคคลภายนอกเข้ามาฟังการประชุมได้ การเปิดเผยข้อมูลรายงาน
การประชุม จึงอาจกระทบต่อการทำรายงานของคณะกรรมการฯ ที่อาจไม่ได้รับความร่วมมือจาก
หน่วยงานต่างๆ ในโอกาสต่อไป

ผลการพิจารณา

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการ
บังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารที่ผู้อุทธรณ์ร้องขอคือ รายงานการประชุม
คณะกรรมการการตำรวจ สภาผู้แทนราษฎร ในการประชุมเมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ฉบับที่ถอดจาก
บันทึกการประชุมที่จดชวเลข เป็นข้อมูลข่าวสารของราชการที่อยู่ในความครอบครองของสำนักงานเลขาธิการ
สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของ
ราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เรื่องที่คณะกรรมการฯ ประชุมพิจารณาและเชิญผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติไปชี้แจง
เป็นเรื่องสืบเนื่องจากการที่ผู้อุทธรณ์ให้ข่าวต่อสื่อมวลชนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่
ตำรวจ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ผู้อุทธรณ์ร้องขอจึงเป็นประโยชน์ในการตรวจสอบความถูกต้องโปร่งใส
ในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ การให้ข่าวของผู้อุทธรณ์เป็นเหตุให้ผู้อุทธรณ์ถูก
ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติฟ้องเป็นคดีอาญา และศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุก แต่ให้รอการลงโทษไว้

ผู้อุทธรณ์ซึ่งได้รับผลกระทบ จึงควรมีสิทธิได้ทราบข้อมูลข่าวสารที่ร้องขอเพื่อใช้ปกป้องสิทธิของตนให้ได้รับความเป็นธรรม ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกันแล้ว ข้อมูลข่าวสารที่ผู้อุทธรณ์ร้องขอจึงเปิดเผยให้ผู้อุทธรณ์ทราบได้ เว้นแต่ ชื่อ หรือข้อความที่อาจทำให้ทราบข้อมูลภายนอกที่เป็นเอกชนในรายงานการประชุมฯ หากเปิดเผยจะกระทบประโยชน์ส่วนได้เสียของบุคคลภายนอกโดยไม่สมควร จึงไม่ต้องเปิดเผย

อนึ่ง คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมาย มีข้อสังเกตว่าการแจ้งคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรให้ผู้อุทธรณ์ทราบ โดยทำเป็นหนังสือประทับตราซึ่งไม่มีการลงชื่อผู้ออกคำสั่ง เป็นการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องตามมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงมีข้อสังเกตว่าสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรควรถือปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายดังกล่าว

เรื่องที่ ๖	คำวินิจฉัย ที่ สค ๕๕/๒๕๕๐	วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๐
-------------	---------------------------	------------------------

เรื่อง ผู้อุทธรณ์คำสั่งไม่ลบข้อมูลประวัติอาชญากรในทะเบียนประวัติอาชญากร

หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ประเด็น ผู้อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า ผู้อุทธรณ์มีหนังสือถึงสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองทะเบียนประวัติอาชญากร) ว่าผู้อุทธรณ์มีประวัติเก็บอยู่ในสารบบพิมพ์ลายนิ้วมือและฐานข้อมูลระบบคอมพิวเตอร์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเนื่องจากการถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมในข้อหาการพนัน เพราะผู้อุทธรณ์มีโทษหายได้คดีอยู่ในกระเป๋าสตางค์คิดเป็นเงิน ๑๐ บาท ซึ่งเป็นความผิดหลุโทษ และผู้อุทธรณ์ได้เสียค่าปรับตามระเบียบแล้ว โดยส่วนตัวผู้อุทธรณ์มิได้เป็นคนเล่นการพนันเป็นอาชญากร และเวลาที่ล่วงเลยมาประมาณ ๑๒ ปีแล้ว ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๕ ผู้อุทธรณ์ได้บรรจุเข้ารับราชการเป็นพนักงานส่วนตำบล จึงมีการส่งประวัติไปตรวจสอบตามระเบียบของราชการพบว่าประวัติเป็นอาชญากร ผู้อุทธรณ์เห็นว่าตนมิได้มีฐานะเป็นอาชญากรแต่อย่างใด จึงขอให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติลบข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อุทธรณ์ออกจากทะเบียนประวัติอาชญากร

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีหนังสือปฏิเสธการลบข้อมูลประวัติอาชญากรของผู้อุทธรณ์ออกจากสารบบทะเบียนประวัติอาชญากร โดยให้เหตุผลว่าจากการตรวจสอบประวัติของผู้อุทธรณ์ในฐานข้อมูลแล้วพบว่า ผู้อุทธรณ์ต้องข้อหาการพนัน และยังไม่ได้รับแจ้งผลคดีถึงที่สุดจากโรงพักที่จับกุม ซึ่งในการนำข้อมูลประวัติการต้องคดีอาญาออกจากสารบบทะเบียนประวัติอาชญากร ต้องปรากฏข้อเท็จจริงอันเป็นที่ยุติว่ามิได้เป็นผู้กระทำความผิด โดยมีเอกสารหลักฐานที่แสดงว่าผลการดำเนินคดีถึงที่สุด อัยการสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้อง หรือสั่งยุติการดำเนินคดี หรือศาลสั่งยกฟ้องหรือไม่ประทับฟ้อง หรือศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้อง เป็นต้น แต่หากเป็นการกระทำความผิดขณะเป็นเด็กหรือเยาวชนต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขว่า มิได้รับคำพิพากษาลงโทษถึงจำคุก หรือศาลได้มีการเปลี่ยนแปลงโทษจำคุกเป็นวิธีการสำหรับเด็กหรือเยาวชน และต้องปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลครบถ้วน โดยไม่มีการใดที่จะต้องบังคับคดีตามคำพิพากษา หรือคำสั่ง

ของศาลต่อไป ทั้งนี้ เป็นไปตามประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดีลักษณะที่ ๓๒ บทที่ ๔ ข้อ ๑ อนุ ๑.๓ และอนุมัติหลักการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๔๕

ผลการพิจารณา

ข้อเท็จจริงกรณีอุทธรณ์นี้ สรุปได้ว่า เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๓๗ สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จับกุมผู้อุทธรณ์ในข้อหาหมิ่นโทษหยาได้คืนอยู่ในกระเป๋าสตางค์คิดเป็นเงิน ๑๐ บาท ซึ่งเป็นคดีหุโทษและผู้อุทธรณ์ได้เสียค่าปรับแล้ว ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๕ ผู้อุทธรณ์ได้รับการบรรจุเข้ารับราชการเป็นพนักงานส่วนตำบลแห่งหนึ่งในจังหวัดบุรีรัมย์ จึงได้มีการตรวจสอบประวัติของผู้อุทธรณ์ตามระเบียบราชการ และพบว่ามิประวัติอาชญากรของผู้อุทธรณ์อยู่ในสารบบทะเบียนประวัติอาชญากรของกองทะเบียนประวัติอาชญากร ผลการดำเนินคดีแก่ผู้อุทธรณ์ในความผิดฐานเล่นการพนันสลากกินรวบฯ คดีถึงที่สุด ศาลจังหวัดบุรีรัมย์มีคำสั่งพิพากษา คดีหมายเลขดำที่ ๑๕๒๔/ ๒๕๓๗ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๗ ว่า ผู้อุทธรณ์กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๔๗๕ ผู้อุทธรณ์รับสารภาพให้ลดโทษกึ่งหนึ่ง คงให้ปรับ ๑,๐๐๐ บาท สำนักงานตำรวจแห่งชาติเห็นว่า กรณีของผู้อุทธรณ์ศาลพิพากษาว่า ผู้อุทธรณ์กระทำความผิดตามฟ้องเพียงแต่ศาลเลือกที่จะใช้วิธีการทางศาลให้ลงโทษปรับเพราะเหตุเข้าเงื่อนไขที่ศาลจะเลือกใช้วิธีการนั้นได้ ดังนั้น กรณีจึงไม่อยู่ในเงื่อนไขในการทำลายแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือตามประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ ๓๒ บทที่ ๔ ประกอบกับขณะที่ผู้อุทธรณ์กระทำความผิดมีอายุ ๒๘ ปี จึงไม่เข้าหลักเกณฑ์กรณีผู้กระทำความผิดขณะเป็นเยาวชน ไม่อยู่ในเงื่อนไขในการทำลายแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือ กองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงไม่สามารถดำเนินการนำข้อมูลประวัติการถูกจับกุมและดำเนินคดีอาญาของผู้อุทธรณ์ออกจากสารบบทะเบียนประวัติอาชญากรได้

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้อุทธรณ์ได้กระทำความผิดในขณะที่มีอายุเกินกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์ ซึ่งมีใช้กระทำความผิดในขณะที่เป็นเยาวชน และศาลมีคำพิพากษาให้ลงโทษปรับเป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท การที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติจัดเก็บข้อมูลประวัติการกระทำความผิดของผู้อุทธรณ์ไว้ในทะเบียนประวัติอาชญากรของสำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงชอบแล้ว

แต่การที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติบันทึกการรายงานการจับกุมผู้อุทธรณ์ที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองบุรีรัมย์รายงานให้ทราบไว้ในสารบบทะเบียนประวัติอาชญากรของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ก่อนที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดถือเป็นการจัดเก็บที่ไม่ถูกต้อง เพราะในขณะนั้นยังไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับความผิดและการลงโทษตามคำพิพากษาของศาล และต่อมาเมื่อศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผู้อุทธรณ์มีความผิดและลงโทษปรับ สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองบุรีรัมย์ก็มีใ้รายงานให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติทราบเพื่อบันทึกรายละเอียดคำพิพากษาในสารบบทะเบียนประวัติอาชญากรแต่อย่างใด จนกระทั่งผู้อุทธรณ์ร้องขอให้ลบข้อมูลการกระทำผิดของผู้อุทธรณ์ออกจากทะเบียนประวัติอาชญากรแล้ว สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงติดต่อขอข้อมูลผลคดีเพิ่มเติมจากสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองบุรีรัมย์ และเมื่อพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ รายละเอียดเกี่ยวกับการล้างมลทินก็ไม่มีข้อมูลปรากฏ จึงเป็นการมิได้ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง (๔)

แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องตรวจสอบแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในความรับผิดชอบให้ถูกต้องอยู่เสมอ อีกทั้งการบันทึกข้อมูลการกระทำ ความผิดของผูุ้ทธรณ์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติก็มีได้บันทึกรายละเอียดพฤติการณ์แห่งคดีตามที่ปรากฏใน คำพิพากษาว่าผูุ้ทธรณ์กระทำการอย่างไรที่ศาลพิพากษาว่าผูุ้ทธรณ์มีความผิด ทำให้ผู้ได้รับทราบข้อมูล อาจเข้าใจผิดได้ว่าผูุ้ทธรณ์กระทำความผิดอาญาอย่างร้ายแรง ดังนั้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงต้อง แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลประวัติอาชญากรของผูุ้ทธรณ์ให้ถูกต้องตามที่เป็นจริงตามมาตรา ๒๕ แห่ง พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการ บังคับใช้กฎหมาย จึงมีคำวินิจฉัยให้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติบันทึกรายละเอียดพฤติการณ์แห่งคดีตาม คำพิพากษารวมทั้งบันทึกข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการที่ผูุ้ทธรณ์ได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้าง มลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ไว้ในทะเบียนประวัติอาชญากรของผูุ้ทธรณ์ และมีข้อสังเกตเป็นแนวทางปฏิบัติว่า เมื่อ สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้บันทึกรายละเอียดพฤติการณ์แห่งคดีตามที่ปรากฏในคำพิพากษา รวมทั้งบันทึก ข้อเท็จจริงข้างต้นแล้วให้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ แจ้งให้ผูุ้ทธรณ์ทราบ และก่อนที่จะได้แก้ไขเพิ่มเติม ข้อมูลดังกล่าวให้ถูกต้องตามความจริง สำนักงานตำรวจแห่งชาติจะให้ข้อมูลของผูุ้ทธรณ์ที่บันทึกไว้ใน ทะเบียนประวัติอาชญากรเดิมให้แก่ผู้อื่นมิได้

เรื่องที่ ๗	คำวินิจฉัย ที่ สค ๑๐๘/๒๕๕๐	วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๐
-------------	----------------------------	-----------------------

เรื่อง ผูุ้ทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสำนวนการสืบสวนสอบสวนเรื่องร้องเรียนการ เลือกตั้ง

หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ประเด็น ผูุ้ทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า ผูุ้ทธรณ์และพวกถูกร้องเรียนเกี่ยวกับการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาลตำบลโพนางคำ อำเภอสรรพพยา จังหวัดชัยนาท โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มี คำวินิจฉัยสั่งการ ยกคำร้องเรียนดังกล่าว ผูุ้ทธรณ์จึงมีหนังสือขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคำร้องเรียน คำให้การ ของผู้ร้องเรียนและพยานทุกปาก รวมทั้งเอกสารที่ผู้ร้องเรียนได้นำเสนอต่อคณะกรรมการสืบสวนสอบสวน ข้อเท็จจริง ตลอดจนความเห็นและคำวินิจฉัยของคณะกรรมการสอบสวนฯ และคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ การเลือกตั้ง

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีหนังสือแจ้งเปิดเผยคำวินิจฉัยสั่งการคณะกรรมการการ เลือกตั้งตามมติที่ประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้งเท่านั้น ส่วนเอกสารอื่นสำนักงานคณะกรรมการการ เลือกตั้งปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว เนื่องจากต้องปกปิดไว้เป็นความลับ เพราะมีรายละเอียดเกี่ยวกับ ผู้ร้องเรียนและพยานบุคคลหนึ่งบุคคลใด รวมทั้งจะทำให้การป้องกันและตรวจสอบ หรือรู้แหล่งที่มาของข้อมูล ข่าวสารมีผลให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ผลการพิจารณา

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า การสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ดังนั้น การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอันได้แก่ คำร้องเรียนคำให้การของผู้ร้องเรียนและพยานทุกปาก รวมทั้งเอกสารที่ผู้ร้องเรียนได้นำเสนอต่อคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงตลอดจนความเห็นและคำวินิจฉัยของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง จึงไม่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพตามข้อกล่าวอ้างของหน่วยงานได้ อีกทั้งข้อมูลข่าวสารที่ผู้อุทธรณ์ร้องขอ เป็นข้อมูลข่าวสารที่มีผลกระทบต่อสิทธิของผู้อุทธรณ์ การเปิดเผยจะเป็นการเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบการดำเนินการเพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการทำงานอันเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากในสำนวนการสอบสวนข้อเท็จจริงมีข้อมูลบางส่วนซึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งสมควรได้รับการคุ้มครอง จึงเห็นควรให้ปกปิดข้อมูลดังกล่าว พร้อมทั้งชื่อพยานบุคคล เพราะการเปิดเผยอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต หรือความปลอดภัยของพยานได้

ภาคผนวก ๑๓

ด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของราชการ

ผลการดำเนินงานด้านระบบสารสนเทศของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการที่สำคัญในรอบปีงบประมาณ ๒๕๕๐ คือ

๑. ระบบเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของสำนักงาน

มีการดำเนินการเปลี่ยนแปลงรูปแบบเว็บไซต์ของสำนักงานใหม่ตั้งแต่ปี ๒๕๔๕ แล้ว ดังนั้น ในปี ๒๕๕๐ ได้มีการพัฒนาวิธีการเผยแพร่ข้อมูลที่แสดงความเคลื่อนไหว (Dynamic) มากยิ่งขึ้น และเน้นให้ผู้ใช้บริการได้รับทราบข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เช่น ข่าว/กิจกรรม สื่อสิ่งพิมพ์/สื่อโสตฯ เอกสารเผยแพร่งานวิจัย คำถามที่ถามบ่อย (FAQ) และกระดานถามตอบ (Web board) เป็นต้น โดยจะดำเนินการปรับปรุงข้อมูลและตรวจสอบข้อมูลตลอดเวลาเพื่อความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน อีกทั้งยังมีการเพิ่มเติมหัวข้อต่างๆ ในหน้าเว็บไซต์ เช่น เรื่องเด่นรายเดือน ซึ่งเป็นการนำคำวินิจฉัยที่น่าสนใจมาเขียนเผยแพร่บนหน้าเว็บไซต์ การเชื่อมโยงข้อมูลไปยังศูนย์ข่าวของกรมประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

ผลการดำเนินการระบบเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของสำนักงาน สามารถรวบรวมสถิติของผู้ใช้บริการเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๔๕ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๕๐ จำนวน ๒๐,๘๔๘ ราย

๒. ระบบสารสนเทศในการบริหารงานของสำนักงาน

มีการปรับปรุงระบบสารสนเทศในการบริหารงานของสำนักงาน เช่น ระบบอุทธรณ์และวินิจฉัย ระบบร้องเรียน เป็นต้น เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงาน และเป็นฐานข้อมูลรวบรวมสถิติของการดำเนินงานเรื่องร้องเรียน และเรื่องอุทธรณ์ของสำนักงาน รวมทั้งการให้บริการแก่ภาคประชาชนด้วย

๓. ระบบสารสนเทศในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการข้อมูลมาตรฐานความโปร่งใสตามตัวชี้วัดที่กำหนด

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้ดำเนินการโครงการวิจัยเรื่อง “การจัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระบบสารสนเทศในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการข้อมูลมาตรฐานความโปร่งใสตามตัวชี้วัดที่กำหนด” รวม ๓ เรื่อง ดังนี้

๓.๑ ศึกษาเกณฑ์มาตรฐานความโปร่งใส ตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินความโปร่งใสสำหรับหน่วยงานภาครัฐ เพื่อใช้ประกอบในการจัดทำข้อเสนอแนะในการจัดให้มีระบบสารสนเทศที่เหมาะสมที่สามารถใช้ในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับความโปร่งใสในแต่ละประเภทได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ความโปร่งใสในการบริหารงานและการให้บริการแก่ประชาชน ความโปร่งใสในการบริหารงานบุคคล และความโปร่งใสในการบริหารงบประมาณ เป็นต้น

๓.๒ พัฒนาและวิเคราะห์รูปแบบสำหรับการจัดเก็บข้อมูลความโปร่งใสและประเมินผล
ความโปร่งใสด้วยระบบคอมพิวเตอร์

๓.๓ วิเคราะห์และจัดทำข้อเสนอแนะในการพัฒนาระบบสารสนเทศที่สามารถใช้ติดตาม
ประมวผลผลการดำเนินงานด้านมาตรฐานความโปร่งใสของหน่วยงานรัฐ โดยระบบสารสนเทศที่มีความ
รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ